

Mood x Romaan x Film x Käsitöö x Koduäristus x Kook

2
14

Maret

VEEBRUAR 1936

35
SENTI

LEHEPUU

NAISTE JA KODUDE KUUKIRI

KULDRAAMATU V SARI

13 raamatut, kokku 3000 lk., 250 ühevärvilist ja 39 kolmevärvilist teksti-
pilti. Värvilised kaaned. Terve sari brošeeritult 25 krooni kohemakseta-
vas rahas, 27 krooni järelmaksuga 6 osas. Üsikraamat 2 krooni 50 senti.
Paberköites 30 senti, raamatukoguköites 40 senti igalt köitelt kallim.

E. Bulwer-Lytton. Pompeji viimsed päevad I.
E. Bulwer-Lytton. Pompeji viimsed päevad II.
Hugh Lofting. Doktor Dolittle'i postkontor.
Dorothea Moore. Kuus vaprat tütarlast.
L. Hautesource. Rõõmus perekond.
K. D. Wiggin. Päikeseoja Becky.
G. Põldmaa. Mikroobide jahil.
T. C. Bridges. Kadunud saar.
F. Marryat. Mitšman Easy.
G. Farkas. Käärivad hinged.
Franz Treller. Gautšo poeg.
M. Stiernstedt. Ullabella.
C. Collodi. Jaanike.

K./Ü. «LOODUS» - TARTU

POSTI JOOKSEV ARVE 2055

ÜLIKOOLI LASTEKLIINIK

VESKI TÄN. 6, TELEF. 4-61

Päeva ravimaks on:

Ainult lapse pealt öö-päevas Kr. 1.—
Imik ühes emaga " " 1.25
II klass " " 2.50

Ambulatoorne haigete laste vastuvõtmine

iga päev kella 10—12 ja 5—6.

Statsionaarsete haigete vastuvõtmine kliinikusse igal ajal

Peale selle eriti: Röntgen, arstimid, analüüsid jne.

KLIINIKU JUHATUS

«Regina»

Eau de Cologne * Lõhnaõli

Puuder * Kreemid * Kõõnelakk

o n k õ r g e k v a l i t e e d i g a !

A.-s. Prov. J. Lill, Tartus

Maret

NAISTE JA KODUDE KUUKIRI

Veebruar 1936

Nr. 2 (14)

Puhkus lumes.

Juhan Liiv

Lauliku talve üksindus

Lumi tuiskab, mina laulan,
laulan kurba laulukest.
Lumi keerleb tuulehooga,
minu süda valudest.

Lumi tuiskab, mina laulan,
laulan kurba laulukest.
Lumi kogub aia ääre,
valu minu südame.

Lumi tuiskab, mina laulan,
laulan kurba laulukest,
laulan, kuni ise kaetud
olen jääst ja lumedest.

Eeskujulik abielumees

1.

Täna juhtub niisugune lugu, et lähen tsipake isklikuks.

See, mis siin allpool kirja pandud ja „Mareti“ poolt lahkesti ära trükitud, ei ole siiski just puhtal kujul memuaarid. See on enim tillukene pihtimus puht perekondlikes asjus. Väike sündmus, mis juhtus hiljuti minu poolt juhitud ühiskonna algrakukeses. See tähendab eesti keeles: perekonnas.

Ma pole õnnemängija ega muidu lillataja. Vahel harvasti mängin ainult trips-traps-trulli Jutaga, selle minu poolt armastatud abikaasaga. Aga sedagi juhtub ainult siis, kui Juta käseb. Ja teatavasti on meie perekonnas üks kallid altarisõna tagurpidi lükatud. Meil maksab: naine on mehe pea. Ja sellepärast tuleb mul oma tripsatrullid läbi teha, kui kästakse.

Aga muid mängu ma ei tunnista. Ei ole himu. Kaardimäng, näiteks, on mulle lausa vastik. Samuti domino. Ja kui vahel neid mängingi, siis päris salaja ja suure hirmuga, sest Juta sääraseid asju ei salli. Ta ütleb: vastikud.

Niiviisi olen ma enese hoidnud sedalaadi pattudest puhta kui kompveki. Aga ühes tükis lõi see puhutus siiski vankuma ja pean ütlema: sooritasin patukese ära. Muidugi selles kindlas lootuses, et Juta vähemalt niisuguses asjas on minuga täiesti ühel nõul ja ütleb: või sedaviisi, nojah, vaatame järele, vana tõhk.

Otsin nimelt klassiloterii raamatu. Panin kaheksa krooni lauale ja ütlesin, olge head, otsige parem välja. Teadsin muidugi, et see on õnnemäng, aga kaks miljonit? Kas see pole raha? Ja mul on peopesas rahajoon nii pikk, et ulatab küünarnukini. See tähendab rohkematki, kui kaht miljonit. Niisugune ilmatu virakas pihukortsu sihhib vähemalt kümne miljoni poole.

Näed, mis täna tegin, ütlesin Jutale, eheh!

Mh? vastas Juta.

Võidame kaks miljonit, uhkustasin edasi.

Aga Jutal lõi see asi otsemaid närvidesse. Ka sina oled läinud hulluks, ütles ta, miks sa seda kaheksat krooni kohe niisama maha ei puistanud? Visanud rentsliisse ja öelnud, mis ma neid lipakaid ikka taskus hoian, adjöö. Nojah, kui sa niiviisi neid kroonikesi

pahemale ja paremale pillud, eks siis istume nurka, imeme päkka ja ootame, kuni need miljonid just sulle tasku kukuvad. Nii on hea oodata — kõht ilusasti tühi ja loteriisedelid näpu vahel. Ei tea, kas need sedelid praadida kõlbavad? Või mis toitu sa neist arvasid saavat? Munaputru?

Einoh, sedasi et kõh-kõh, andsin mina kõvasti vastu.

Selle peale pörutati üks nii vägevasti kinni, et raadio pistis mõirgama. Meil on see riistapuu säärane selektiivne, et nii pea kui jalaga vastu pörandat pörutat, kohe karjatab.

Raadio lõugas, aga mina seisin nukralt, õnnemäng näpu vahel. Üks troost püsis siiski: rahajoon peopesas. Kas see siis tõesti ainult narrimiseks on loodud?

2.

Ei olnud.

Kui jaanuaris loteriivõidud välja kuulutati, siis löödi maailm mu silme ette heleroosaks. Braavo, ehee, võit! Tõsi küll, kaks miljonit ei olnud mu aadressi täpsalt meeles pidanud ja oli eksikombel sattunud mujale, kuid selle eest oli kukkunud minu piletile tervelt 500 krooni. Kah hea ports raha, heldene aeg!

Sel päeval seisin uhkelt ja sirgelt Juta ees. Päris nina ajasin püsti.

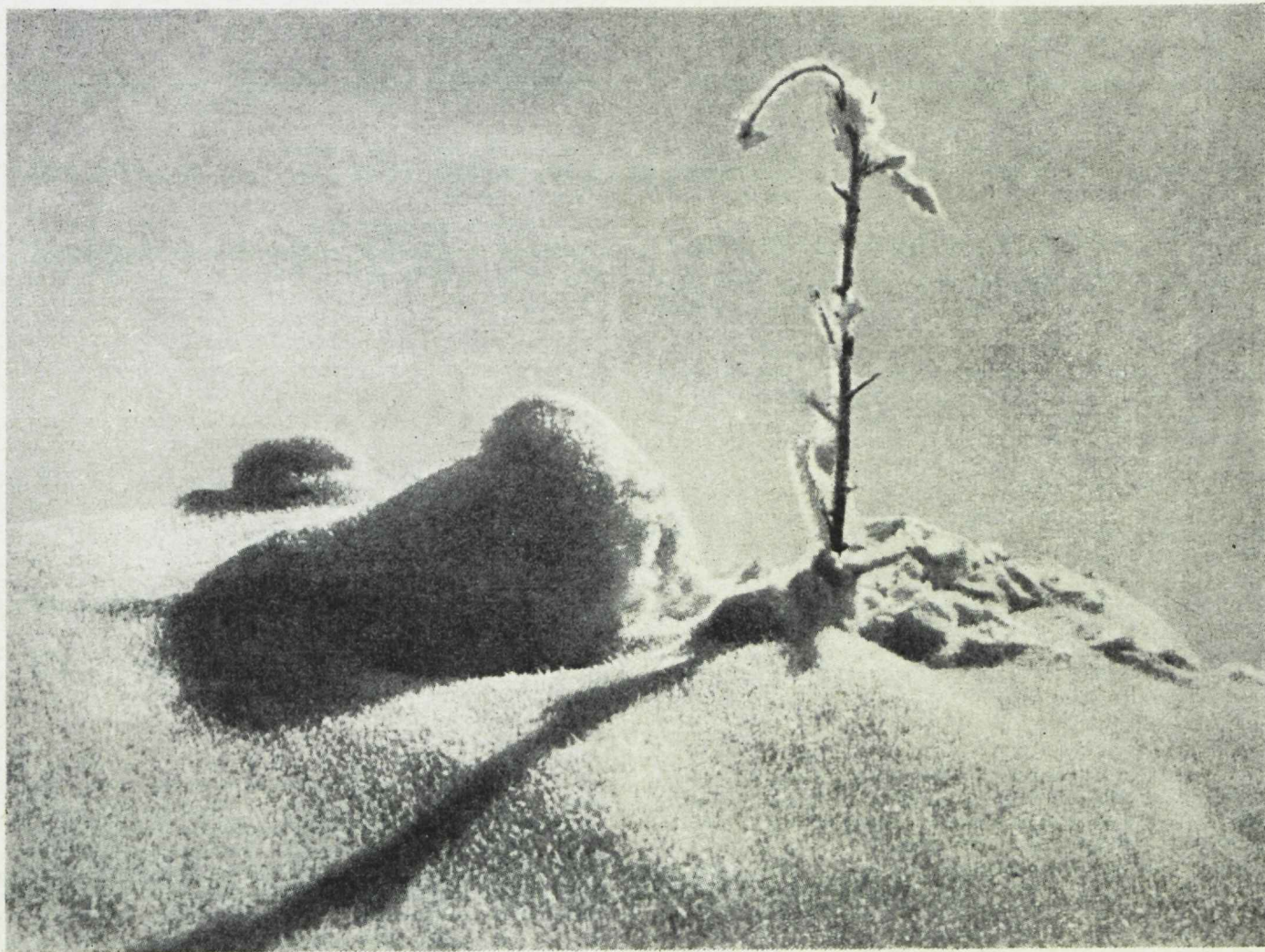
Noh, ütlesin, mis sa nüüd kostad?

Aga tema kostis sedaviisi, et ah nüüd ajad oma õigust? Oled uhkust täis, võid siin mu nina all kõik-sugu häbematusi öelda? Noh, oota... See ei pea sul korda minema! Ma veel näitan, see ei pea sul k—o—r—d—a minema!

Viimane lause oli nii vägevasti väljendatud, et raadio pistis mõirgama.

Ja mõirgas sellest peale vahetpidamata, sest Juta viha ei lahtunud kübemegi võrra. Ainult tõusis ning kosus. Ma sain aru, et ta oli tõsiselt haavunud. Kuni hinge sügavama põhjani. Sest — kord olin mina siiski oma õiguse saanud, peale jäänud.

Teadagi, et hakkasin mõtlema: mis teha? Perekonnaelu peab olema täis rahu ning harmooniline. Ei kõlba, kui üks pool sedaviisi... on haavunud. Ja siis leidsin kuldse nõu:

Härmatis.

Eheh, sõnasin Jutale häbelikult, tahtsin ainult naitike nalja teha, nagu oma jonni punnitada. Tühi lori, polnud mingisugust võitu. Luiskasin, palun vabandust. Tõesti? hingas Juta kergemalt. Einoh, päris tõsi. Ta naeris:

Ahaa, seda ma arvasin! Säärane sa oled! Mind juba ei peta. Noh, kas mul polnud õigust, et viskasin kaheksa krooni rentslisse?

Õigus, kinnitasin mina. Ja nüüd oli rahu majas.

Kas ma pole eeskujulik abielumees? Niiviisi luuakse õnnelikke abielusid, peetagu seda silmas. Sedasi peab tegema harmooniat.

Kirjutanud naistele naermiseks, et misukesi kangeid mehi siin maailmas on —

JUHAN PAHLBÄRK.

Pesunaised

Kell kaheksa hommikul huilgab pesuvabriku vile.

Juba tükk aega enne seda kogunevad naised puuriitade varju. Nad tulevad pooljoostes ja jalgu klõpsutades, sest väljas on külm talveilm. Puud seisavad härmas ja aiateibad praksumad pakase käes. Aia taga sinetab lai jõgi jääkattes.

Paks Marga on alati esimesena kohal. Talle valmistab isesugust rõõmu olla enne teisi siin puuriitade varjus ning pilgata hiljaksjääjaid. Nõnda seisab ta seal, nosib paberist kaasavõetud leiba ning piilub oma kahe pruuni silmaga õuevärava poole. See avaneb aegajalt, lastes sisse mõne ruttava naise.

— Vaat, kus vedelvorstid! hurjutab paks Marga tulejaid, — iga silmapilk läheb vile, aga nemad ei saa ega saa veel soojast pesast välja. Ja Vistrik jääb vist hoopis tulemata.

Vistrik on kõhn väike tüdruk. Ta silmad on alati kissis ja vesised nagu puhkeks iga hetk nutma. Teda pilkavad kõik pesunaised, sest ta on kleenuke ja väike, justkui mõni pagari-

plika. Temast polegi õiget töötajat, ainult lodistab veega ning räägib oma kavaleridest.

Jälle avaneb õuevärav ning naised vaatavad sinna poole. Kuid tuleja pole Vistrik. See polegi vist tööline, sest tal on jalas kõrgete apsatitega kingad ning silmakulmule tõmmatud moodne kübar. Ta astub kärmelt ja rühikalt, vaatamata naiste poole, kes kügelevad puuriitade juures.

Aga paks Marga on juba silmanud ta kaenla all väikest toidupakikest.

— Mis armuline preili soovib? nihutab ta end uustulnukale lähemale. — Kas tõite oma pitsivahu meile pesta?

Naised puuriitade varjus itsitavad.

Uustulnuk vaatab veidi kohmetanult Marga otsa. Tal on nagu pisut häbi. Suukurdudes tukslevad kaks joonekest. Näib, et need tahavad moonduda pisut kõrgiks ning üleolevaks muigeks. Aga siis kaob nende teravus ja uustulnuk ütleb üsna tasa ning häbelikult:

— Ei... tulin siia tööle...

— Ah-haa! jätkab paks Marga surmtõsiselt. — Teie siis oletegi see uus pesukompressor, mis pidi tulema Saksa-maal...

Naised prahvatavad laginal naerma.

Nüüd taipavad ka teised, et see on jälle uus pesutüdruk. Mõni niisugune peen preili, kes tuleb siia teenima puudri ja lõhnaõli raha. Vistriki, kes tunneb, et nüüd pole ta enam kõige viimane teiste hulgas, julgeb astuda sammu lähemale. Ta kissitab silmi ja haistab ninaga õhku nagu koer. Siis ütleb:

— Preili on tulnud vist otse ballilt... sihuke hea pluhvt on veel juures...

Maret tunneb, kuidas löövad ta paled õhetama. Ta tahaks midagi vastata, ent ei leia sõnu. Ühe hetke vaatab õuevärava poole, et kui pista õige siit minema. Aga siis sunnib end rahulikult vaata ümberringi, et leida mõnd julgustavat silmapaari. Kuid kõik itsitavad ja naeravad. Mõned tagasihoidlikumad muigavad: või siis sääraseid pole nähtud siin! Tulevad päevaks-paariks, kastavad sõrmeotsad kuuma vette ja kaovad jälle. Niisuguseist pole saanud veel ühtegi korralikku pesunaist.

All katlamajas avatakse uks ja kütja Must astub välja.

— Ah, ka sina tulid oma uut pruuti vaatama! hüütakse talle mitmelt poolt. — Ära aga astu väga lähedale, määrid oma musta kápaga ta kihlakleidi ära.

Must ei vasta midagi. Naeratab oma kahe pika vurruga Maret poole, viibutab käes suurt võtit ning pistab selle siis lukuauku. Avanevad pesukojas laiad ukse ja naised trüügid robinil sooja ruumi.

— Lase vile lahti! ütleb paks Marga, — siis saame näha, kuidas meie uus kompressor tööle hakkab. Vast nühib ükski kõik püksilõpused valgeks...

Varsti kostabki vile.

Veekraanid hakkavad solisema, suured katlad kõmisedavad, aur täidab ruume. Pesunaiste puukotad klõbisevad tsementpõrandal. Pesu sisiseb ja visiseb keevas katlas. Segamismõlad plagisevad ja harjad kriitsuvad

Paks Marga piilub silmalaugete alt uue tüdruku poole. See tatsutab pesunõu juures oma kõrgete apsatitega nagu karkudega. Ta pritsib kõik kohad vett täis. Ta on juba peaaegu üleni märg, nägugi seebivahuga. Sihukesed on kõik need oskamatud pesumamslid.

Aga ometi liiguvad sel uuel tüdrukul päris kärmesti käed. Ta ei hoiu oma lakitud sõrmeküüsi ega pehmeid pihupesi. Liiategi hoogsalt rapsib nendega. Vahest kibrutab otsmikku — küllap leeline on võtnud juba sõrmeotsad valusaks.

Ja Marga naeratab endamisi. Kuid see pole enam tige naer.

— Tarvitage rohkem harja, ütleb ta, — sedasi nagu mina... Muidu jätate varsti pihunaha pesunõu põhja.

Maret naeratab ning noogutab peaga.

Aga siis tuleb Vistrik. Seisab Maret poole pesunõu kõrval ja itsitab. Ta tunneb, nüüd on siin pesukojas keegi, kes temast veel mannetum ja abitum.

— Lisage leelist, ütleb ta, — siis läheb pesu valgemaks.

Maret võtabki kapa, et tuua leelist. Aga nüüd tunneb paks Marga südameall nagu pistet. Tema on küll sihuke, et torgib sõnadega, aga teisele siiski halba teha ei taha. Ent sel väikesel ja tigelal Vistrikul on päris kassisüda.

Ja korruga hüüab paks Marga:

— Visake leeline sellele tõprale vastu sihverpiaati!

Nüüd aimab Maret kõik. Ta tänab pilguga Margat.

Valutavate liikmete ning hõõrdunud kätega sammub ta pärast tööloppu koju. Kõik ta liikmed on justkui murtud. Ent ta naeratab endamisi kindlalt. Ja teisel hommikul tuleb ta jälle pesukojas väravast sisse, seisatub teiste jõugus puuriitade juures ning ootab pesukojauste avamist. Ikka veel itsitatakse tema üle. Naerdakse ja pilgatakse. Paks Margagi ütleb:

— Küllap laupäeval jätate meid jumalaga.

Aga väike Vistrik salvab vahele:

— Kas on sulle keegi lahkudes käe pihku pistnud?

Ka Marga raputab pead ning vastab:

— Ega pole küll, ainult üks sülitus, et kasige põrgu pesu-orjad!

Kõik naeravad laginal.

Kogu nädal töötab Maret seal pesukojas. Ta läheb peaaegu oiates koju, ent teisel päeval on jälle varakult kohal. Ta ei hooli oma tööst ega vaevast kui ainult... See mõte nagu aitabki tal kanda kõiki raskusi.

Laupäeval pärast tööloppu sammub Marga kodu poole. Ta kuuleb seljataga klõpsuvaid samme ning tunneb, kuidas kellegi käsi haarab ta kaenlaalt kinni.

— Lähme seltsis, ütleb Maret.

Marga uriseb midagi endamisi. Aga sealsamas tunneb ka imelikku headmeelt, et keegi niisuguses toredas mantlis preilna hoiab temal, vanal pesunaisel, käält kinni. Nagu pisut uhkustki tekib südamesse.

Nad lähevad läbi tänavate. Ühe apteegi ees seisatub Maret ja ütleb:

— Lähme siia pisut sisse.

Marga vaatab pealt, kuidas uus pesutüdruk raiskab peaaegu pool oma nädalapalgast rohtudele. Ta mõtleb, et imelik inimene see uus pesutüdruk. Temalgi pistab vahel seest ja valutab pealt, kuid ei raatsi siiski sentigi raisata rohtudele. Aga see teeb kohe oma rahakoti lagedaks.

— Tulge nüüd ka minu kodu vaatama, ütleb Maret väljas Margale.

See peaaegu tahab kuset tagasi tõrjuda, et tema pole sihuke, kes käib kooserdamas mööda teiste elukortereid. Ent Maret tasane pigistus sunnib teda järele andma. Ja nad pöörduvadki ühte väikesesse majja. Maret avab ukse ning nad seisatuvad pisikeses esikus.

See kõik on nii pisut sakste moodi, et paks Marga lööb kohmetama. Tal võetakse mantel seljast ja riputatakse varna. Siis sammuvad nad ühte tuppa, kus on hulk pehmeid istmeid ja ilusaid pilte. Üks väike poisu jookseb tagaruumist ning haarab emal kaelaümbert kinni.

Marga nagu ei julgegi istuda niisugusele pehmele istmele. Ta toetub ainult servale, et sedasi määrib vähem oma tööriietega toreda istme katet. Ja tal on kuum justkui oleks katlakütja Must liiga tugevalt küttnud seda ruumi.

Kuid juba tõmbab Maret teise toa uksele teda sõrmega oma poole.

— Tulge siia, ma näitan nüüd, miks pean pesukojas töötama.

Marga astub ettevaatlikult üle vaiba. Üks laud on teel ees, ta ei tea, kuidas saaks sellest ilusasti mööda. Viimati juhtub seda kuidagi lükkama ja siis on õnnetus käes — laual asub tore klaasvaas. Aga viimaks on ta ometi õnnelikult tagumise ruumi uksele ning näeb seal haigevoodis üht meest.

— See on minu abikaasa, ütleb Maret, — ta on juba ligemale aasta raskesti haige. Maovähk. Nüüd opereeriti ja arstid loodavad tervenemist. Sellepärast peangi ma nükkima seal pesukojas, et saada rohtude jaoks raha. Kas teie ei teeks just samuti, Marga?

Marga noogutab pead. Muidugi teeks tema just samuti, kui jääks haigeks Jüri. Nüüdki annab vahel mõne krooni Jürile. Mitte sellepärast, et Jüri on haige, vaid — niisama. Mingu Jüri ja võtku väike pits viina. Tehku suu mõrudaks ja mõtelgu, et temal on hea ja paks Marga, kes nühib seal pesukojas ega keela oma palgast ka mõnd senti temale keelekasteks.

Ja järsku tunneb Marga end nõnda lähedasena sellele heledate juustega prouale, kes raiskab kogu oma vaevaga teenitud kopikad mehe arstirohtudele. Peaaegu pisarad kipuvad silma, kui mõelda missugust vaeva, raskust ja pilget talub see hea väike proua seal pesukojas.

Paks Marga nuuskab nina ning haarab siis Maret poole kätt.

— Ärge pahandage, proua... kogeleb ta, — et ma seal teile mõnikord halvasti ütlesin. Mul on terav keel, seda ütleb Jürigi, aga päris soe süda...

Maret surub ta kätt ja vastab:

— Pole viga, unustame selle. Tahtsin ainult näidata, et ma ei tööta puudriraha pärast. Kuid ärge rääkige sellest teistele. Oleme ühe kamba mehed.

— Oleme! turtsub Marga vastu.

Aga kui ta sammub mööda tänavat kodu poole, seisab ta silmade ees ikka see kena, uus pesutüdruk, kes ohverdab end mehe pärast. Ja uuel esmaspäeval, kui tulevad jälle kõik tööle ning asuvad kooris pilkama Maretit, viibutab ta käes märga riidetuusti ning prahvatab:

— Lõuad, või viskan ma mõnele selle püksipaari kurku!

Kõik jäävad vaht. Sest kui paks Marga on võtnud mõne pesutüdruku oma kaitse alla, siis ei maksa selle kallal enam proovida hambaid.

Maret naeratab Marga poole ja pilutab silmi. Marga pilutab vastu, nagu märgiks, et meie oleme ühe kamba mehed. Meil on mõlemal kodus mehed, kellede eest tarvis kanda hoolt. Sest Marga abita oleks Jürigi nagu haige, kes ei oska seada oma elukäiku.

Ed. Männik.

24.

Veebruar

See on eesti rahvale suur pöördpäev. Peremees, kes vahepeal tuultest ja tormidest kistud valla oma maalapikeselt, võitles enese uuesti peremeheks. Ajaratta surve ja rusika alt löi rahvas enese uuesti vabaks ning iseseisvaks.

24. veebruar on ühtlasi suur tänupäev. Tänupäev nende kiituseks, kes tolle ajaratta surve ja rusika eemale virutasid. Ei ole meil vist ühtki kodu, kus poleks kaugemaist või lähemaist omakseist kedagi, kes poleks olnud seotud nende suurte heitlustega, mis rahva tõstsid peremeheks omal maal. Paljud neist

elavad meie keskel, paljud aga jätsid võitluseväljale selle, mis neil oli anda kodumaale kõige kallimana. Nii naised kui mehed.

24. veebruar on siis ka kõigi meie kodude tänu- ja mälestuspäha. Naised ja mehed, tütreid ja pojad, kes sel märkpäeval ühise eesti rahvana pühitsevad suurt vabaduspäha, pühitsevad ühtlasi ka oma kodude suurt pühapäeva.

Jäägu see pühapäev eesti kodule kõige kallimaks ning pühimaks päevaks!

MAARJA

Raheküla naised on nii õrnad, nii hääd kui tallekesed. Vähemalt oli seda Maarja. Sestsaadik kui ta läks mehele, nähti vaid ta naeratust, naeratust, mis oli olnud õnnelik, nüüd aga valus. Oma õnnes ei langenud ta koormaks kellele, ka mitte nüüd oma valus. Kuid naise kahvatu nägu, see järjest kahvatumaks muutuv, see ise jutustas igaihele, mida teati üldiselt: mees oli ta hülganud, tigidalt, häbematult. Ja ometi oli Peeter suurepärase inimene, kõige töökam ja osavam puusepp ümbruskonnas. Kas võidi uskuda, et ta suutis petta Maarjat ja minna tolle teisega.

Maarja pole neist midagi kuulnud, ka ei tea ta, kuhu nad läinud. Maanteetolm, millesse kadus nende jälg, ei jutusta midagi, ka ei reeda neid õhk taevalooduses. Sosis-tavad lehed ehk teaksid, kuid nad ei julge. Oleks ta lausunud sõnagi, kui ta lahkus Maarjast! Siis võibolla ei oleks nii suur olnud selle ilusa valgepäise naise südamvalu.

Ta hiilis minema salaja ega tulnud enam tagasi. Sest on juba üks aasta, üks pikk aasta. Kuid ta tuleb tagasi. Tuleb kindlasti. Peeter ei ole halb inimene. Ta oli alati heasüdamlik, ja ta ei või jäänud olla tundetuks oma valgepäise naise vastu. Too teine võis vaid ajutiselt segada ta mõistuse, võis hiilida ta südamesse. Kuid see on sama, mis ebaehtne värv: aeg hävitab, pleegitab ta. Ta tuleb tagasi!

Maarja lootis. Nii tihti kui tal käärid kukkusid käest õmmeldes, ohkas ta: Oh, kui nad ometi kukkusid püsti põrandale! Ja kui ta nägi aknast lendavat mööda arakat, ohkas ta samuti! Oh, kui ta ometi laskuks aiale! Kuid käärid ei tahtnud valetada, ka arakas mitte.

Õhtuti istus Maarja ukسلävel, kust võis näha kaugele, kaugele üles mööda looklevat maanteed, kuni sinna, kus pilvejalad alla rippudes ulatuvad maani.

Oma ilusa, kahvatu näo kohale tõstab ta kätest varju, ja nii vaatab ta üksisilmi kaugele välja, sellele suurele salapärasele pildile, millest kui üksikud tähed eralduvad viljakoor-mad, või ümbersõitvad laadakaubitsejad, ja taevane Jumal ise teab, kes kõik veel.

Tihti möödusid Maarjast külaelanikud. Nad tervitasid teda, kuid ta ei pannud tähele nende tervitust. „Maarja ootab oma meest,“ sosistasid nad omavahel ja naersid seejuures.

Siiski oli vaesel Maarjal õigus. Ta süda tundis enam, aimas enam, kui oleks suutnud jutustada kogu maailma tarkus. Kui ta ühel hommikul kastis suure hoolega tubakataimi — tuleb peremees, peab tal olema suitsupoolist — astus õuele rõugearmiline naine.

„Ma tulen sinu mehe poolt, Maarja. Ta palub sind, et sa talle annaksid andeks! Ta kahetseb. Ta töötab kiriku juures. Parandavad kõrget plekkorni. Ta ei julenud tulla ise, ta kardab, et oled väga pahane. Kui sa talle andeks annad, siis tee esimene samm selleks sina, otsi ta üles, nii laseb ta sulle öelda.“

„Lähme!“ ütles õrn, valgepäine naine. Ta heitis õlgadelt musta räti ja sidus teele pähe roospunase. See on Peetri armsam värv, sobib ka enam tänasele päevale.

Kuldrist tuli asetada torni tippu.

„Poisid, kes võtab selle töö oma peale?“ küsib plekk-sepmeister Mihkel Vihm. „Mina!“ hõikab Peeter. „Mina ronin üles, meistrihärä!“

„Võibolla läheb ehk Paavli Saamu, sina oled juba veidi raskevõitu.“ — „Ma pole end veel tundnud kergemana.“ — „Seda ma usun. Sestsaadik kui oled vabanenud orjusest. Kas siis ikka tõesti kihutasid minema selle öela inimese? Hm!“

Peeter langetas pilgu ja tähendas kurvalt: „Olen muutunud iseenele vastikuks. Kui ütelda tõtt — mis on juba kord ümmargune, see veereb.“ Ta heitis rahuliku pilgu meistrile. „Jätke Saamu, härra Vihm! Küll mina juba üles viin. Ma ootan kedagi kusagilt. Mu süda ütleb, et sealst tullakse. Juba seks ronin torni, et heita pilku piki maanteed.“

„Noh, olgu. Mine siis kiiresti. Kui sa juba päral oled, ulatan sulle ise viimasest aknast risti.“

Varsti oligi Peeter ülal, osavalt ronis ta sinna laudsimisi kaudu. „Nüüd rist siia!“ hõikas ta alla kummardudes, „et saaksin kiiresti asetada ta kohale.“ — „Siin ta on, võta.“

Veel kord sirutas Peeter end kõrgemale, ja kui ta oli jõudnud kohale, heitis ta esmakordselt pilgu maanteele. „Sealt ta tuleb! Maarja, see on Maarja! Ta ruttab vana naise kõrval, näe, praegu pöörab ta külla!“ Peetri süda lööb võimsasti. Siis kui pressib temas midagi kokku; silme ees tantslevad varjud...

„Halloo, Peeter! Kas panid juba risti otsa?“

Segaselt hüüab Peeter vastu: „Millise nupu otsa pean ta õieti asetama?“

Vana plekisepp torniaknal kahvatub; ta lööb risti ette ja kogeleb värisedes: „Küllap ta ikka mõne nupu otsa kinnitab!“ Kuid seal oli ju ainult üks nupp. Vaid pööriv inimene võib näha kahte või kolme. Kui meeletu tormab vanamees trepist alla; ja teab: kuni tema jõuab alla, on ka juba Peeter seal.

Nad jõudsid ühtaegu. Naine ja mees. Ainult, et üks oli tulnud ülalt, kiiresti, õudse kiirusega. Musta räti oleks Maarja pidanud selleks kohtamiseks pähe panema!

Tummalt viskub Maarja laibale, katab suudlustega ja hoiab kramplikult oma süleluses. Ja kui ta siis väevõimuga kistakse eemale, on ta nagu nii mahe ja vaikne nagu vanasti. Tal puuduvad sõnad, puuduvad pisarad. Ta vaatab tagasi surnule, heidab viimase pilgu ja variseb siis kokku. Kuid toibub varsti, haarab raudse jõuga kinni vana naise õlgadest ning karjub metsikult moonutatud häälel: „Milleks tõid sa mu siia? Kust pean teda nüüd otsima?“

Alles nüüd purskuvad pisarad, kui voolaks jõgi üle kallaste...

A. E—n.

Mari-Ann

Lo. Marx Linder'i romaan

Ta pidi saabuma kella-kahe-sõiduga, kuid arvata-vasti ta ei pääsenud kavatsetud reisijate-rongile.

Stephan Wieth ei teinud endale seepärast asja-tuid mõtteid. Ta oli harjunud, et Mari-Ann saabus alati hilja. Ent jumal-tänatud oli hilistumine tema ainus pahe.

Wieth jalutas mitmendat korda Riedebergi väike-jaama perronil. Kell pool viis pidi saabuma teine rong, — juba viisteist minutit seiras Stephan jaama-kella suitsenud viipurit. Kuid juba seegi aeg oli möö-das, ja nüüd hakkasid tema jalad põhjalikult külme-tama, — hoolimata sellest, et ta oli end varustanud säärikutega.

Jaamahoone ees liigutas kutsar Bredov hobuseid, sest Stephan Wiethile ei meeldinud, et loomad nii-suguse külmega seisisid. Kurinate-helin andis ühetoo-

Pikkamisi ja ähkides, kaetud valge härma ja jää-purikatega, veeres rong jaamahoone ette.

Stephan Wiethi rõõmustas Mari-Anne tulek. Kolmveerand aasta jooksul ta tundis kohutavat puu-dust tütarlapsesest, kes elas Rootsis oma sõprade juu-res. Hea, et ta sõitis nüüd koju, sest kõik olid teda igatsenud, isegi Dinah, kääbustaks, oli igatsusest neiu järele peaaegu kõngenud.

Rongist väljusid ainult mõned üksikud inimesed, peamiselt talunaised ja väikesed popsid, kes olid käi-nud veel pühadeostusid tegemas.

Teise klassi ainuma kupee ukse avas inspektor Kruske isiklikult. Wieth seisis otse tema seljataga. Algul raputas ta uskumatult pead, sest Mari-Annest polnud näha muud kui kollasesse seemusnahka kin-nastatud käsi, mis uksest välja ulatas tervelt pool-

mütsi, sellejärel saavad kõrvid Moll ja Duur nuusutada väikest lõhnavat kätt, ja Dinah, kes oli pugunud saanivaiba alla varjule, hüppab kõrvulukustavalt haukudes saanist.

„Arktika külm on teil siin.“

Mari-Ann poeb valmishoitud sõidukasukasse.

„Kabiinikohvri võib homme kaasa tuua lossi saan. Nii, Stephan, olen enda sisse pakkinud. Palun, astu saani, mul on igatsus ema järele.“

Bredov pidi veel süütama saanilaternad, sest üsna korraga oli saabunud öö. Teel, tunniajalise sõidu jooksul Deltovi metsaülesma majja, võttis Mari-Ann isa käe ja surus seda järsult ja tugevasti.

„Kuidas ma rõõmustan, Stephan! Ilus oli Karini juures, kuid kui hea, et olen jällegi kodus!“

Linnatuled jäid seljataha, nende eel oli valge, jääkillukestest sätendav lumeväli, nende kohal aga kummus ebatõenäolikuult ilus öötaevas biljonite tähtedega.

„Jutusta midagi! Kuidas käib Karini käsi? Kas Rootsile sulle meeldis?“

Mari-Ann naeratas, ta tundis isa nõrkust tema ilusa blond sõbratari vastu, kes veetis mõne suve Deltovi metsamajas.

„Karin laseb sind tervitada eriti südamliselt. Tuleval suvel ta kavatses abielluda. Loth saadeti kaptenina Kesk-Saksa garnisoni. Karin rõõmustab, et pääseb Saksamaale. Muide on Svärta kütkestav, hiigelsuur härrasmaja imetoreda vana pargi keskel. Üldse on seal kogu maastik sõnamatult tore. Ka inimesed on omapärased, pisut raskemeelsed, mitte nii karmid nagu Karin ja tema vend Det. — Kuule, Stephan, see Detlev tegi mulle korraliku abielu-ettepaneku, mis sa arvad sellest?“

„Saan noorest Iversenist aru. Arvatavasti on ta sama blond nagu Karin, ja sina must nõid jätsid temasse sügava mulje.“ Wiethi meelest polnud see kuidagi imelik, kui mõni mees Mari-Anne armus. „Kui vana on siis kosilane?“

„Laps on kahekümnenelja-aastane. Hull, ainult kaks aastat minust vanem! Loomulikult naersin välja, mis ta mulle väga pahaks pani. Ma ometi ei abiellu väikese poisiga. Sa ju tead, et armastan ainult mehi valgete oimudega, nagu sinul ja onu Andy.“

Wieth naeris mürisevalt.

„Siis peaksin küll kahetsema, et olen sinu isa, sest vastasel korral sa teeksid mulle kindlasti abielu-ettepaneku. Kuid on ju ka noori mehi hallide oimudega!“

„Täna — esialgu ma ei hellita mingeid abiellumismõtteid!“ Ann andis Dinahale väikese säpsu, sest koerake tahtis tingimata tema sülele istuda.

Nad saabusid väikesesse metsa. Paremalt ja vasemalt palistasid teed pikad, sirged männid, kõrgel nende kohal lookles taevas kitsa, tumeda, kuldpunkttilise paelana. Mari-Ann nõjatas pea tagasi ja nautis vaikides oma kodumaa kaunist loodust.

„Sõna kodumaa on midagi imeilusat, isa. Alles, kui elad kaugel võõrsil, suudad süveneda selle saladusse.“

Stephan Wieth kuulas meelsasti, kui Ann jutustas. Tema mõistis seda oivaliselt. Võib-olla ta on unistaja, fantast, mõtles Wieth. Ent igal juhtumil ta on tütarlaps kahe palgega. Võib-olla poleks tohtinud talle kahte nime panna. Tõepoolest oli ta oma kahe nime omanikult pärinud samuti nende omadusi. Mari, Ste-

phani temperamentlik vanem õde, kukkus 60-aastasena rebasejahil hobuse seljast ja suri saadud vigastuste tagajärjel. Ja Annett, Mari-Anne emapoolne vanaema, oli luuletanud ja kirjutanud lastejutte.

Comme çicomme ça — Wieth ei suutnud siin enam midagi parata!“

Kui nad väljusid männimetsast, levis nende ees taas kuupaistene tasandik. Oli peagu päevvalge, ainult rahulikult suliseva ojakese kaldal kummitasid viirastuslikult ja ähvardavalt mitmeharulised pajupõõsad.

„Vanaisa Brandenstein on heisanud lipu?“ küsis Mari-Ann rõõmustades.

Tõepoolest, teest paremal mõnesaja meetri kaugusel levis Brandensteini lipp ülal lossitornis,

Philipp von Brandenstein oli Mari-Anne ema isa. Gina von Brandenstein, tema kolmas tütar, oli abiellunud väga noorena tollekordse kuningliku preisi ülemmetsniku Stephan Wiethiga, ja vanaisa nähtavasti pidi nüüd nende tütrekesse kojujõudmise üle suuresti rõõmustama.

Sel õhtul jääd Deltovi metsamajas kauaks üles. Ann pidi jutustama. Ta unistas teistele kuuldavalt Rootsist ja Iversenidest, ta imetles ema vastküpsetatud kahtekümmend kahte jõulukuklit, pakkis kõik oma kaasatoodud kribu-krabu välja ja laskis end ikka ja uuesti kallistada emal, kes rõõmustas, et Ann oli nüüd jällegi kodu.

Kui Mari-Ann läks voodi, oli saabunud tund pärast südaööd. Neiu tuba oli ülal ühekordse maja ärklikorral. Kuni tütarlaps viibis Rootsist, oli ema lasknud tema toa uuesti tapeetida ja sisustada. Ann oli enam kui vaimustatud. Vaatamata oma väsimusele pääses ta sel ööl alles hilja puhkama. Kaugelt kostis ta kõrvu jäätunud järve kõmisev pragin, kuu poetas oma kollakat valgust läbi õrnade eesriiete loori. Ja vana armsa kahvelahju sumin laulis talle meeldivat unelaulu.

„On imeline see minu kodumaa!“ mõtles Mari-Ann ennekuu uinus.

Jah, oli imeline Mari-Anne kodumaa. Kui neiu järgmisel hommikul ärkas, sadas paksude, tihedate helvetena lund, taevas puistas alla maa peale tõelise valge ja pehme puuvillakorra. Ann rõõmustas, et nüüd ta võib venna Huberti ja nõbu Metterlingiga teostada hiilgava saanisõidu, millest võõrsil oli sageli unistanud. Ühe hüppega oli ta voodist väljas, kuigi kella viipur viitas vaid poolele kaheksale ja all majas näis kõik veel vaikivat.

Deltovis elades vajas Ann riietumiseks vähe aega. Viis minutit sooja ja kaks minutit külma tušši all. End kammides meenus talle, et vanaisa Brandenstein peaks tema soengut nähes rõõmustama. Alles mõni nädal kandis Ann oma tumepruune juukseid kuklas tibatillikesse sõlme seotult, ja selle madonnaliku soengu tõttu ta pea mõjus eriti peenena ja ilusana. „Mona Lisaks“ oli Karin Iversen teda naljatades nimetanud, talle seejuures jõulukingina ulatanud kaks imeilusat pärljuuksenõela.

„Sellest ajast kui naised kannavad lühikesi juukseid, pole enam daame!“ oli Brandenstein naljamisi öelnud, kui Metterlingi lapsed ja koguni Mari-Ann ringi jooksid poisipeadega, sest vanaisa vihkas neid lühikesi juukseid nagu vihkas kõike, mis maailmasõja lõpust alates tootis.

Ann jooksis koridorist läbi ja tõi oma vana rohelise, ilvesenahkse jopi.

„Einetan täna vanaisa juures,“ hüüdis ta kööki ja kadus kiiresti, enne kui mamsel sai talle ulatada tassi

suurepäraselt šokolaadi, mille ta oli pidanud armulisele preilile keetma.

Suurte sõõmudega tõmbas Mari-Ann värsket talveõhku sisse. Valged tantsisklevad lumehelbed libisesid üle tema näo. Nagu rõõmus laps jooksis neiu lumistunud teil. Kell väikeses kirikutornis lõi kaheksa. Oli veel pool tundi aega, kuni vanahärrale kaeti einelaud, selle pooltunni Mari-Ann kavatses joosta pargis, joosta vähemasti kuni alla suure järveni.

Brandensteine park oli ilus, saajaastaste pukspuie ja tamme kogu. Loss ise oli üsna tavaline sinine barokk-ehitis, ent siiski siia ümbrusse kuidagi eriliselt sobiv. Järve suunas kühveldasid mehed lund, puhastades teed öisest raskest sajust. Ann tervitas neid lõbusas meeolus, sest kõik nad olid talle tuttavlikud näod. Aednik Litzmannile ta pistis käegi pihku.

„Kuidas käib Dorotte'i ja tüdrukute käsi?“

Dorette, aedniku noor naine, õppis tütarlapsena ühes Mari-Annega külakoolis õmblust.

„Täna küsimast, armuline preili. Dorette?“ Noor aednik säras kogu näost. „Ta kinkis mulle kahe nädala eest poistele lisaks veel väikesest tüdruku.“

„Kui tore, Lintzman, — õnnitlen südamest! Täna pärastlõunat tulen teie abikaasat vaatama, eks?“

Anne nõrkus olid lapsed. Juba väikesest tütarlapsena ta oli imetlenud vastsündinud maimukesi: „Kui ma suureks saan, peab mul olema kümme last,“ oli ta öelnud ja seejuures naeratanud nagu väike madonna.

Mari-Ann veetis kaks tundi vanaisa juures einel. Vanahärra oli lasknud teelaua nihutada otse akna alla, et Mari-Anne nägu täpsemalt uurida. See saladusteta tütarlapse nägu oli talle uueks elamuseks. Kui neiu oli lahkunud, mõtles ta tema üle kaua järele. John, vana teener, kes teenis Brandensteini juba kakskümmend aastat ja võis seepärast küsimata mõned sõnad kõnelda, ütles naeratades:

„Ta on muutunud uskumatult ilusaks, see armuline preili Mari-Ann!“

„Õnnetus, John. Liiga ilus! Ta teeb kas hiilgava partii, või jälle algab lõputuid armulugusid, nagu see ilusate naiste juures tavaline. Peaaegu kahju, et tal pole meie perekonna kainet ja mõistlikku nägu.“

Siis jooksis Mari-Ann veel korraks Dorette'i juurde sisse, et imetleda väikest imikut. Kui ta vähe aega ennelõunat saabus, oli Buschenhageni kutsar seal käinud ja Mari-Annele hiigelkimbu kollaseid krüsantheeme toonud.

„Kas see manööver juba uuesti algab?“ ütles neiu pahuralt ja asetaski lilled muusikatuppa klaverile. „Ta peaks mu ometi rahule jätma,“ lisas ta, kui ta ema püüdis Carl Ernst Buschenhageni eest paar sõna kosta.

„Ta ei meeldi mulle! Sa tead, ema, et ma tema taolisi mehi ei salli.“

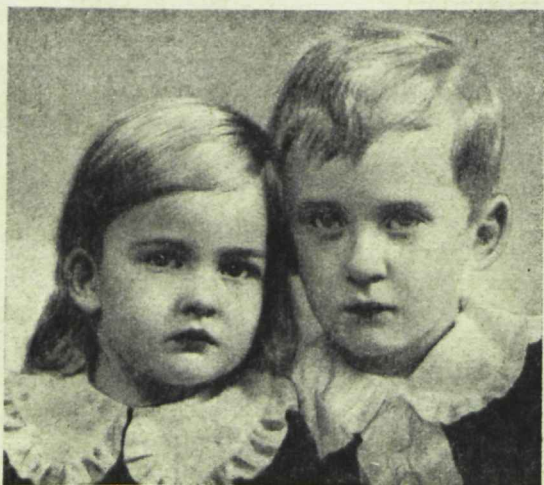
Gina Wieth ei suutnud kuidagi mõista, miks Buschenhagen Annele ei meeldinud. Temal endal oli eriline nõrkus selle noormehe vastu. Ja üldse kõigi meeste vastu, kes tema tütre ümber kuidagi maelesid.

Hüva, et sel pärastlõunal tuli vend. Annel polnud mingit lusti emaga noore Buschenhageni üle vaielda.

Ühel ajal Hubertus Wiethiga saabusid Anne onutütred Metterlingid Deltovisse. Nad elasid lossis vanaisa juures, viibisid aga enamasti kogu päeva metsamajas, pistisid uudishimulikult oma nina igasse nurka ja igasse asjasse ja ajasid tädi Ginal kogu majapidamise segi. Kõigil kolmel oli juba oma väike romaan ja sellest nad jutustasid Mari-Annele rõõmust säravil silmil. Nad leidsid, Anne soeng olevat suurepärase, endastmõistagi tahtsid nüüd nemadki oma paashijuused nii pikaks kasvatada, et nad oleksid võinud nad sõlme siduda. Kõik kolm armastasid Mari-Anne peaaegu jumaldades, eriti Winifried, noorim Metterling, unistas Annest ja liikus jõuluaheajal tema kannul nagu vari.

(Järgneb.)

Meie perekondade väikesi käskijaid

LEMBETAR ja LOOTUS Lubi Tartust.

MILVI, kaitsevälase A. Pommi tütar.

VIIVI, A. Lauga tütar Tartust.

MARET-KARIN ja LINDA-SOFIA, põllumees V. Tähe tütred Tähtverest.

ÜLO, E. Kingo poeg Tartust.

SILVI ja ETTI, matemaatik Osk. Paasi tütred Tallinnast.

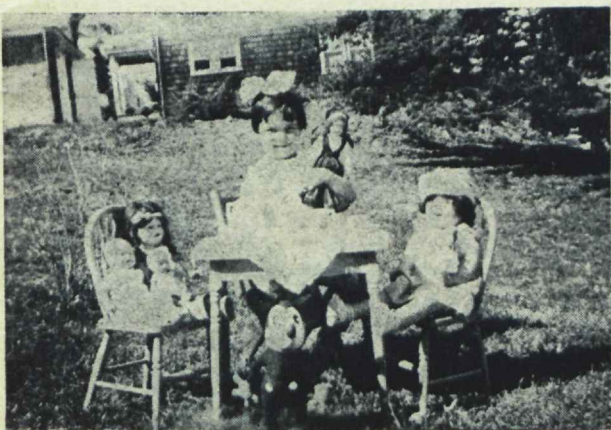
REIN UUSTALU Kohilast.

HELGA, konstaabel R. Aidla tütar Kuigatsist.

MARET, politseikomissari A. Johansonini noorem tütar.

ELLA-VIIVIAN, väliseestlase Juh. Luik'i tütar Ameerikast.

«Olin rikutud tüdruk» ütleb Merle Oberon

„Olin rikutud tüdruk,“ ütles mulle Merle. „Lapsena rasket iseloomu evides oli mul kohutavaid kokkupõrkeid emaga. Halastamatult piinasin oma onu ja tädi, kes aitasid mind kasvatada. Kaua peeti mind kooli isekaimaks tüdrukuks, kes alati valmis igasuguste vempude sepitsemiseks.“

Merle ei näi aga kuidagi enesevalitsemist kaotavana või võimelisena kedagi viha pärast lööma. Pigemini näib ta karge ja värske aprillihommikuna oma kastanipruuni juuste ning välkuvate pruunikas-roheliste silmadega. Tujukas? Temale vaadates võite vanduda, et temaga pole seda kunagi juhtunud. Siiski ta ütleb mulle: „Ma tegin oma elu maapealseks põrguks oma rikutud iseloomu pärast. Haavasin ägeduses öeldud väljendustega sõpru, keda hoidsin ja armastasin. Siis ühel päeval oma parimat sõpra lüües veendusin, et nüüd peab selline käitumine kord lõppema.“

Tänapäeva Merle on suurepärase enesekontrolliga. Kuid siirdume tagasi ta lapsepõlve, et näha, mis tegi teda sääraseks. Ta isa, armee ohvitser, suri 3 kuud pärast Merle sündi Tasmania saarel Austraalia rannikul. Ta ema, kes oli lapsikuse ni hoolitsev ning hellitav, kasvatas Merlet onu ja tädi abiga. Kohe alul näitas Merle tugevat iseloomu ning raudset tahet. Midagi soovides pidi ta ka selle tingimata saavutama. Pääle selle ta evis veel suurepärase huumorimeele. Kui ta onu ja tädi ning inimesed, kellega ta hiljem koolis kokku puutus, oleksid seda mõistnud, kõik oleks olnud hästi. Ei leidunud aga kedagi, kes oleks mõistnud ning taltsutanud seda last.

Merle istus onu süles. Äretult armas oskas ta olla, kui vaid tahtis. Kuid seal libises ta silmi pahatahtlikkuse uuriv pilk. Ta mõtles, kui naljakana küll võiks onu näida valehammasteta. Ja Merle tõmbas hamutu suu järelaimamiseks oma põsed lohku. Onu tõusis vihaselt. Ent enne, kui midagi sai sündida, oli väike võrukael juba kadunud, korraldades omale naljaka tagaajamise ümber maja. Ise aga imestas: „Mis küll võib onul viiga olla? Miks võttis ta seda asja nii tõsiselt? Taevast, milliseid asju küll inimesed võtavad tõsiselt!“ Ühel päeval Merle märkas, et onu aias oli säilinud vaid üks roos ja ta otsustas selle noppida. Kuis võis ta teada, et suve viimne roos oli tema onu au ja uhkus. Aiast tulles põlvini savisse sattunud karjus ta roosi vartpidi peos hoides aednikku appi. Nii leidis teda onu. Ta silmad välkusid vihast. Ema oli aga palunud tüdrukut mitte karistada, vabandades viimase teguviisi teadmatusena aia tähtsusest onule. „Keegi peab teda kindlasti käsile võtma,“ oli karmilt öelnud onu. „Vastasel korral muutub laps päris metsikuks.“ Nii siis sel õhtul pidi Merle uinuma õhtusöögiga. Ta vihastas kõiki selle rumala, vana roosi pärast!

Kui Merle läks kooli, oli lugu veel halvem. Ta respektieris ikkagi veidi onu ja tädi, kuid koolis Kalkuttas, Indias, muutus ta päris metsikuks.

Merle pidas neid kõiki veidi hulludeks, kuid siiski kartis ta oma õpetajaid. Kõige süütumaid nalju koheldi kriminaal kuritegudena. Merlet pahandas õpetajate huumorimeele puudumine.

Ühel päeval saatis Merle tunniajal sõbratarile väikese märkuse: „Vaata ometi Huffy kõverat nina.“ Huffy oli õpetaja hüüdnimi. Kiri liikus käest kätte kuni viimaks tabas selle keegi teine õpetaja, olles täiesti pööratud, märkust enesele sihituks pidades. Õpetaja nägu läks tulipunaseks. „Ma tabasin ühe häbematu jämeda märkuse,“ ütles ta. „Kes kirjutas selle?“

Klassis valitses surmavaikus.

„Küllap ma avastan selle, kes julges seda kirjutada,“ pöörutas õpetaja. Kogu klass jäeti kinni. Õhtu saabunud küsis ta uuesti: „Kes kirjutas selle?“ Käekirja kontrollimiseks pidid kõik õpilased esitama omad vihud. Korra Merleni jõudes, raputas õpetaja teda tugevasti, küsides, kas ta nüüdki ei taha vastata, kes kirjutas kirja.

„Ma ei soovi midagi öelda selle kohta,“ vastas Merle. Õpetaja võttis kirja ja näitas seda Merlele, küsides kolmas kord: „Kas teie kirjutasite selle?“

„Oo-ja,“ vastas Merle.

„Miks ei teatanud teie seda mõned tunnid tagasi?“

„Kuis oleksin seda saanud?“ ütles innukalt Merle. „Teie ei näidanud mulle ju kordagi seda kirja. Kuidas võisin ma teada, millest teie üldse räägite?“

Usun, kui Merle lahkus koolist, hingasid õpetajad kord sügavalt ja kergendatult.

Nüüd otsustas onu teda kaasa võtta Prantsusmaale, Šveitsi, Itaaliasse ja Inglismaale, täiendades ta haridust eratundide abil. Reisu lõppedes tahtis onu Merlet tagasi viia Indiasse, kuid Merlele olid hoopis teised plaanid. Ta tahtis filmialal õne katsuda. Pikemate vaidluste järele nõustuski viimaks onu sellega, sõites ise Indiasse ja jättes Merle Inglismaale. Enne ärasõitu aga tasus ta hotelliarve ette, andis küllalt raha Merlele kahenädalaseks elamiseks ning sõidupileti Indiasse. Ta oli kindel, et Merle ei leia teenistust filmis.

Merle aga mõtles, et pääseda filmi, peab šikk välja nägema, seepärast ostis kahenädalase toiduraha eest omale uued riided. Pileti müüs ta maha ning kasutas saadud raha elamiseks. Nüüd algas jaht filmiteenistuse järele. Filmitootjad katsetasid teda, kuid tagajärjed olid kohutavad.

„Usun, olin katseteks raskemaid tüüpe kogu maailmas,“ avaldas Merle. „Evisin vambi näo ja naiivse lapse käitumise. See oli vast kombinatsioon. Iga katse oli läbikukkumine.“

Koju kirjutas aga Merle toredaid kirju oma olematust huvitavast filmitööst, olles ise nädalpäevi söömata. Merle oli vähe sõpru Inglismaal ja ta ei tahtnud neile avaldada oma seisukorda.

Viimaks ometi sai ta kutse ühte filmi, kuid oma lootuste kiuste vaid tantsitarina. Kolme, nelja kuu pärast avanes tal võimalusi pisiosadeks. Söömas käies stuudio restoranis nägi teda Aleksander Korda ning ütles: „Kavatsen pea asutada isiklikku ühingut. Kas teie ei tahaks tulla katsetele?“

Imekombel õnnestus see katse, isegi nii hästi, et Korda sõlmis temaga lepingu.

Seda aega võib nimetada Merle Oberon'i karjääri alguseks. Ta lõi suurepäraseid kujusid filmides „Henry VIII eraelu“, „Võitlus“ ja „Katkenud meloodia“. Merle enda arvustus selle kohta: „Võib-olla oli see saatus, võib-olla õnn. Ma ei tea.“

Merle on oma elus väga vähe tundnud tõelist õnne. Ikka on tema iseloom kõik karile ajanud. Tema elu on olnud sündmuste vankumata järjekord, kus ta öelnud, mida hiljem kahetsenud.

Ta karakter on karile kihutanud ka tema esimese lapsepõlve romaani. 16-aastane olles läks ta tülli poisiga, keda ta armastas, viimase armukadetsmise pärast. Merle oleks võinud ju vastata talle taktiliselt, sest siis oleksid jäänud mainimata need inetud sõnad, mida ta vihahoos kasutas. Kuid 16-aastasele Merlele polnud omane vastata kellelegi taktiliselt. Ja nii nad lahkusid suure vihaga. Poiss tuli küll hiljem tema juurde tagasi, et leppida, ent siis oli esimese armastuse tuhin juba möödunud, mida ei saanud kunagi uuendada. Nii tülitse ta ka sõbrataridega, ikka vihahoos ja tühiste asjade pärast. Ühel päeval, vihane sõbrale valetamise pärast, lõi teda näkku. See oli esimene kord elus, kus ta oli teinud midagi säärast. Ta vaatas oma kätt, mis tundus nüüd mustana. Kuum ja külm vaheldus temas. Siis mõistis Merle, et oli iseenda halveim vaenlane.

Merlel on temperament, kuid see on hea kontrolli all. Kui Douglas Fairbanks mängis temaga filmis „Don Juani eraelu,“ ütles ta talle: „Ärge muretsege, Merle. See natukene tujukust, mida omate, pole paha. Iga tõeline näitleja ehib seda.“ Hollywoodis, kus Merlega filmiti „Folies Bergère“ ja „Must ingel“, ei tulnud ette mingisugust pahandust. Kõik möödus rahulikult ja tõsiselt.

Merle Oberon'i tahte ja soovide võim on kolossaalne.

Mareti eelmise aastakäigu numbreid

Nr 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

on veel piiratud arvul saada

Talitusest Tartus, Lossi 7, tel. 15-20

Kellel kõige jaoks neid numbreid vaja, teatagu kohe sellest meile. Üksiknr. hind 35 s.

TALITUS

Üllatavalt naiselikult mõjub see kombineeritud must samet- ja pits-kleit, mida kannab M. G. M. täht Mary Carlisle. Kleidi selg on kuni vööni pitsist. Ees kaela all hõbeklips pärlitest ringiga.

F
i
l
m
i
s
t
a
r
i
d

näitavad
viimaseid

m
o
e
u
u
d
i
s
e
i
d

Valmis tantsuks on nooruslik ja südelev Cecilia Parker (M. G. M.) tualetis, mille materjaliks must taft, kuld punktidega. Kleidi mõju tõstavad omapärased puhv-varrukad ja luksuslik lai kuldvöö.

Haruldaset lihtsat elegantset pealelõuna-kleiti mustast materjalist kannab M. G. M. täht Maureen O'Sullivan. Käsitsi tikitud krae ja kätised on pimestavalt valgest siidilimasest.

Must krepp-kleit valge nahkvöö ja siidnööri põimikuga on meeldivaks cocktail-riietuseks M. G. M. lähe Vera Engels'ile.

Terved hambad

Igaüks imestab hammaste lumivalgelt särava pärlirea üle — see on nooruse ja tervise tunnusmärk! Kahjuks ei kannata kõik hoolt selle eest, et see kallid varandused neile jääks, kuna nad ei ole teadlikud selles, millist hävitustööd võib teha inimese organismile juba üksainus haige hammas. Vähesed teavad, et silma-, nina- ja kaelahaigused, väga valulised silmnäo närvipõletikud võivad tekkida hooletussejätud mädaneva hamba mõjul!

Nagu ükski meie keha organ ei haigestu, ilma kas vahenditult temaga seotud või eemal asetsevaid organeid kaasa kiskumata haiguse protsessi, nii häirivad hambahaigused, eriti külgehakkavad põletikud, inimese peaaegu iga kehaosa, võides isegi muutuda hädaohtlikuks elule. Uskumata laialt levinud hambamädaniku põhjustab meie toidu pudruni ja kleepuv osa, mis kliistikorraga katab meie hambad, tungides nende vahedesse ja valmistades toitlustamispinna lugevatutele meie suukoopas asetsevatele pisilastele. Söögiäritised muutuvad hapnikkudeks ja söövad läbi hamba lubjakorra. On see hamba kaitse hävitatud, võivad mädanikupisilased tungida edasi kõikjale ja asuda tegema oma hävitustööd hambakoe kallal... hambas tekib auk. Algab lagunemisprotsessi vaba areng, kui sellele ei panda piiri arsti abil. Harilikult reageerib organism sellele ägedate hoiatusvalu.

**Ainuke noorte
ajakaleht-
Õpilasleht
1x näd.**

dega, ja õnneks — just õnneks — peab ütleva, on valud seda võrd suured, et nende all kannataja tahes-tahtmatult otsib kiirelt üles hambaarsti. Seega on suurele hädaohtule pandud esialgne piir. Enamjaol juhtudel pole võhik selles ise teadlik, et üks või mitu hammast tema suus peidavad eneses sellise hädaohtuallika, sest tarvitanud mingeid „tilkasid“, möödub valu ja ka pealtnäha on hammas korras ja ilus. Selline seisukord järgneb, kui mingi põletiku tagajärjel närv on ise ära surnud.

Peaaegu tähelepanematult levib mädanikukolle järjest

kaugemale, tema mürgid tungivad läbi hambaaugu luusse ja sealt üldisse vereringkäiku, arenedes n. n. pikaldaseks veremürgituseks. See on siis kas lahtine või varjatud suumürgituse infektsiooni kolle, kust algabki elukardetav pisilaste ringkäik vere kaudu ja organid, nagu süda, neerud, liigendid, võivad saada häiritud otse elukardetavalt.

Näiteks on ühes ülikooli kliinikus vaadatud läbi 225 patsiendi hambad ja mitte vähem kui 148 juhul, s. o. umbes 66%, on leitud kroonilist põletikku põdev hambajuur.

Alljärgnev üksiknäide tõendab, millist hävitustööd võib põhjustada hambajuure mädanik: 23-aastane neiu märkab äkki, et tal hakkavad paistetama jalad. Ta seletab seda nähet kui ka oma üldist väsimustunnet, südamepeksmist, valusid ristluudes, lihtsalt „suvised kuumused“ ja arstib end ise. Ainult juhus viib ta arsti juure. Arstliku läbivaatamise tagajärg aga on hämmastav: neerupõletik. Selle põhjuste uurimisel selgub, et neiu juba aastaid kannatab hambavalu all, et suurem osa tema hammastest on haiged ja omavad sügavaid mädanikukoldeid. Küsitakse, miks? Vastus: hoolimatusest ja ükskõiksusest. Haiglaste hammaste põhjalik puhastamine ja korrashoid käesoleval juhul tõi võrdlemisi kiiresti paranemise neeruhaiguses. Sellest ja paljudest teistest teaduslikult tõestatud faktidest tuleb tõmmata tõsiselt tagajärgi iga üksiku inimese kohta.

Suurim hool hammaste igapäevases ravis on enesest mõistetav. Kuid sama kindel on ka, et vähemalt neli korda aastas tuleb lasta hambaid arstil läbi vaadata, ja seda ka siis, kui valusid üldse ei tunta. Hammaste ravi tuleb sisse harjutada juba lastele nende möödapääsematute igapäevaste toimingute kõrval. On tehtud kindlaks, et haigete hammastega lastel on enamikus nõrgad koolitunnistused. Mitte ainult valu ei takista last õpingutel, vaid need on töövõime häirivad, mis mõjustavad teda kehaliselt ja vaimliselt.

**Õpilasleht-
PARIM KINK
RAAMATU-AASTAL!**

Koduapteek

Sageli on kodudes arstimid laialipaisatud — öölaual, köögikapis või kirjutuslaua sahtlis — kui aga tarvis on, ei leia neid kusagilt. Mitte ainult sellepärast, vaid ka ettevaatuse tõttu, on vaja igasse majja koduapteeki. Ta peab kõike sisaldama, mis enne arsti kohalejõudmist annab esimest abi.

Koduapteegis olgu tarvitamiskõlbulised ja mõjuvad vahendid. See tähendab, ta sisu tuleb kaitsta rikkimineku eest ning aegajalt apteekri poolt proovida lasta. Peale selle peavad olemasolevad arstimid ka tõesti palju proovitud ravimid olema ning mitte kahtlustäratava ja salapärase koosseisuga. Vahendite valik kuulub järelikult apteekrile või arstile.

Esimene nõue on, et koduapteek peab olema suletud, eriti kui majas on lapsed.

Seesmise seadeldise üldvaadet kergendab „seespidiste“ ja „välise“ vahendite eraldi jaotus. Samuti tuleb määrata eri koht sidumismaterjalile ning mitmesugustele teesortidele.

Mis kuulub koduapteeki? „Väliseks“ tarvitamiseks peab alati kohal olema vesinikuülihapend, boorvesi, jood-tinktuur, alkohol ja bensiin. Hääd sidumisevatt, verd vaigistav vatt, põletus-sidemed, põletus-salvid, vaseliin, haava-pulbrid, termomeeter, pintsett, puust keelespaatel, silmatilgutamise klaas, Bill-rothbatist, inglisenõelad, käärid, linaseemned kuumadeks mähisteks, lõpuks desinfitatsioonivahendid.

„Seespidisesse“ osakonda kuuluvad balderjanitilgad, Hoffmannitilgad, riitsinusõli, sooda, pyramidon, aspirin ning sissevõtmise klaas. Siin tuleb ka kõiki neid arstimeid alal hoida, mida arst välja kirjutab, kuid ainult nii kaua, kui neid tarvitatakse. Seesugused arstimid lähevad pea rikki ning võivad, ilma arsti poolt määrata tarvitamisel, enam kahju kui kasu tuua.

Teedest jätkub tähtsamatest, nagu kumelitee, piparmün-

ditee, pärnaõietee, vermutitee ning rinnatee. Eri sahtel olgu reserveeritud ka tablettidele.

Iga apteeker on meeeldi koduapteegi sisustamisel valmis nõu ja teoga kaasa aitama. Ta hoolitseb ka ühtlasi õigete etikettide eest pudelitel ning annab väikseid juhiseid esimeseks abiks haigus- ning õnnetusjuhtudel.

Meie ajakirja tellijatevahelisel preemiate jagamisel sai „Singer“ jalaga õmblusmasina prl. Ella Vasser (kõrvaloleval pildil).

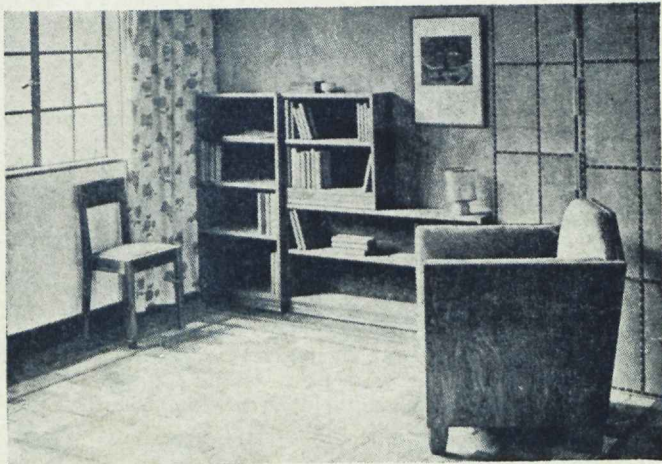
Prl. E. Vasser on pärit Veriora'lt ja lõpetanud Võru Ühisgümnaasiumi.

Praegu õpib Tartu Ülikoolis filosoofia teaduskonnas.

Suurpreemia anti õnnelikule „Mareti“ tellijale kohe peale numbril ilmumist üle.

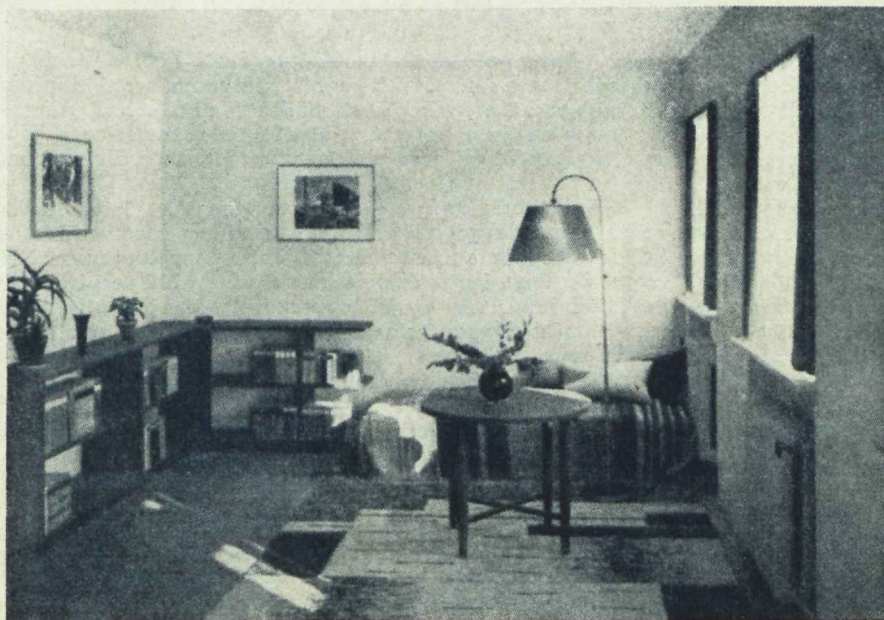
Raamat kodus

Poole seina kõrgused riulid.

Kirjutuslaua külge kombineeritud riul.

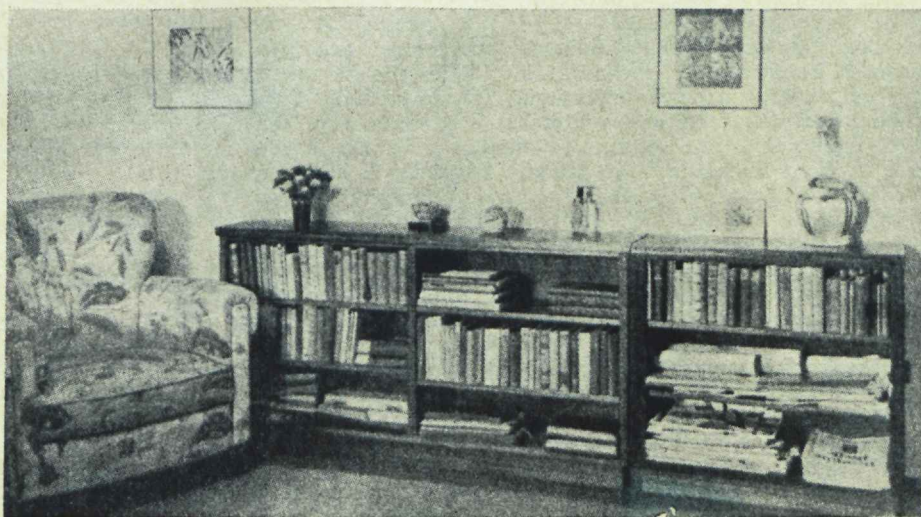
Madal nurkriiul.

Uutel riulitel pole enesestmõistetavalt midagi ühist kainete bürooruumide kõrgete ja troostitute puust panipaikadega. Nende kõrgus ulatub vaevalt poole või ühekolmandiku seina kõrguseks, minnes seinast seinani. Kui riulid on poolkõrged või ainult üks kolmandik toa kõrgusest, siis võib ülemisele lauale asetada lilli, ilusaid vaase ja keraamikatöid. Poolkõrge riuli külge võib kinnitada väljatõmmatavat kirjutusplaati, mis võimaldab kitsais ruumes töötamiskoha. Ehk asetatakse suur kirjutuslaud vabalt ruumi. Üks kolmandik lauast omab pörandani laekaid, teine osa kirjutusplaadi all poole laua laiuselt raamaturiiuleid. Plaat on lah-tiselt ehitatud ning võimaldab mõlemalt küljelt raamatute kättesaamist.

Raamatud ei seisa nüüdsest peale kodudes enam võralt ega ligipääsenatult kappidesse suletuna. Nad on elusana ruumis, elaniku isikupärasuse ühe osana, nagu maal seinal või lilled aknal.

O. R.

Raamatud on truid kaaslased elus. Igaüks püüab neile kodus anda väärilise koha. Raamatu ideeline väärtus, maitsekate köidete ilu, nende elurõõmu olemasolu on mõõduandvaks omaniku isikupärasusele. Sisearhitektuur on loobunud senisest tavalisest raamatukapist väiksemates elamutes. Elu- ja töötoa ühendamine ei võimaldanud enam suurtele ja massilistele biblioteekidele ruumi. Raamatute read seisid kaua lihvitud klaasuste taga, suursugusena, kuid külmana, kaugena ning ebaisikupärasena. Ent mitte üksi sellepärast ei otsinud sisearhitektid raamatukapile teist kuju. Nad sammusid uut ja ometi vana rada tunnetusest, et raamatukogu ilu ja väärtus ei pääse klaasuste taga mõjule. Nad võtsid eeskujuks suurte rahvabiblioteekide raamaturiulid ning leiutasid raamatute panipaiku, millised sobisid ruumi üldpildiga, mis näisid vaatlejaile keskpunktina.

Ühekolmandiku seina kõrgused üksikud, madalad riulid.

Milline materjal sobib millisega?

Et kaunistusmaterjale valida õieti ja hästi, peab eeskätt omama materjali tundmist ja head maitset. Üht ja sama kleiti kandes teatud kellaaajal teistsuguse garnituuriga, võime saavutada väga häid tulemusi. Näiteks kaunistades lihtsat villast kleiti pealelõunal kas georgette- või pitskraega, kaotab ta oma päevase tõsise loomu, mida toonitab nahk- või lina- krae. Iseenesestmõista ei saa kõne alla tulla pulloveri kaunistamine hõbelamee kraega või õhtukleit villase garnituuriga. Suur võlu seisab materjalide vastupidisuses, näit: matt ja läikiv. Läikivat kreppsatäänist kleiti ei või kunagi kaunistada lamee või lakk-materjaliga. Satääni meeldivat läiget tuleb toonitada matt riidega, georgette'iga või lihtsalt sama riide teise poolega. Suurt osa garnituuride valimisel mängib ka koe iseloom. Jämedakoelisi villaseid ja siide tuleb käsitada hoopis teisiti kui peenekoelisi.

1. Peene villase juurde, millest valmistatakse enamasti päevakleite, kuid ka kostüüme ja komplee-mantleid, sobib enamasti väga mitmekesine materjal. Suurepärase näib tume villane kleit valge pikee-, nahk- või lakk-kraega. Kui tahe- take kleiti muuta üsna sportlikuks, tuleb võtta garnituuriks triibuline villatrikoo. Pealelõunaks aga sobib garnituur siidplisseest, kloeest, georgette'ist ja ka pitsist.

II Mattsiidid, nagu marocain, hiinakrepp ja teised sama- laadilise koega siidid, millest valmistatakse pealelõuna- ja õhtukleidid, pluusid, kerged kompleed jne., sobivad oivaliselt igasuguse kerge ja õhulise garnituur-materjaliga. Õhtu- kleidile sobivad hõbepitsid, tüll, chiffon, pealelõunakleidile jälle georgette ja organdi.

III. Kloeest ehk mullkrepist, milline villa ja siidi se- gust materjal on väga armastatud, võib valmistada pealelõu- nakleite, kompleesid ja isegi õhtukleite. Sellisest materja- list pealelõunakleidile sobivad suurepäraselt georgette, or- gandi, pikee- või marocain-krae. Kui kloeest valmistada õhtukleit, siis sobib vöö sametpaelast ja ka täiendav õhtu- kike sametist. Häid kombinatsioone annavad lakk-pael ja nahkvöö.

IV Taft, mis oma moodsal pehmel kujul on üks ideaal- semaid kleidimaterjale nii pealelõunaks kui ka õhtuks, nõuab garnituuriks ainult peent materjali, nagu: tüll, samet ja pitsid. Taftist õhtukleite kaunistatakse samavärvi sametist aplikatsioonidega, mis väga kenad välja näevad. Organdi, linnased pitsid ja nahkgarnituurid on mõeldud ainult pealelõu- naseks ajaks tafti juurde. Kuid lakki võib tarvitada suure eduga ka õhtul.

Pesupesemisest

Pesu tuleb põhjalikult puhtaks pesta, sealjuures vältides kõiki neid vahendeid, mis pesule kahjulikud on. See ette- vaatus on põhjendatud, kuna võib kergesti rikkuda hulk pesu pesemisvahendite mõistmatu käsitlemisega, misjärele pesu- tükid muutuvad hiljem hapraks ja kergesti rebenevaks. Pesuks tarvitata materjal peab olema hoolikalt valitud. Oleks vale siin kokku hoida ning odavaid seepi tarvitada, mil- lised oma suure leelise sisalduse tõttu riidekiu rabadaks muu- davad. Ka oleks vale tarvitada kloorlupja tugevates lahjen- dustes. Müügilolevaid pesemisvahendeid tuleb kasutada täp- selt antud eeskirja järgi. Järelikult mitte üksi halb materjal, vaid ka ta vale tarvitamisviis võib kahju teha. Olgu siin tähelepanu juhitud moodsatele pesemisvahenditele, milliste imestusväärne mõju seisab pesemisel hapniku moodustamises, mõjudes seega linakiule ühtlasi puhastavalt kui ka pleegita- valt. Tarvitatakse neid preparaate aga valetsti, siis tekitavad nad enesestmõistetavalt kahju.

Keetmise kõrval on tähtis pesu ligunema panek. Pesu leotamisega vabaneb viimasest suurem osa mustust ning hoiab juba seega pesu. Mida enam ligunemisel pesust must- ust vabaneb, seda vähem on tarvis riidekiusid tegelikul pese- misel hõõruda. Esmajoones on vaja hoolitseda, et leotamine toimuks õieti. Eelkõige on vaja pehmet vett. Kui tarvitata vesi seda pole, siis tuleb teda pehmeks muuta sooda või boo- raksi lisandamisega. Iga ämbri vee kohta arvestatakse 30 grammi soodat, peale selle lisatakse veele seebipulbrit või seebihelvide, nii et tekib võimalikult pehme leeline. Soovi- tav on ka veidi salmiaaki juure lisada. Viimasest võtta üks supilusika täis ämbri veele. Selles külmas leelises peab pesu seisma 10 kuni 12 tundi, seega üks öö. Alles siis on mustus tarvilisel määral pehmeks muutunud ja vabanenud. Pesu lühikese leosoleku järele saavutatakse aga keetmisega ena- masti vastupidist: selle asemel, et mustus vabaneks, keede- takse ta nüüd linakiude külge kinni. Väga sageli kaebavad perenaised, et pesu pole küllalt valge, vaid on kohati koguni halliks jäänud. Nähe, mis pea alati on tingitud sellest, et pesu on liiga vähe aega või valetsti leotatud. Kui viimane on 10 või 12 tundi hääs leovees seisnud, siis jätkub kergest väljaväänamisest ning uude leelisesse panemisest. Leotamise veest võib märgata, mil määral mustus pesust vabanenud on.

Pesu keetmiseks valmistada uus leeline, vett vajaduse korral samuti sooda või booraksiga pehmendades. Kui tarvitatakse pesemisvahendit, siis see külmalt sulatada, igal juhul aga alati külmale pesuleelisele juure lisada, et ta aegamisi koos leelisega kuumaks läheks. Pannakse niisugu- seid preparaate aga kuuma või keeva vette, siis järgneb hap- niku tekkimine liiga kiirelt, mistõttu mõju läheb kaduma. Ettevalmistatud pesu ei pruugi otseselt keeda, jätkub kui ta tund aega keemiseni kuumutatud leelises seisab. Juba pesu katlast väljavõtmisel võib märgata sündinud puhastusprot-

sessi. Pesu pole enam tarvis tugevasti hõõruda, mis teda rabadaks teeb, vaid jätkub kergest läbipesemisest. Siinjuures kõrvaldatakse eriti hoolikalt säilinud plekikohad, ning siis rändab pesu loputusvette. Moodsate pesumasinate juures valatakse keemisel pesu alaliselt pesuleelisele üle, mis must- use vabanemist tugevasti kiirendab.

Väga tähtis on pesu loputamine, kuna loputus- veega eemalduvad viimased rasva- ning mustusejäänused. Sellepärast loputab perenaine nii kaua, kuni loputusvesi jääb selgeks. Nagu leotamisel ja keetmisel ei tohi seepi ega soo- dat kokkuhoida, nii ei tohi loputamisel vett vähe olla. Lopu- tusvesi peab lõpuks selgeks jääma. Viimasele loputusveele lisada juure veidi pesusinet. Selle läbi kaob pesu kollakas toon. Pesusine tarvitamisel on vaja aga teatud määral ette- vaatust, et ei tekiks pesule siniseid jooni. Pesusine pulber või terad panna väikese linase kotikesega loputusvette ning liigutada selles kuni vesi näib sinakana. Lahustunud sinine värvaine läheb loputamisel linakiududesse ning kõrvaldab seega riide kollaka ilme.

Suvel on soovitatav pesu kergelt välja väanata, viies teda võimalikult märjana kuivama. Ta muutub sellel läbi valge- maks, kuna õhu hapnik toimib kuivamisel pleegitavalt. Sama- sugust mõju saavutatakse ka murul kuivatamisega. Mõju on veel intensiivsem, kui päikesekiired kuivamist kiirendavad. Pesupulke ja pesunööri tuleb võimalikult puhtana hoida, et nad pesu ei määriks. Tundelikumate esemete juures, nagu kraed ja pealissärgid, on soovitatav pesupulkadest loobuda. Sellevastu õmmelda linasele riideribale mõningaid sarvnööpe, milliste külge nõõpida kraed jne. Riide ülemise ääre külge õmmelda paar väikest paelakest, milliste abil ta kinnitatakse pesunööri külge. See lihtne abinõu väldib nii mõnegi pahan- duse määritud pesu üle.

**Peegleid, mööbli- ja ehitus-
klaasi** ostate soodsamalt

PEEGLI-, KLAASI- JA SILDITÖÖSTUSEST

A. Loderaud

TARTUS, UUETURU TÄN. 11, TELEF. 501

56 57 58 59 60 61 62

56. Kahest riidest kleit, mis valmistatud peenekirjalisest ja ühevärvilisest materjalist. Ees ühel küljel suur seos. Soos jätab vabaks kleidi esiosa.

57. Kleit tumepunasest angoora-kašast. Ilustusteks paelad või nõörvoldid.

58. Nägus kleit kreemvärvi mattkrepist. Ees ja varrukail

63 64 65 66 67 68 69

Lihne spordikübar rohelisest villist.

Päevakleit jümedakoelise villasest. Garnituurid pluusiosale ja varrukale on ümmeldud külsiti jümedast topilisest villasest või ka angoralõngast.

Pealõmacleit fantasiikokkõlise materjalist väikesest püstkraega. Ees viltu kaks rida väikesi kuldnööpe. Samasugused nõõbid ilustavad ka vööd.

Teekleit mustast siilkrepist. Kleit on nõõbitav õlgadelt ja küljelt. Kaunistuseks strassist või hõbenõõrist valmistatud taskud.

Elegantne kübar mustast siidiga läbi-õõbitatud õlest. Ainsaks kaunistuseks on heleroheline sametseos.

Uuelaadiline pealõmacleit sinisest pehmest villasest või siidist. Ees kuldnõõtidest tehtud seos.

Väike kape sinisest siidpaelast püimituna. Kaunistuseks valged tiivad.

Moodne kleit kerge tikandiga varrukail. Ees suured nõõbid on kinnitatud tumeda samet-paelaga, millisest materjalist on ka vöö.

70. tikitud muster on musta ja punasega. Kui valmistada kleit mõnest pestavast materjalist, sobib hästi ka suvekleidina. Lõige lõikelehel.
59. Öhtukleit pruunist krepi drappeeritud pluusiosaga. Varrukad on peenelt volditud. Ees kaelalõikel neli plisseõit.
60. Omapärasena näivad sellel öhtukleidil ülespoordud varrukatevolangid, mis kaunistatud kroogete motiiviga. Kleidi materjaliks on helesinine punktidega taft.
61. Örnvärviline taft- või organdipluus ja must siidseelik. Pluusi lõige II lõikelehel.
62. Öhtukleit tumesinisest siidist pitsvarrukate ja žabooga.
63. Moodsa kaelalõikega kleit muustrilisest siidist.
64. Nooruslik öhtukleit sinisest taftist. Krae, vöö ja varrukasuud on tepitud tumesinisega.
65. Must siidkleit moodsa valge žaboo ja kätistega. Ees ja vööl ovaalsed strassnööbid.
66. Pealelõunakleit pehmest krepsiidist valge krae ja sellel olevate samast materjalist õitega.
67. Eestnööbitav seelik-kleit ruuduliste varrukate ja kraega. Kleit võib koosneda seelikust ja mitmest pluusist, et oleks enam vaheldust.
68. Lihtne päevakleit tumerohelisest villasest riidest. Varrukad ja krae on vooderdatud teistvärvi siidiga. Kaunistuseks väikesed siidnöörist lingud.
69. Elegantne hommikukleit heledavärvilisest siidist. Huvitav näib ristireas nööpkinnis ees!
70. Huvitava-lõikeline kodune pükskleit kahest riidest.
71. Kleit küpsese daamile diagonaal-triibulisest villasest või siidist. Ühevärviline eest läbitõmmatud krae ja tume nahkvöö.
72. Lihtsa tegumoeiga kleit villasest materjalist. Ette ja varrukale on aplitseeritud sametist rattakesed.
73. Nägus kleit kergemast villasest või siidist. Krae- ja kä-

89. Ümariku passega kevad- või suvekleit mattkrepist või peenest linasest. Passe, vöö ja kätised on kaunistatud nügusa muustriga, mis on õmmeldud rist- või lamepistel ühe- või mitmevärviliselt. Mood sobib ka valmistada tumedast materjalist ja tikandid pärlitega.

89-a. Eelmise kleidi juurde kuuluv jakk.

90. Lihtne nügus linane kleit kiirtekujuliselt jooksvate peente voltidega. Krae ja vöö kaunistatud värvilise tikandiga.

91. Elegantsse tõi kega kleit heledavärvilisest kunstiidist. Mustrit võib tikida rist- või lamepistel.

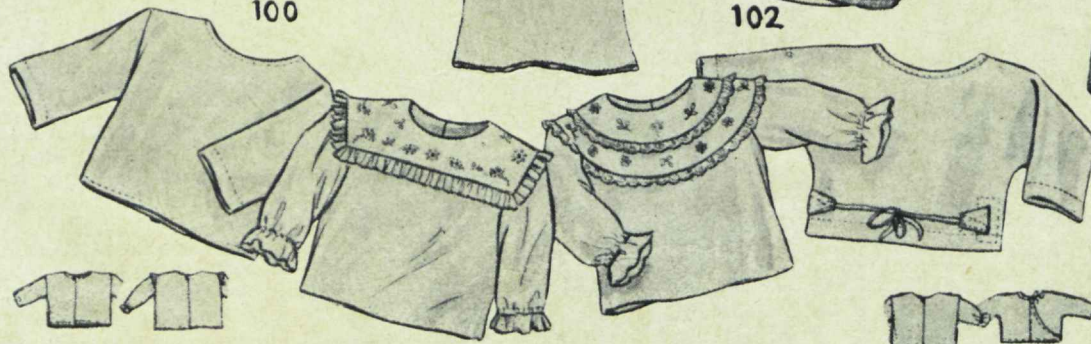
92. Sukekleit linasest materjalist rikkaliku õiemustri tikandiga. Pealekäiva jaki passe on tikitud üleni. Samuti on näha kleidi ülemist osa nr. 92-a.

93. Kleit ühevärvilisest kunstiidist ristpistes tikitud passega. Pealekäiv lahtine pluus on kaunistatud peente nõõrvoltidega.

94. Kleit linasest või siidist huvitavalt kaunistatud ristpiste tikandusega.

Emale
ja
lapsele

108

109

110

111

112

tisteäär on kaunistatud jämedama siidnööriga. Kirju siidiga ületõmmatud nõobid ja rippuv plisseetükk ees on väga omapäraseks kaunistuseks. Kleiti võib teha ka pikkade kitsaste varrukatega.

- 74. Tumesinine kleit, mille ainsaks kaunistuseks on kaelusel-olev jäme siidnõör. Tepitud vöö moodustab taga seose.
- 75. Kleit rõngasmustrilisest siidist žaboo ja varruka kaunistustega.
- 76. Pealelõunakleit tepitud žaboo ja taskutega.
- 77. Koolikleit vähemale tütarlapsele.

MARET

**Daamide üliriideid,
kostüüme, mantleid,
kasukaid**

▼

soovitab maitsekas valikus

A. KÖST,

TALLINN, Niguliste 16, telef. 429-81

Lgp. daamid!

Kõige soodsamalt omandate väärtuslikke

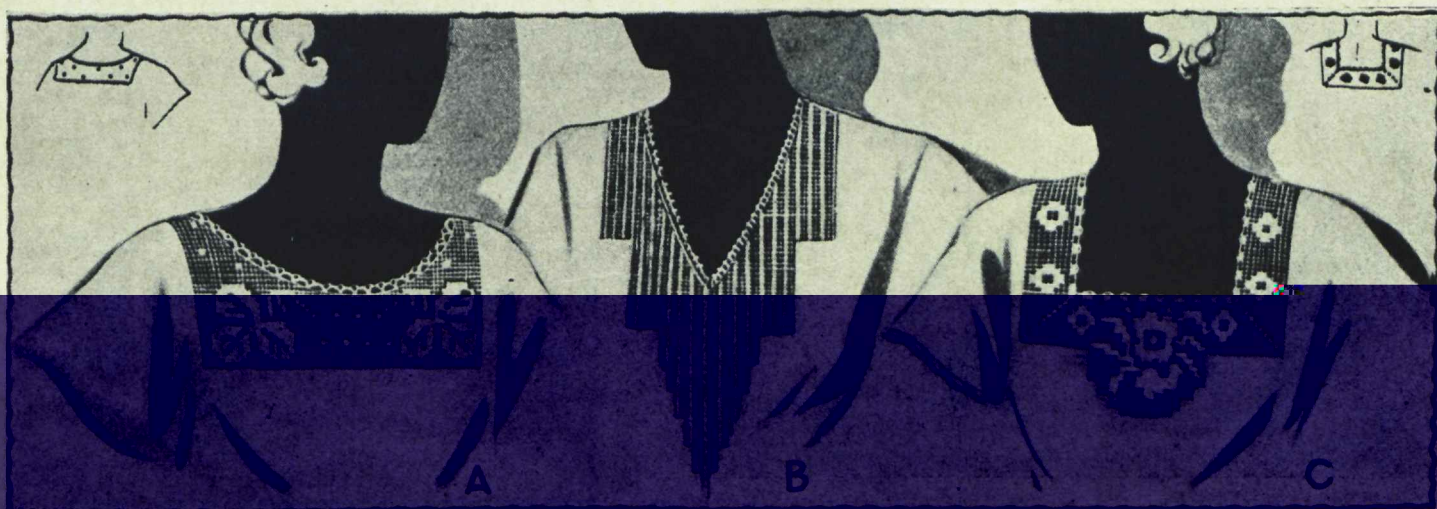
hõberelaseid

(boad ja nahad) otse kasvatajalt

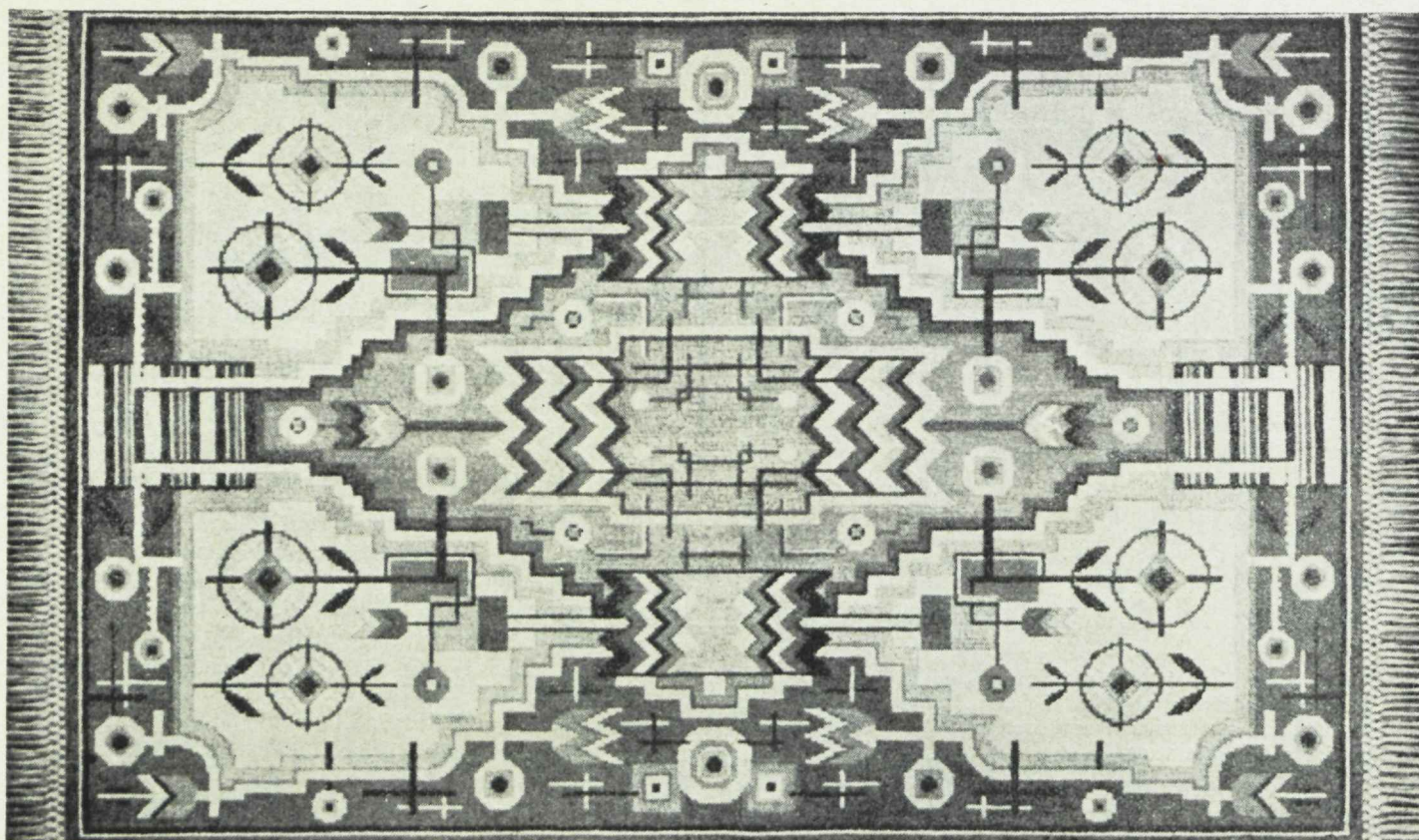
TARTUS, NARVA TÄN. 25 (ÕUEMAJA)

J. Toom.

- 78—79. Kaks käsitööga kaunistatud põlle.
- 80. Kleit lillemuustrilisest riidest.
- 81. Kahest riidest kleit väikesele tütarlapsele. Lõige III lõikelehel.
- 82—84. Kolm nägusat tütarlastekleit.
- 85. Smokk-ilustustega tütarlastekleit sametist või villasest. Lõige IV lõikelehel.
- 86. Ülikond 5 a. poisile. Lõige V lõikelehel.
- 87. Suveülikond suuremale poisile.
- 88. Nägus tütarlastekleit.
- 95. Moodne kittelkleit valge linase krae ja käitestega.
- 96. Nägus öösärk noorele emale. Rindade kohal on nõõbitavad avaused, mis hõlbustab lapse toitmist.
- 97. Öösärk kahest riidest noorele emale. Rindade kohal nõõbitavad avaused, mis on kanditud teistsuguse materjaliga, ja ühtlasi peale oma otstarbekohasuse ka nägusaks kaunistuseks on.
- 98. Moodsalõikeline kittel täpilisest riidest. Lõige VII lõikelehel.
- 99. Lapseülikond, mis on mugav ja kerge mängivale lapsele. Lõige VI lõikelehel.
- 100. Flanelist jakike ja müts imikule. Äärestused on tehtud nõõpaugupistel värvilise niidiga. Lõiked XII lõikelehel.
- 101. Särgike imikule. Lõige XI lõikelehel.
- 102. Pikisihis heegeldatud jakk, müts ja sokid imikule. Lõiked X lõikelehel.
- 103. Raglanlõikeline magamisülikond lapsele.
- 104—107. Mitmesuguseid särgikesi ja jakikesi imikule.
- 108. Moodne puhvvarrukatega öösärk pastell-rohelisest pesusiidist.
- 109. Täpilisest riidest pyjama noorele neiuale.
- 110. Raglanlõikeline öösärk. Lõige lõikelehel.
- 111. Moodsalõikeline pyjama ühevärvilisest riidest.
- 112. Nägus öösärk puhvvarrukatega, mis paelaga kokkütõmmatud.

KOLM HEEGELDATUD ÖÖSÄRGIKAUNISTUST.
(Mustriid muustrilehel.)

MOODNE PÕRANDAVAIP.

Vaiba suurus on 260×400 ruutu. Kui võtta iga ruut ½ sm. saame vaiba pikkuseks 130 sm ja laiuseks 200 sm. Otsesse on sõlmitud 10 sm pikkused narmad loomulikku-

värvi linasest niidist. Vaipa võib õmmelda rist- ja keelimpistes ja ka põimida. Värvilist mustrit ühes villatööstus „Ekstra“ lõnga proovidega saab toimetusest Kr. 1.— eest.

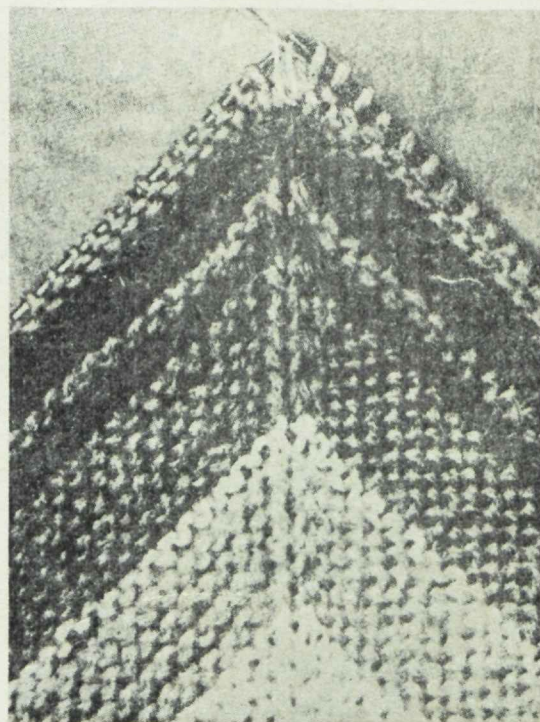

TRIIBULINE KOOTUD JUMPER.

Jumperi kudumiseks kulub 100 gr. helekollakasbeeži, 60 gr. tumedamat kollakasbeeži, 20 gr. kuld kollast, 70 gr. rooste-

punast korrutatud villast lõnga ja 30 gr. tumepuuni angooralõnga. Jumper kootakse kogu aeg ühtpidi silmi edasi-tagasi käivates ridades lõigete järgi. Joonte grupid oleksid järgmised: 12 rida kududa helebeeži, 8 rida t. beeži, 2 rida kollast, 8 rida roostepunast, 2 rida tumepu. angooral., 2 rida roostepunast, 4 rida tumepu. angooral., 4 rida roostepunast. Üksikute tikkide kudumist alatakse keskelt valmisoleva ääre küljest 3 silma üles luues. Jumperil on seljal nõõbitav lõhestus. Krae helebeež. Kudumisproovilt on näha joonte murd-kudumist.

Lõige 92 sm. rinnamöödule lõikelehel.

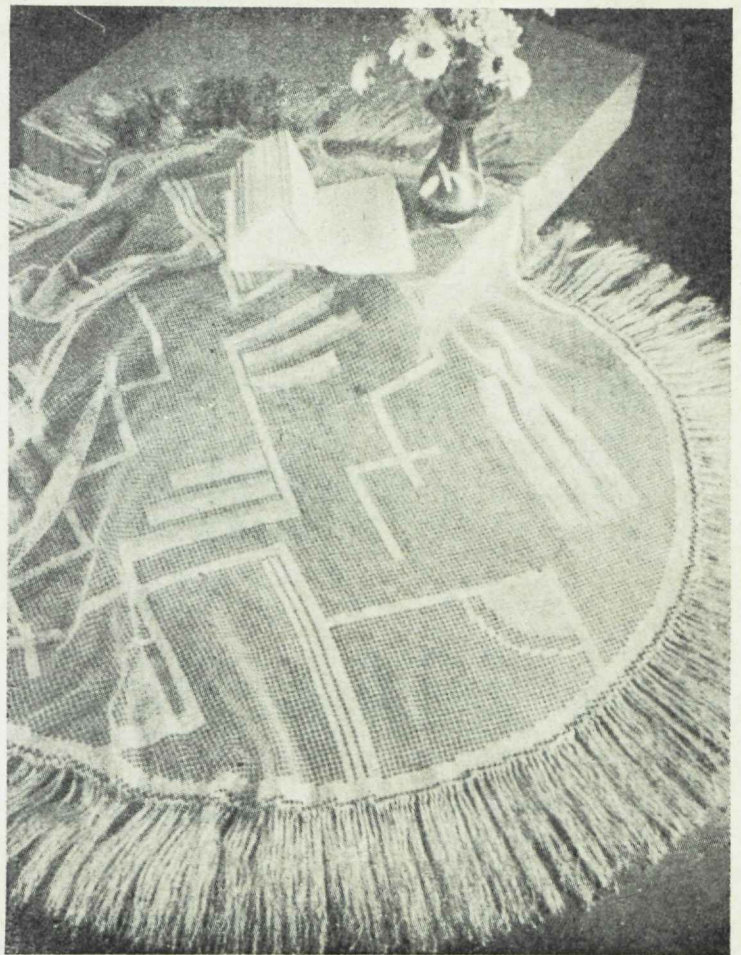
Loomusuurune kudumiseproov triibulisele jumperile.

FILEESTOOR.

Antud stoor on 145 sm. lai, kui iga võrgu auk on 1 sm. Võrk on kreemvärvi võrguniidist ja sissepõimes on tehtud hõredas labases ja ripspõimes, nagu muustril ära märgitud.

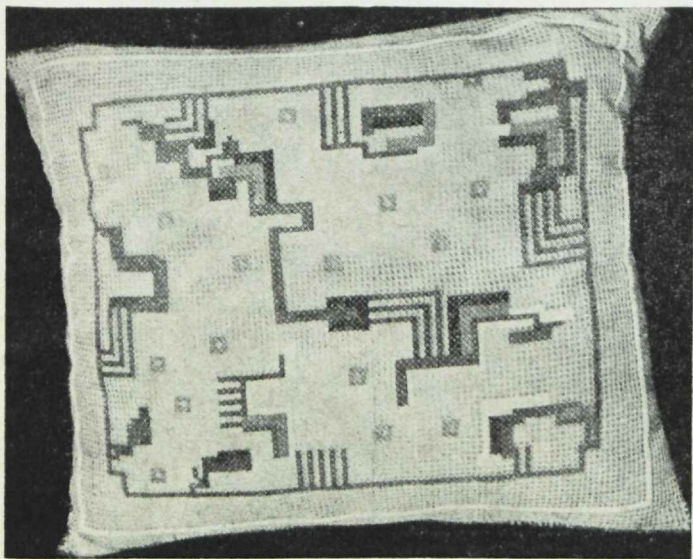
Muster muustrilehel.

NARMASÄARESTUSEGA ÜMMARGUNE FILEELINA.

Materjali sellele linale kulub: 1,35 m läbimõõduga 7 mm augusuurusega võrku. Muster õmmeldakse peenemast ja jämedamast kunstiidist või ka siidist ja puuvillasest niidist. Täidetakse hõredas labases põimes. Narmad on ääres korrutatud kunstiidist ja 20 sm. pikad. Narmad on sõlmitud kokku 5-e lõnga kaupa.

Muster muustrilehel.

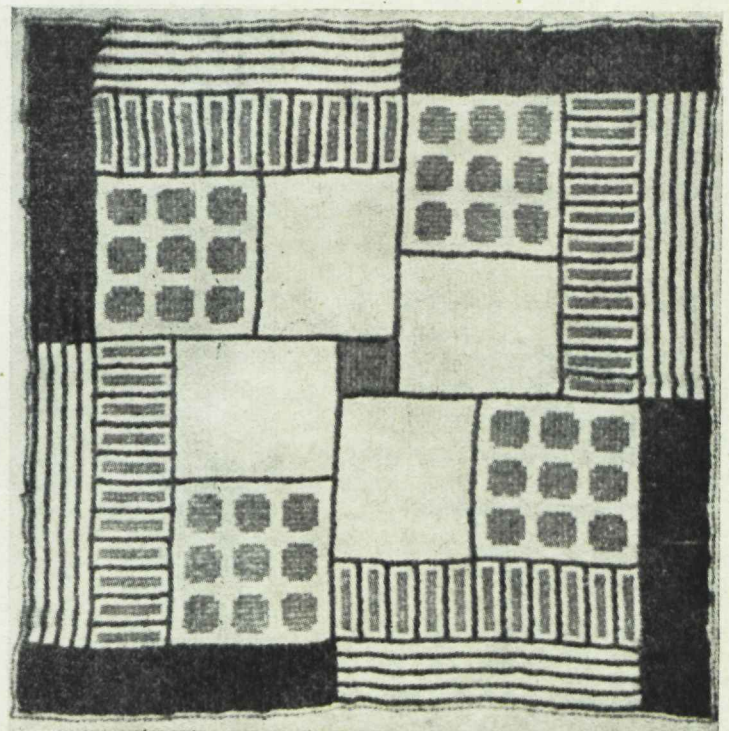

MOODSA Mustriga SOHVAPADI.

Muster muustrilehel.

Padja on õmmeldud ristpistes juteriidele villaste lõngadega. Padja suurus on 122×100 ruutu. Värvid on antud CB ja sulgudes „Ekstra“ värvikaartide järgi:

- 1) Põhivärv on roosakas-beež nr. 768 (35).
- 2) Kollane nr. 611 (16)
- 3) Lõheroosa nr. 106 (64)
- 4) Sinine 559 (27)
- 5) Pruun 116 (57).

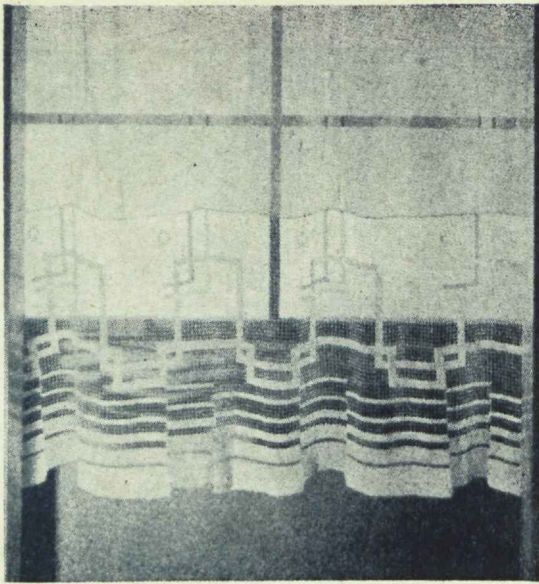

NELINURKNE SOHVAPADI.

Padja suurus on muustril 127×127 ruutu. Padja võib õmmelda rist- või keelimpistes käsitöö juteriidele villaste lõngadega. Värvid „Ekstra“ värvikaardi järgi: 1) tumepruun nr. 57, 2) pruunikas-kollane nr. 60, 3) kollakas-valge nr. 61, 4) hele oliivroheline nr. 19, 5) tume oliivroheline nr. 17.

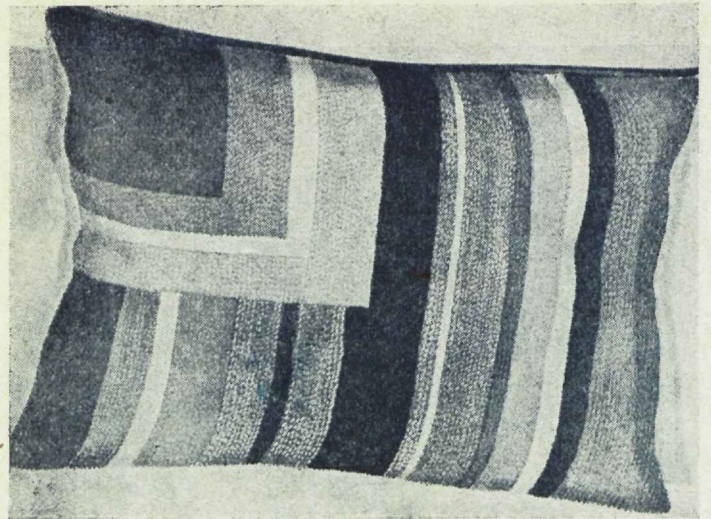
Muster muustrilehel.

MARKISETTSTOORI FILEEOSA.
Muster muustrilehel.

Stoori allosa on fileest, mille võrgu augusuurus on 8 mm. Võrk on valmistatud peenest valgest linasest niidist ja 63 sm. kõrge (muster 74 auku). Muster on täidetud valge, kahes jämeduses linase- või perleeniidiga. Niitude ja põimete jaotus on märgitud muustrilehel. Stoori ülemine osa on valgest markisetist. Pilud on 8 mm. laiad.

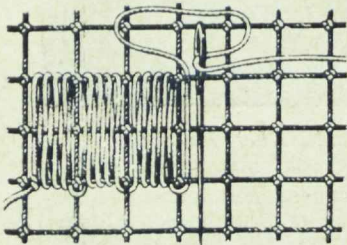

HEEGELDATUD SOHVAPADI.

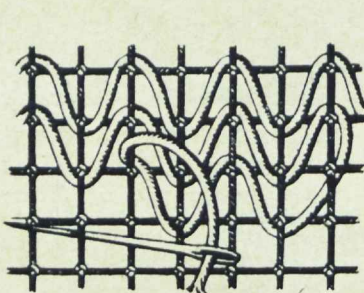
Antud sohvapadi on heegeldatud hariliku ühekordse sammaspiste või Tunise heegeldusviisis. Värvid on märgitud muustrilehel antud skeemi juures. Sama mustrit võib ka õmmelda rist- või keelimpistes ja põimida telgedel.

Skeem muustrilehel.

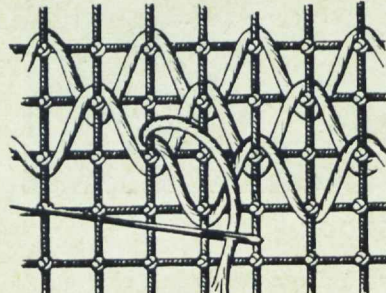
Mõningaid pisteid filee täitmiseks

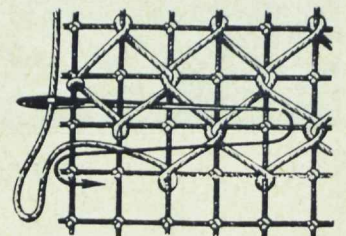
Lihtne ripspõime.

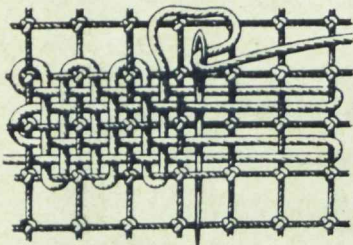
Lihtne sikk-sakk piste.

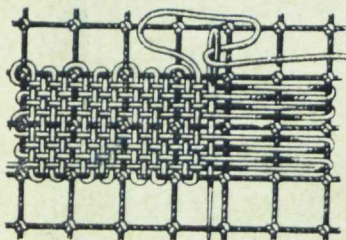
Seotud sikk-sakk piste

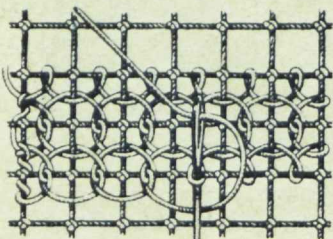
Põimitud sikk-sakk.

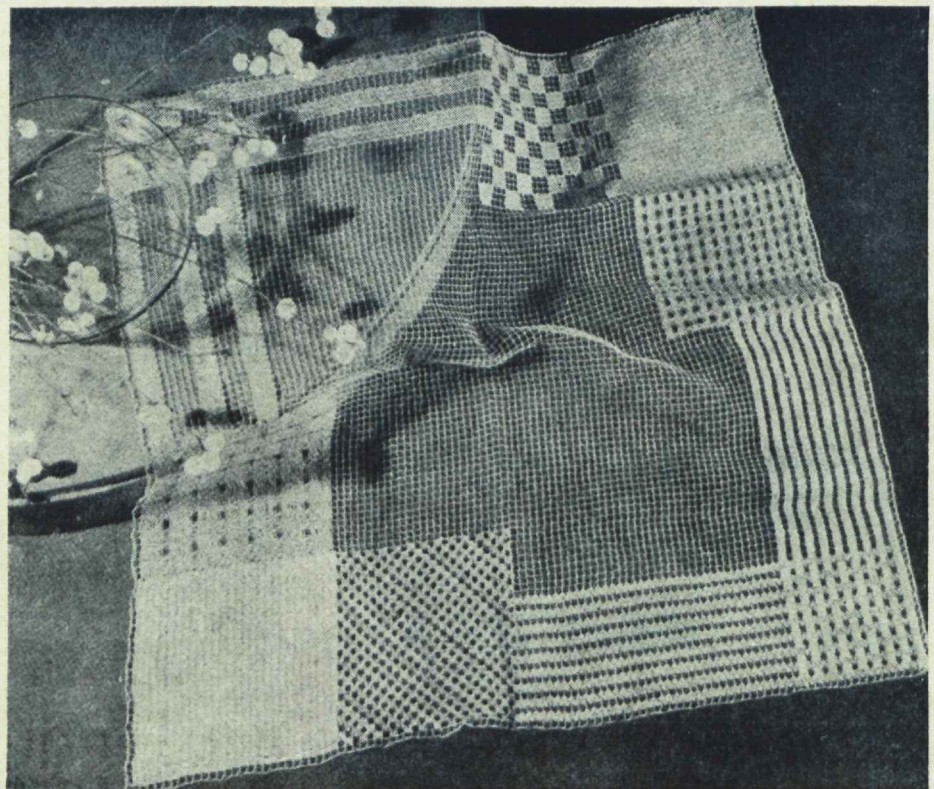
Hõre labane põime.

Tihe labane põime.

Rõngaspiste.

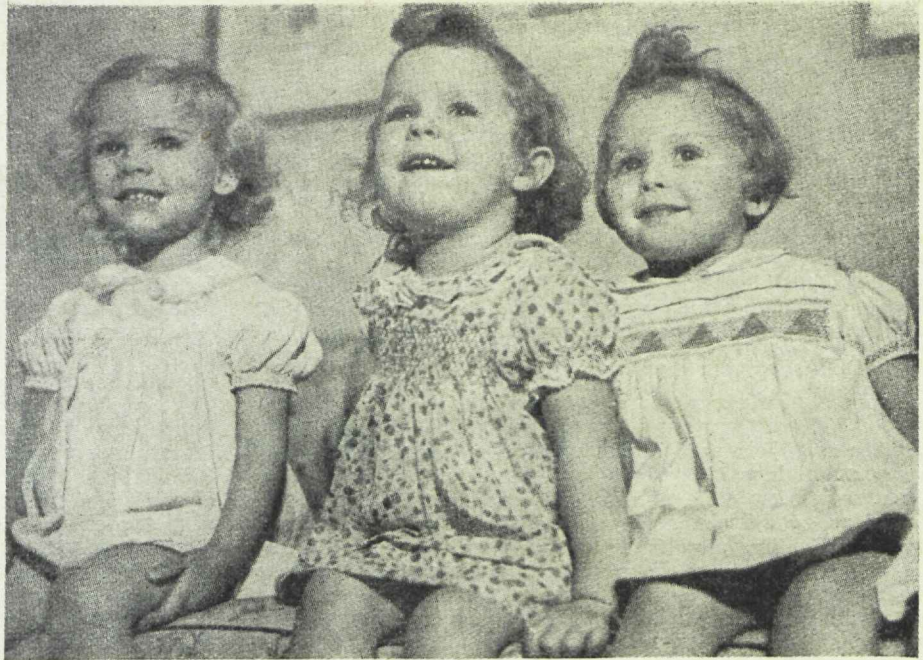

MOODSA Mustriga NELINURKNE FILEELINA.

Nelinurkne lina ebareeglipärase mustriga tarvitab 93 sm. suuruse fileevõrgu, kui iga auk on 8 mm. Täitmiseks võib tarvitada kreem- värvi korrutamata ja korrutatud kunstiidi. Pistete ja materjali jaotus on märgitud muustrilehel. Muster muustrilehel.

Jutt lastele

Ruudi patud

Till-till kõlisesid väljas kellad. Ruudi lippas üle õue. Lippas ruttu ja tagasi vaatamata, sest memm oli lasknud teda hetkeks silmist. Nüüd seisis ta õueväraval ning piilus linna poole. Mõned saanid kihutasid mööda lumist tänavat. Aknad helkisid ja kellad tilisid ikka till ja till.

Mööda tänavat tuli eblakas tuulesell ja paiskas korraga Ruudile lund näkku.

— Puh! puristas poiss. Aga tuul oli juba edasi lipanud ning keerutas eemal sõiduteel lund hunnikusse.

Üks kell hakkas jämedalt lööma. Pim-pom kostis see teiste tilina sekka nagu mõne vanataadi tõrelev hääl. Ikka pim-pom, kuna teised tilisid rõõmsalt ning heledalt justkui väikesed kilkad tüdrukukesed.

Kuid Ruudi ei kuulatanudki just neid tilisevaid kelli. Ta piilus õuevärava varjust linna poole ning mõtles, et ei tea kui kaugel see uus aasta juba on. Vast astub praegu üle selle uue silla, kus Ruudi kord suvel emaga käis. Või on veel lähemal, seal Puujala tänaval, kus elab tädi Tiida. Ehk on koguni kõrvaltänaval, nõnda et iga silmapilk nähtavale tuleb.

Kuid uut aastat ei tulnud ühtegi. Ruudi käed vajusid sooja otsides küünarnukkideni taskutesse. Turi tõmbus küüru nagu Miitsul ning ninaots muutus külmaks nagu jäätükk. Üleval sirasid tähed ja tänavail sõitsid saanid, aga uut aastat polnud ikka veel näha.

— Ruudi! kostis järsku vöörusest hüüe.

See oli memm, kes oli märganud jälle ta puudumist. Ruttu ajas Ruudi külmast vöbiseva turja sirgeks ning lippas vöörusse. Seal juba ootas teda ema ja tõreles:

— Mis sa külmetad väljas!

— Ma niisama... vastas Ruudi.

— Ah, või niisama! Juba kolmas kord lippad sa toast välja külmetama. Mida sa vahid seal õueväraval?

— Ootan uut aastat, lõdises Ruudi.

Memm tõmbas teda kättpidi tuppa ning ütles:

— Või uut aastat ootad, ah-haa! Aga kas sul on juba kõik vanad patud üles tunnistatud?

— Ee... kogeles Ruudi.

— No näe, su südametunnistus pole vist puhas. Küllap sellepärast ei tulegi uus aasta.

Seda oligi Ruudi kartnud. Ja sellepärast lippaski iga vähekeste aja pärast välja, et vast ei teagi uus aasta midagi tema patukestest. Ei tea, et tema, Ruudi, tegi katki ema tiksutaja ning valas Miitsule rohtu silma.

Selle tiksutajaga oli niisugune lugu:

Kord polnud kedagi kodus. Ruudi kõndis üksi mööda tuba, vahtis aknal, kõndis jälle. Oli kole igav, polnud kedagi kellega mängida. Ka Miits oli väljas ning toauks lukus. Aga korraga kostis kummutilt: tikk-takk. Ruudi kuulatas. Jälle kostis tikk-takk. See oli ema tiksutaja, mis nõnda seal kummutil tiksus.

Siis tuli Ruudile tore mõte:

— Ma hakkun kellasepaks! hüüdis ta.

Kord oli ta näinud kuidas isa parandas suurt seinakella. Seal polnudki midagi kunsti. Isa oli torganud hanesulega pisut õli kella vedrude vahele ning suur kell käis jälle. Käis toks-toks, nagu lõhuks seal sees mõni põialpoiss puid.

Ja Ruudi hakkaski kohe hanesulge otsima. Peagi oli sulg käes, ent õlipudelit polnud kuskil. Polnud kapis, polnud ka kapi all ega taga. Kuid õlita ei saanud ju ometi kella parandada. See tiksus ikka kummutil: tikk-takk.

Aga siis leidis Ruudi raamaturiiulilt liimpudeli. See oli sihuke väike pudel nagu õlipudelgi. Ruudi kastis sulleotsa liimisse ning ruttas siis kummuti juurde. Ta ei ulatanud selleni, sellepärast pidi ronima toolile. Ja varsti oligi ema tiksutaja kapslid lahti ning Ruudi määris liimiga selle rattaid ning völle.

See oli päris kena töö. Ta mõtles, et hakkabki suureks kasvades päris kellasepaks. Siis näeb iga päev neid völle, rattaid ja vedrusid, mis nii imepäraselt võnkusid. Ja kuskil seal sisemuses tiksus midagi tikk-takk. Ruudi ei näinud, mis asi see oli. Ta katsus küll torgata hanesulge veel kaugeemale, kuid järsku jäi kell seisma.

Nüüd ei liikunud enam ükski völl ega ratas.

Ruudi ronis toolilt maha ning läks ukse juurde. Seisis seal tükk aega ja mõtles siis:

— No nüüd käib jälle.

Astus kummuti juurde ja kuulatas, kuid tiksutaja vaikis. Polnud kuulda enam ühtegi tikk-takki. Ruudil hakkas pisut hirm. Oo, mis saab siis, kui tiksutaja ei hakkagi käima. Ema tuleb koju ja... See mõte tõi peaaegu pisarad silma.

Siis astus akna alla ning hakkas lugema: üks, kaks, kolm... Luges kuni seitsmekümne kolmeni ja mõtles, et nüüd tiksus kindlasti ema väike tiksutaja. Kuid ei tiksunud ühtegi. Jäigi vait ja Ruudi ronis süngi, kus peitis pea padja alla. Südamesse pugus niisugune imelik hirm. Viimaks uinus märkamata ja kui uuesti virgus, oli ema juba kodus. Seisis kummuti juures, vaatas oma tiksutajat ning sõnas:

— Kell on läinud rikke.

Ja nõnda see asi jäigi. Ema ei saanudki teada, kes oli kella ära rikkunud. Kuid nüüd, uue aasta ootel, jutustas Ruudi kogu loo. Ema hoidis oma pihus väikese poja kätt, kuna teiega silitas ta valget pead.

— Kas sul ka muid patte südamel on? küsis siis.

— Ee... venitas Ruudi, aga järsku tuli meelde Miits.

See oli jälle pisut teistsugune lugu.

Ruudi oli haige. Pea valutas, silmad hõõgusid, paled õhetasid. Juba teist päeva lamas süngis, aga tervemaks ei saanud ühtegi. Ikka valutas pea ja hõõgusid silmad.

Ema toivutas teda mitmesuguste rohtudega. Keetis kuuma piima ning mett. See oli päris hea, kuid haigust ei võtnud ära siiski. Siis andis lusikaga rohtu. See oli halb, Ruudi ei tahtnud sugugi.

Vend ja õde lastetoas

Vennakene on saabunud päralt, ja endastmõista keerleb kõik majas väikese uue maailmakodaniku ümber. Isa tuleb ametist ja küsib: „Mis poiss teeb?“, vanaema, uhke oma esimese pojapoja peale, unistab poisist. Ainult õekene ei suuda taibata uut olukorda. Ta on viis aastat vana, viis aastat on ta olnud ainukene laps, kõik keerles tema ümber — ja nüüd?

Enesestmõistetavalt tunneb ta end teisele kohale asetatuna. Emal on nüüd palju enam aega vennakese, kui tema jaoks, ja isa küsib vaid ainult veel poisi järele? Pole siis imestada, kui laps ühel päeval puhkeb nutma, ja kui temalt hakatakse küsima selle põhjusi, siis vastab ta nuuksudes: „Viige mu vend ära, ma tahan jälle üksi olla!“

Võibolla lähevad siis emal esmakordselt silmad lahti, ja ta mõistab, et ta millegis võibolla on eksinud. Ta peab oskama tungida lapse hingeellu, ja kui ta nüüd ei leia õiget teed sinna, võib olukord halveneda. Vennakene kasvab, õde peab teda hoidma. Ta peab temaga mängima, kui ta võibolla teeks heameelega midagi muud. Ta peab kokku korjama laialipillutud mänguasjad, sest ta on ju „suur“. Ja seda katseb väike vend meelsasti.

Et siin kergesti venna-õearmastuse asemel võib kasvada venna-õevihkamine, on selge.

Või jälle ümberpöördukt. Vend on vanem ja ta keel-

dub õe eest hoolitsemast. „Tüdrukud on rumalad ja paisevad“ on enamiku poiste otsus oma vähemate õdede kohta. Siin tuleb emal eriti leida õige joon. Ta peab tegema vennale selgeks, et talle on suureks auks, rõõmuks kaitsta oma õde ja tema eest välja astuda. Tehakse selgitust õieti, saab poiss sellest aru ja leitakse peagi tee sõprusele.

„Minu lapsed ei saa omavahel läbi!“ kaebab mõni ema. Kes on süüdi? On ju loomulik, et tihti laste iseloomud ja temperamendid põrkavad üksteise vastu, et pärivused on jaotatud erinevalt. Siin peab ema olema vahetalitajaks ja lahendajaks. Halb aga on, kui perekonnas on „pailapsi“, kui ema või isa eelistavad üht lastest. Selles suhtes on lapsed väga tundelised. Arglik lipipääsematu laps tõmbub siis kartlikumalt tagasi, kujutab enesele ette asju, milliseid üldse pole olemas. Nii on kord väike tütarlaps koolis jutustanud õpetajale, ta olevat leitud laps, et tema vanemad ei olevatki tema õiged vanemad! Kui asja lähemalt uuriti, selgus, et lapse väide ei põhjene millegile — laps tundis end oma emast ja andekast vennast olevat mahajäetud, ja selles tundes luuletaski loo leitud lapsest.

Perekonnasidemed on pühad. Õe-venna soontes ringleb ühine veri, ja see verevool kohustab. Vanemad on need, kes seda juhivad ning näitavad kätte õige tee, alates sellega juba lapse esimestest eluaastatest.

Lapse keha kaalust ja pikkusest

Terveks, normaalseks lapseks nimetatakse last, kes sünnib tervetest vanematest. Vastsündinuks nimetatakse last esimesed 14 päeva. Sealt peale, kuni esimese aasta lõpuni, omab ta imiku (rinnalapse) nime. Lapse kasvamine sünnib täiesti seadusepärast. Sünninud lapse keskmine normaalne raskus on 3000—3500 g. Esimese 4—5 päeva jooksul väheneb vastsündinu kaal umbes 200—300 g võrra ning saab oma sünnikaalu tagasi alles teisel või kolmandal nädalal. Siit peale hakkab ta kaalus juure võtma. Keha pikkus on vastsündinul 50—52 sm. Lapse kehakaalu juurevõtmise sünnib järgmiselt: sündides 3000—3500 g, pikkus 50—52 sm, 1 kuu lõpul on ta kaal 4000 g, võttes iga nädal 200 g juure. Veerandaasta lõpul kaalub ta 5500 g, võttes nädalas juure 175 g. Poolaasta lõpul on kaal 7400 g, nädalas 140 g juurevõtmisega. Kolmveerand aasta pärast kaalub laps 8700 g, võttes iga nädal juure 100 g. Aasta lõpul kaalub ta 9500 g ning võtab nädalas juure 75 g. Kokkuvõttes võib öelda, et pooleaasta vanune laps peab olema kaks korda ja aasta lõpul kolm korda nii raske kui sündides.

Kehapikkuselt võtab ta kuni neljanda kuuni juure umbes 10 sm, esi-

mese eluaastani 20—25 sm ning siit peale läbilõikes umbes 6 kuni 8 sm, hiljem 4 kuni 5 sm aastas.

Need arvud on poiss- ja tütarlaste juures erinevad. Nii näiteks on poisslapsed sündides 1 sm pikemad kui tütarlapsed. Lapse kaalus juurevõtmise on väga muutlik, olenedes osalt imetajast emast. Kui aga lapse kehakaalu juurevõtmises on 14 päeva või isegi enam seisak, või koguni langus, siis seisab ees lapse haigustumine või alatoitus. Mõlemad avalduvad sel puhul lapse muutunud olekus ja ilmes. Laps muutub rahutuks, karjub palju, eriti peale toiduvõtmist ning ei lase end rahustada. Ehk ta lamab koguni täiesti osavõtmata oma voodikeses. Alatoitus on kaunis sagedane nähe, mis on tingitud puudulikust emapiima hulgast, kuna vastandina enamik kunstlikult toidetud lapsi kannatab ületoitluse all, mis avaldub liig kiires ja kõrges kaalu juurevõtmises.

Viimastel aastakümnetel on laste surevus tublisti langenud, umbes üks kümmendik kogu sündivusest. Ka tervislik seisukord on, võrreldes viimaste aastakümnetega, paranenud.

Last tuleb alul iga nädal, hiljem üle

kahe nädala kaaluda ning tulemused märkida vastavale tabelile. Liig sagedane kaalumine võib ema vaid asjatult rahutuks muuta, kui lapse kaal juhtub olema mõnikord alla normi. Aegajalt tuleb last viia arsti juure läbivaatamiseks, kes ühtlasi määrab emapiima toiteväärtuse ning otsustab lisatoidu hulga üle.

Väikelapse eas sünnib kaalus juurevõtmise enamvähem ühetasaselt, vähemate või suuremate kõikumistega, umbes 2—2½ kg aastas, s. o. ligi 200 g kuus. See vältab kuni 12 aastani. Paljud emad ei suuda aga harjuda sellega, et kaalus juurevõtmise on vähenenud ning nad püüavad omalt poolt kaasa aidata, last üleliigselt toites. Sellega enesestmõistetavalt ei saavutata positiivseid tulemusi, vaid vastupidi, lapse täielikku söögiisu kaotust, oksendamisi, ning lõpuks haigustumist. Ka lapse keha ümarus kaob ajajooksul. Väikelaps, veel enam kooliealine laps sirgub, luud, eriti roided ja labaluud tungivad rohkem esile ning lasevad last — vanemate suurimaks hämmastuseks — näida kõhnana.

Kui vanemad püüavad tungida lapse keha arenemise saladusisse, siis jääb palju muresid varjatuks.

— Võta, muidu tervis ei tule tagasi, sundis ema.

Vastumeelselt rüüpas Ruudi lusikalt rohu. Aga teine kord ei tahtnud enam. Ei tahtnud miski hinna eest. Küll lubas ema kompvekki ning pränikuid, kuid Ruudi raputas muudkui pead.

— Pead võtma, muidu saad mööda pükse, ütles siis ema kurjalt ning tilgutas rohu lusikale.

Ta andis lusika Ruudi kätte ja läks ise tooma kapist suhkrut.

Miits istus seal sāngi juures toolil ning nuusutas rohtu. Talle näis see väga meeldivat. Tõmbas end küüru ja katsus lakkuda lusikat. Ja korraga tuligi Ruudile sihuke tore mõte. Ta laskis lusika alla poole ning Miits tõmbas oma kareda keelega limps-limps lusika puhtaks. Kui ema suhkruga tagasi tuli, jäi ta imestades vahtima.

— Kus rohi on? küsis ta.

— Ää... ära võtsin, tegi Ruudi mõruda näo.

— Säh siis suhkrut peale, ütles ema.

Ruudi imes suhkrut ja süda põksus rõõmsalt. Kohe tervemaks sai selle nalja peale, et Miits võtab rohtu ja tema saab selle eest suhkrut.

Aga nüüd jutustas ta kõik need patud emale ära.

— Sa võrukael! naeris see.

Ka Ruudi naeratas, sest ema polnud väga kuri. Ta koguni jurtus naerda selle rohuloo peale.

— Ja muid patte sul südamele enam pole? küsis ema.

— Ei ole, vastas Ruudi.

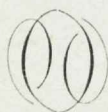
Vaevalt oli saanud ta öelda need sõnad, kui väljas hakkasid kõik kellad tilisema. Inimesed hõiskasid, mõned püüsid paukusid, raketid lendasid. Uus aasta oli saabunud.

Ruudi oli ütlematu rõõmus. Aga ta süda oli ka hoopis kergem, sest mõnikord olid teda vaevanud need vanad patud. Nüüd oli ta neist vaba ja ees seisis pikk uus aasta, mille jooksul jääb jälle mõndagi rasket südamele lasuma.

Aadi Virges.

*Helju Taulk, Paamela
Rattur ja Helgi Eiso*

Noori kunstnikke

Pr. Tiina Kapper'i tantsustuudiost

*Heljo Sepp ja
Lusia Kelli*

*Siina Seidelbach, Jutta
Zolk ja Aime Tenter*

*Esinesid läinud kuul Saksa
teatri ruumes ja võitsid pub-
liku sooja poolehoidu.*

Talvine aiavilja kasutamine

LAMBALIHA GULAŠ PORGANDITEGA.

½ kg. pehmet lambaliha lõikuda kuupideks, riputada üle soola ja paprikaga ning pruunistada kiiresti kuumas rasvas, kuhu lisatud 1 peenekshakitud sibul. Siis võetakse umbes ½ kg puhastatud ja lõigatud porgandeid ja lisatakse lihale juurde. Valatakse nõusse niipalju lihaleent, et kataks liha ja porgandid ning hautatakse kinnikaetult pehmeks, kastmele lisatakse veidi jahu, kuivatatud petersellilehti, soovikorral küüslauku ja veidi haput koort. Süüakse kartulikookidega.

KAPSAS TOMAT-MAKSAGA.

Keskmisses suuruses kapsapea riivida peeneks ja keeta soolases vees pehmeks. Kuni ½ kg. loomamaksa ajada läbi hakkmasina ühes sibulaga. Nüüd lisada juurde kaks klaasi tomatipüreed, 3 spl. võid või rasva ja ümber segades läbi keeta. Kapsapüreele lisada veidi jahu ja piima ning keeta läbi. Siis segada segi, lisada soola ja veidi paprikat. Süüakse peterselliga üleriputatud keedetud riisiga.

SELLER SOOLATUD SEENTEGA.

3—4 väikest sellerit keeta soolaveses pehmeks ja lõikuda viiludeks. Siis umbes ½ l. leotatud seeni rasvas või võis läbipraadida ja seened pannilt ära võtta. Nüüd segatakse pannil valmistatavale valgele jahukastele juurde selleripüree, 1 kl. tomatipüreed ja 3 spl. haput koort. Maitsestatakse soola, pipra ja vürtsiga, lisatakse seened, sellerid ja riputatakse üle peenendatud peterselliga. Süüakse praetud kartulitega.

AIAVILJASUPP.

1 kaalikas, mõni porgand, sini-, õis-, või valget kapsast, sellerit, porusibulat ja mõni kartul puhastatakse ja lõigutakse kuupideks, misjärele keedetakse kõik 2 l. soolases vees peh-

meks. Vahepeal pruunistatakse 2 spl. võis üks hakitud sibul ja segatakse supile juurde. Maitsestatakse pipra, soola ja muskaadiga. Lõpuks lisatakse 1 klaas hapukoort, keedetakse läbi ja antakse lauale soolaveses keedetud makaronidega.

PORGANDITOIT.

Mõned porgandid puhastatakse ja keedetakse pehmeks soolaveses, kuhu lisatud veidi äädikat. Lõigutakse viiludeks. Siis valmistatakse kaste: pruunistatakse 3 spl. võid või rasva, lisatakse 3 spl. jahu, porgandite keeduvesi, maitsestatakse pipra, peenendatud köömnete, vähese suhkru, äädika ja riivitud sibulaga. Süüakse keedetud vorstikeste või lihapallidega.

ŠOTI SUPP.

2 tassi kooritud, leotatud herneid, 1 tass leotatud valgeid ube keedetakse 1½—2 l. vees ühes kuupideks lõigatud lambaliha, peenendatud sibula, selleri ja mõne piprateraga. Valmis supile lisatakse veidi tomatipüreed ja peenendatud peterselli.

MAKARONISALAT.

Makaronid keedetakse soolases vees peaaegu pehmeks, valatakse üle külma veega ja lõigutakse väikesteks tükkideks. Samuti tehakse mõne porgandi ja selleriga. Lisatakse sisse tehtud herneid, rohelist ube või sparglit ja segatakse majoneesiga, kuhu lisatud 1 spl. tomatipüreed, soola, pipart ja sidrunimahla. Süüakse prae, vorsti või kala juures.

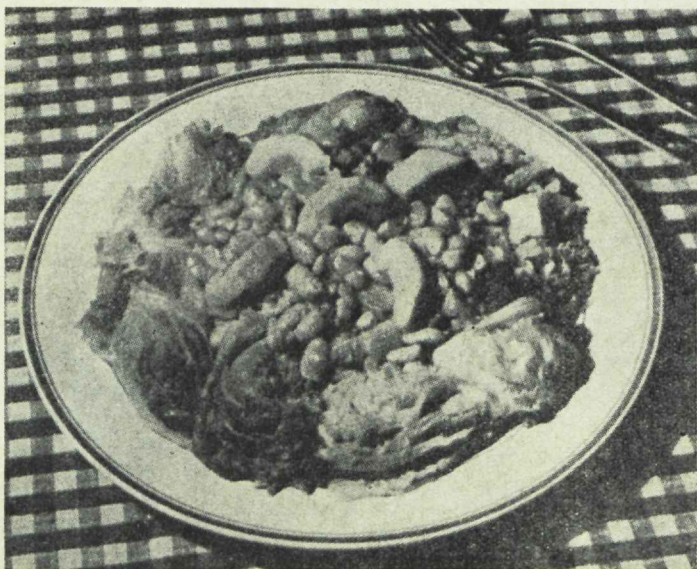
Maitsvaid

PIKANTSED KALAPLIINID.

½ kg ahvenaid keedetakse ja puhastatakse luudest. ½ ltr. soolaseeni leotatakse, peenendatakse ja lastakse 100 gr. pekikuupidega pehmeks haududa. Valatakse sõelale ja lastakse nõrguda. Siis aetakse kala, seened ja üks suur sibul läbi hakkmasina ja lisatakse 1—2 muna, pipart ja 2 spl. riivsaia. Segatakse hästi läbi. Jahus või riivsaia veeretatakse taigast õhukesed pliinid ja küpsetatakse pannil rikkalikus rasvas helepruuniks.

OAD KAPSASTE JA ÕUNTEGA.

Ained: keskmises suuruses kapsapea, 250 gr. valgeid ube, mis mõne tunni ligunenud, mõned hapud õunad, veidi peenendatud majoraani, võid või rasva ja soola. Kapsas jaotatakse suurteks tükkideks ja hautatakse 2 spl. võiga pik-

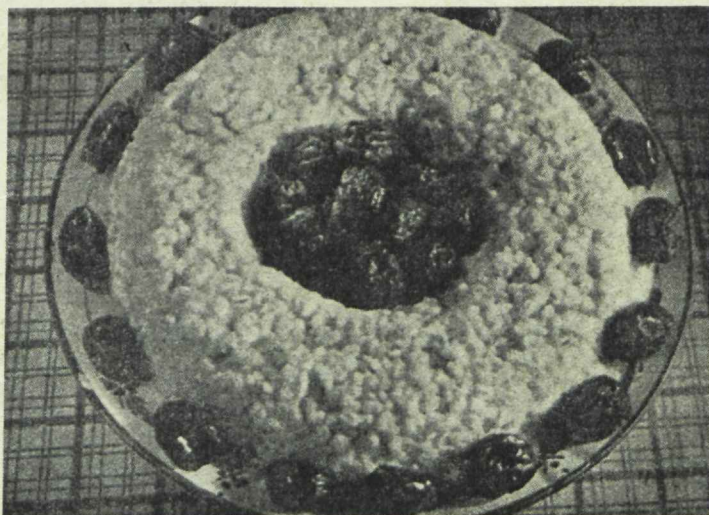

Oad kapsaste ja õuntega.

kamisi pehmeks. Leotatud oad asetatakse sama ligunemisveega tulele ja keedetakse ilma soola lisamata pehmeks. Siis lisatakse tükeldatud ja kooritud õunad, majoraan, sool ja maitseks ka vähe suhkrut juurde. Soovikorral võib ubadega keeta ka seakamaraid. Muidu aga lisatakse võid või praerasva. Oad asetatakse sügavale liuale, peale asetatakse õunad ja seakamarad, ringi aga kapsatükid. Valatakse üle pruuni võiga. Süüakse soolakartulitega.

KRUUBIVORM KUIVATATUD PLOOMIDEGA.

Kruubid keedetakse piimaga, kuhu lisatud veidi soola, suhkrut ja 1. spl. võid, poolpehmeks, valatakse ümmargusse võiga määratud vormi ja küpsetatakse parajas ahjus üle.

Kruubivorm kuivatatud ploomidega.

vastlatoite

Kui valmis, lüüakse vaagnale, asetatakse ringi keedetud ploomid, valatakse üle pruuni võiga ja süüakse piimaga. Sama vormi võib valmistada ka riisist.

MAKARONID KALADEGA.

Makaronid keedetakse soolavees pehmeks ja asetatakse vaagnale. Siis keedetakse keskmised puhastatud ahvenad või mõned muud kalad ühes sibula ja vürtsiga. Vahepeal

Makaronid kaladega.

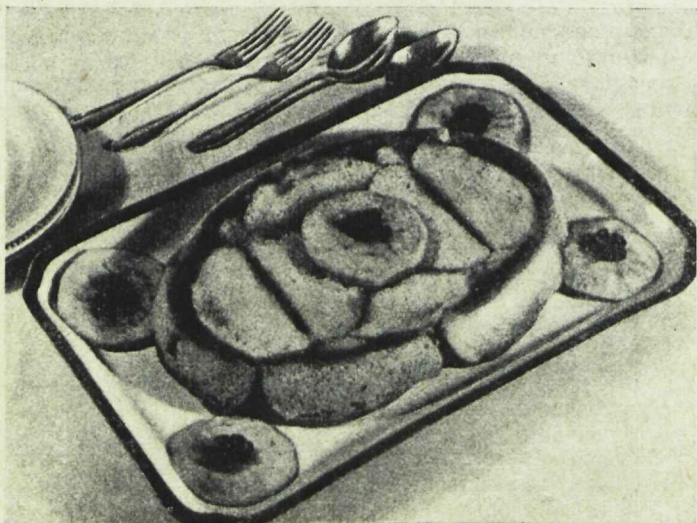
valmistatakse pruunist võist, jahust ja 2 spl. hapust koorest ja kalaleemest paks pruun kaste, kuhu on lisatud ka pruuni suhkrut. Maitsestatakse soolaga ja valatakse üle makaronidele asetatud kalade.

VASTLAPÄEVA KOOGID.

Valmistatakse ½ kg jahust, 100 gr. võist, 100 gr. suhkrust, ¼ l. piimast, 2 munast, 50 gr. pärmist harilik taigen, kuhu lisatakse peenendatud ja suhkruga riputatud õunaviile. Taigen lastakse tõusta umbes 1 tund, siis küpsetatakse koogipannil rasva või võiga lusikaga pannile asetatud väikesed ümmargused koogid. Süüakse soojalt röösa piimaga.

ÕUNA MAGUSTOIT.

1 kg õunu koorida ja viiludeks lõikuda. Keeta suhkruga, kaneeli, 2 spl. veini ja tükikese võiga ümbersegades peh-

Õuna magustoit.

meks. Tulekindel vorm määrada rikkalikult võiga ja riputada riivsaiaiga. Nüüd asetada vormi võiga määratud kuivikud, millele asetada smooritud õunad. Pealmine kord on jälle määratud kuivikud.

Kui tuleb ootamata külaline

Vanasõna „ootamatus tuleb ette teatamata“ on oma sisult perenaistele vähe meeldiv. Ebameeldivalt mõjub ootamata külaline, kes pealegi oma ilmumisega arvab pererahvale suurt rõõmu valmistavat. Peremees igatahes võibolla tõesti rõõmustab. Perenaine aga suhtub külalisse teatava kartusega, sest tal peavad ettenägematult olema pakkuda head söögid, joogid ning mõnus olemine sinna juure. Mitte kerge ülesanne, kuid siiski: sellised teatamata külalised on iga majapidamise proovikiviks. Nad peavad tõendama, et osav ja tark perenaine oskab alati seisukorrast võitjana välja tulla. Teisiti oleks see ka võimata, sest viisakus nõuab külalissõbralikkust ka kutsumata külalise vastu.

Näiteks kutsus mees, koju naisele ette teatamata, kaasa ühe oma ärisõpradest või endise koolivenna. „Mu naine rõõmustab,“ lisab ta. Mida võtab sel puhul teha perenaine, kui kaalul seisab tema au ja köögi kuulsus? Ta ruttab võõraste juurest ja alarmeerib kõik oma abilised ning perekonnaliikmed. Ühe sõnaga — tekib väike ajutine segadus, mis arusaajal külalises ei jäta esile manamata veidi ebamugavat tunnet. Kuid eesmärk on üks — meie külaline peab end igal tingimusel tundma hästi!

Tark, kogenud perenaine tervitab ootamata külalist talle alati omase rahu ja lahkusega. Palub teda astuda kabinetti või saali, kus juhivad vestluse õigesse kodusse meeleollu. Vähe aja pärast annab ta võõra üle mehele või mõnele teisele perekonnaliikmele, ise mõne viisaka lausega tagasi tõmbudes. Vahepeal loodetavasti taipab ka külaline, et tema äkilise ilmumine eeldab mõningaid ettevalmistusi, kuid läheb sellest nagu tähelepanematult üle.

Ootamata külalise vastuvõtu raskusi aitab pehmedada teatud tagavarade „igaks juhuks“ kodus hoidmine. On piinlik ja ei jäta head muljet, kui külaline märkab söögilauas, et laual olevaid ja esialgselt ainult perekonnaliikmetele arvestatud portsjoneid on sedavõrra vähendatud, et neist kuidagi välja kombineerida ka tema osa. On napilt sisse ostetud ja portsjonite „nägematu suurendamine“ seisukorda ei päästa, peab paratamatult leitama mõni teine väljapääs, — külalise jaoks valmistatakse midagi eraldi, hoopis omaette pala. Seda ta vaevalt paneb pahaks, kuna ta on oma ootamata ilmumises teadlik ja võib sellist vastuvõttu hinnata ainult erilise tähelepanuavaldusena. Mida anda, oleneb paigast ja ajast.

Tihti peale on säärasel tunnil ärid nagu kiuste juba suletud. Siis aitab tagavarakamber oma kasulikkude ja päästevate konservidega. Mõned karbid aiavilja, kompotti, kalamarinaadisid ja kalakonserve peaks alati igas majapidamises tagavaraks peetama. On need kord muretsetud, tuleb neid alatasa ainult täiendada. Siis on hädakorral ikka midagi võtta ja lauale panna.

On olemas liik perenaisi, kes kardab ootamata külalist ainult seepärast, et „ma pole riides“. See igatahes tõesti on suur puudus. Üks esimesi abielureegleid on, et naine peab vaevaks võtma igal ajal astuda mehe ette sama nägus ja maitsekas riietuses, kui ta seda tegi abielu esimestel päevadel. Korratu riietus ja hoolitsemata väljanägemine, mis tihti peale laieneb mõlemale abielupoolele, on, kui uskumatu see ka ei kõla, viinud pikapeale laostumisele nii mõnegi abielu. Seega ärge olgu öeldud, et perenaine peaks kogu päev oma korteris liikuma ringi kui ballil. Õige keskkohal on just äärmuste vahel.

Ilmus trükist. Vajalik igale perenaisele.

E. Sild Kodumajapidamisest.

Otstarbekohase kodu sisustamine, kaunistamine ja puhastamine. Pidude korraldamine, lauakatmine ja kaunistamine. Kodune arvepidamine. Tervise eest hoolitsemine. Rõivastise teadlik korrahoid jne. 170 lk. Hind kr. 1.50.

E. Sild Ole terve ja õnnelik. Hind 25 snt.

Varem ilmunud:

E. Sild Keedu- ja majapidamisraamat.

Täiuslikum seni ilmunuist 515 lk. Hind kr. 3.50. Raha ettesaatmisel raamatute kättesaatmine tasuta. Tellida: Tartu, Suurturg 11, E. Sild. Saada ka paremaid raamatukauplustest.

HEA NÕU ON KALLIS MAJAPIDAMISES

Tooge värve kööki!

Ekslik on arvamine, et köök on jäänud eemale stiili-muutustest. Köögi mööbel on samuti kaasateinud sirgjoonelise biedermeieri ajastu kui ka möödunud sajandi lõpul sambaarhitektuuri. Siis puhus Ameerikast värske tuul keeruliseks muutunud kööki ja tõi kaasa töölihtsustamise. Perenaise töötuba muudeti sihikindlalt siledaseinaliseks, hügieeniliselt asjalikuks, milline peaaegu sarnles juba laboratooriumile, operatsiooniruumile või ka moodsale ootetoale. Nüüd pidi mööbel valge olema. Kui sinnajuure veel seinad helesiniseks värviti, pörandad vaipadega kaeti, siis võis juba paljal vaatlusel selle jaheda puhtuse ja ebaisiksuse pärast külmetuda.

Naise tööruum ei tohi aga olla ebaisiklik, vaid ta peab olema ruum, kus võib töötada mugavalt ja vaimustatult, mis teda õhutavad tippsaavutistele. Sellepärast on loobutud mor-nist hallist ja valgest asjalikkusest ning mindud üle röömsatele värvidele. Elavad värvid peegelduvad tänavail, kodus, riietes, elu- ja vannitubades. Ning mitte kõige viimase-na ka köögis. Punaselt, kollaselt säravad esemed ja õun-roheline mööbel tekitavad meis röömsa aiameeleolu. Port-selan ja klaas on värvilised, savinõud kirevate muustritega ning isegi puhtusest särav valge pliit on äärestatud värvili-selt.

Värvid ei pea meeleolu üksi haigusjuhtudel tõstma, vaid ka eriti tervetel. Just igapäevsus oma sageli skemaatiliste nõuetega vajab elustamist ja röömsaks muutmist. Liigse kirevuse eest hoiatab hää maitse.

Kokkuhoidu, puhtust, mugavust võimaldab
AIVAZ’i odav

KEEDUPLAAT

— asetatud pliidile, pliidirõngaste asemele

Müügil igas rauakaupl. ja vabr. laos

A • I • V • A • Z

TALLINN, Soo 27

Teie küsitate — meie vastame

„Üks lugejaist“. Väga raske on lähemalt näge-mata õiget arstimit soovitada. Anname Teile siiski ühe ret-septi, võib-olla toimib parandavalt.

Rp.:

*Liq. Alsoli 10,0
Solve in Aq. dest. 20,0
adde Eucerin. anhydrici 30,0*

Määrige õhtul vatiga peale.

„E. Tallinnast.“ Kahjuks ei ole meil lähemaid and-meid selle kohta.

Mare. Teie palmil on täid. Ravige teda „Jofuroo-liga“ (hind 50 snt. Saada F-a Daugull’ilt Tartus) või peske lehti sooja vee ja roheline seebi lahuga. Hoidke palmi jahe-damas ruumis. „Takema“ kurgimahla saate osta Tartust keemiatööstus „Takema“lt, Narva tän.

Mareti tellija. Ristpistes pluusimustri leiate käes-oleva kuu muustrilehelt. Pesulaua garnituuri muustri praegu võimalik paigutada ei olnud, kuid püüame seda teha märtsi või aprilli nr-s.

L. V. Palume meile teatada, millisest jõulu nr-is ilmu-nud kampsuni tööproovist Teie aru ei saa ja omale soovite valmistada, siis saadame Teile väikese kootud proovi, ühes õpetusega. Nüüd tagant järele ajakirjas küll võimalik õpe-tust anda pole. Palume saata aadress.

Korteri valikust.

Kui on otsustatud korterit vahetada, siis tuleb enne „korteri otsimist“ selgusele jõuda, milliseid eeldusi peab omama uus.

Esmajoones on vaja silmas pidada kaugust töökohast. Lastesuhtes kaugust koolist ja pargist, perenaisel mugavaid sisseostuvõimalusi.

Ka korteri asend majas kõneleb kaasa: tänaväärne maja on suursugusem, aiamaa rahulikum. Mõõduandvad peaksid olema eelkõige nõuded tervise ja mugavuse suhtes, tähendab päikese, õhu ja valguse võimalikult vaba juurepääs.

Üüri kaalutlemisel tuleb vahet teha, kas korteris on aja-nõuetele vastavaid uuendusi või ei. Tsentraalkütte ja sooja-veega varustatud korterid on enesestmõistetavalt kallimad. Kuid tuleb silmas pidada, et põletismaterjali kokkuhoiduga on siin ühtlasi saavutatud ka perenaise töökoorma vähendamine. See on eriti tähtis neile, kes töötavad abijõududeta.

Küsimusele, kas asuda vanamoelisse või moodsasse majja elama, on üldiselt juba raskem vastata. Vanamoelistes ma-jades on eluruumid suuremad ja kõrgemad ning omavad rik-kalikult kõrvalruume. Moodsad elamud evivad eelkõige hügieenilisest seisukohast lähtudes kõrgema väärtuse. Kok-kusurutud ruumid vähendavad ka palju perenaise asjatut ja-lavaeva. Kuid äsja valminud elamud on tervisele kahju-likud, eriti reuma-vastuvõtlikele.

Tubade asendist ilmakaarte järele: magamistuba, eriti laste tuba, peaks olema hommiku- või lõunapoole, elutuba ning rõdu lõuna- või õhtupoole, köök, söögituba ning vannituba võivad olla põhjapoole. Ent pole kasu paremasti asen-dist ilmakaarte järele kui päikese, õhu ja valguse juurepääsu takistavad kitsad hoovid või kõrged tulemüürid, milline nähe esineb sageli vanade majade juures. Vähemalt elu- ja maga-mistuba peavad omama küllaldaselt päikesevalgust. Suvel korterit üürides ei tohi ühtlasi unustada tähelepanemast, kas ka talvel toad on küllaldaselt päikesepaistelised. Puud akna ees kaitsevad suvel mõnikord liig palavate päikesekiirte eest, takistamata talvel päikese sissepääsu.

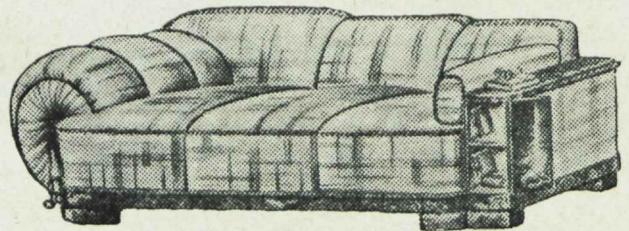
Ka tubade kõrguse suhtes on palju nõudmisi. Väikestele, s. t. 20 m³ suurustele tubadele jätkub 2,50 kuni 2,70 m. kõr-gusest. Siinjuures aga silmas pidada, et mööbli jaoks oleks tarvilikul määral asetukohti ning et asjatult laiad ukсед, suured ahjud, jne. ruumi seinääres liiga ei vähendaks.

Korteri varustamine tehniliste seadeldistega kergendab tublisti majapidamist, enam kui perenaine usub. Tähtis on, et igas toas oleks küllaldaselt elektri kontakte, ka köögis vähemalt üks. Gaas ja elekter köögi ning vannitoa soojuse-allikana on mugav ning puhas, kuid kallim söest.

Kõigist moodsaist tehnilisist seadeldisist omab suurima väärtuse perenaisele keskküte. Ahjude puhul on aga eelista-tud väikesed, jalgadelseisvad kahvelahjud.

Parimgi kütmine võib olla puudulik, kui jahtumine on liig suur. Sellepärast vaadata, kas on olemas kahekordsed aknad ning kas ukсед ning aknad sulguvad tihedasti.

Pleekinud ning seinalt lahtilõõnud tapeete tuleb asen-dada uutega. Niisked seinad on alati mõtlemapanevad, kuna neid on väga raske kuivaks saada. Proovida ühtlasi veevärki. Ka hoolitseda, et ahi ja pliit hästi tõmbaksid.

Moodsat ja mugavat, igasugust
polster-mööblit
soovitab odavasti

A. NÄKSI polstermööbli-tööstus
TARTUS, KALDA TÄN. 14

Raamat — parim sõber talveõhtutel

John Galsworthy: „Forsyte'ide saaga“ I. 429 lk. — Kr. 2.75.

Käesoleva köitega algav suurromaan on Forsyte'ide perekonna kroonika. See talupoegadest põlvnev suguvõsa on oma esivanemalt pärinud suure sitkuse varanduste kogumisel. Et Forsyte'id oma elu peamist eesmärki näevad maiste varade kuhjamises, siis hoiavad nad kangekaelselt kinni ka kõigist kommetest ja viisidest, mis nende varanduste säilitamist aitavad kindlustada.

Käesoleva köite peategelaseks on Soames Forsyte, kelles suguvõsa varaahnus ja kalkus on saavutanud haripunkti. Kõigi oma eemaletõukavate omaduste kõrval evib see mees siiski tugevat ilumeelt ja kosib täiesti varatu, kuid väga kauni Irene Heron'i. Viimane aga, mitte suutes armastada oma meest, kingib oma südame Forsyte'ide maailmast kaugel seisvale kunstnikule Bosinney'le. Ent armastajad ei leia õnne: Soames ei anna Irene't vabaks, Bosinney saab surma ja õnnetu naine on sunnitud jääma vastumeelse mehe katuse alla.

Wl. St. Reymont: „Töötatud maa“. 631 lk. — Kr. 5.75.

Lodzi linnake kasvab. Üksteise võidu kerkivad linna kohale vabrikukorstnad, rikkudes õhku mustade suitsupilvedega. Vabrikust voolavad reoveed mürgistavad õhku ja maapinda, nii et ümbruses koltuvad puud ja rohi. Ka inimesed, kes voolavad kokku siia „töötatud maale“, kõdunevad füüsiliselt ja moraalselt.

Noor, energiline mõisnik Karol Borowiecki on enesele leidnud siin tänuliku tööpõllu. Iga vabrikant võtaks ta meeldi enese juurde teenistusse. Kuid Borowiecki tahab ise asutada vabrikut, et välja suruda alaväärtuslikku turukaupa, mida produtseerivad Lodzi juudid. Viimased panevad käima kõik rattad, et Borowiecki ei saaks oma kavatsust teostada. Karol otsustab siiski eesmärgile jõuda. Ta mõrsja Anka ohverdab selleks kogu oma varanduse. Karol aga abiellub rikka saksa vabrikandi tütreaga, sest Anna varandusest ei piisa sihile jõudmiseks.

Ometi ei rahulda Borowieckit ei rikkus ega rahulik perekonnaelu. Juhuslikult kohates oma endist mõrsjat, kes on õnne leidnud ennastsalgavas töös laste-varjupaigas, saab Karol aru, et ta on hoolimatult jalgade alla tallanud oma tõelise õnne, ja nüüd otsustab temagi hakata elama teiste le, hoolitsedes oma vabriku tööliste ja nende laste eest.

E. Pressense: „Ursula“ (Seulette — üksik). Romaan. Prantsuse keelest tõlkinud A. Poska. O.-Ü. „Noor-Eesti Kirjastus“ Tartus, 1936. a. Hind kr. 3.40.

See Pressense populaarne teos käsitleb ühe noore tütarlapse elujuhtumusi. Noorena on ta jäänud orvuks ja satub maalt, romantilisest ümbrusest oma onu — rikka Pariisi arsti majja. See ootamatu miljöomuutus, mis paiskab rahu,

vaikust ja hädust tundnud tüdruku sootuks uude ümbrusse, kus tal tuleb nagu ikka vaeslapsel kannatada ka pilget, halvaks panu ja eemaletõukamist, kutsub noores hinges esile sügava pettumuse.

Haruldase selgusega on kirjanik osanud vaadata lapse hinge ja mõista pisikese südame muresid ning kannatusi. Kuigi peene ja sügava psühholoogiaga, on „Ursula“ ometi haruldaselt huvipakkuv ning innuga loetav raamat.

Friedebert Tuglas: Kriitika IV. O/Ü. „Noor-Eesti Kirjastus“, Tartus, 1935. a. Hind kr. 3.—

F. Tuglase Kriitika IV sisaldab esimese kogu autori kirjanduslikke ülevaateid ja arvustusi üksikute teoste kohta. Juhuslikel põhjusil on mõnel aastal see arvustuslik toodang olnud rikkam, sealsamas jälle aastaid möödunud, mis pole sel alal mingit jälge jätnud.

Kirjandusloolasele on minevikust kahtlemata parem ülevaade, kuid ta ei pääse kõigest pingutusest hoolimata ajastu hingele nii lähedale kui kaasaeglane. Et ajastu ilmet vahenditumalt tabada, selleks on kaasaeglase juhuslikki mõtte-avalduste säilitamine õigustatud ja selt seisukohalt omavad küllalt suure tähtsuse ka sellesse kogusse koondatud F. Tuglase tööd.

Aug. Jakobson: Üksiklased. Jutustusi. Eesti Kirjastuse Kooperatiivi väljaanne, Tartus, 1935. a. 197 lk. Hind Kr. 3.25.

„Üksiklased“ on arvult A. Jakobsoni 5. jutustustekogu. Üksikuid jutte ühendavaks probleemiks ses raamatus on elujõuliste naiste igatsus lapse järgi.

Novellistina on A. Jakobson juba eelmiste jutustuste kogudega võitnud tunnustuse. Tema jutustuste kompositsioon on tihe, stiil ühtlane, keel varjundirikas ja mahlakas.

Need voorused avalduvad eriti selles kogus, milles autor pakub oma viimase aja loomingust parimat.

A. Gailit: „Isade maa“. Romaan. Vabadussõjast. Jaan Vahtra kaas. „Noor-Eesti Kirjastus“, Tartus, 1935. Hind Kr. 5.75.

„Isade maa“ on romaan, mille ilmumist on oodatud juba seitse aastat. See suurromaan kujutab eestlaste sangarlikku võitlust enamlastega, Vabadussõda selle algusest kuni langesväärini.

Autor laskub siin tõsiste lahingstseenide kirjeldamisele ja esitab need ootamatu tabavuse ning selgusega. Neid lahingstseene ja rindel viibivate sõdurite elu kujutavaid pilte võrtsitavad peale huvitavate sõduritüüpide veel huvitavamad anekdootlikud sõdurilood.

See romaan on põiming traagikast ja koomikast, milles näidatakse, kuidas nii tõsistes oludes, nagu seda on sõda, leidub siiski nii võrratu palju humoristlikku.

Praktilisi kinke,

vajalikke majapidamistarbeid jne. **ei põlga keegi.** Seepärast külastage meie ärisid ostude tegemisel.

A-S. D. MIRVITZ & POJAD

Tallinn, S. Tartu maantee 13, telefon 306-81. Tartus, Raekoja 6.

„Veronika“
PALMÕLI SAUNASEEP
on parim parimalest!

R
I
S
T
S
Ö
N
A
S
E
L
M
I
S
E
L
A
H
E
N
D
U
S

M A R E T O N M O O D S A I M N A I S T E A J A K I R I
A L U K S N E K A U S S A R R A K R A J U S E D
R A E V D O E S U U S A R V E D T A D E L E
E T A H O M A I R A H V E N S A M A L E V A
T S A A R L A I D E A A M E T V I R U M A A L
K I T A A E P A A A O B R E G I T
K I N O D E E K A Ä L A P S E D A S U N D U S
O V R T K A L R K A I N E T A E A
N I M P A A S I M A A U N Ü H E K S A U R N
K I R A L A S E L A S A I K R E E K A E G
U L U I P A R T E I L E D K W A L A T L I A
R A L O I I T S I T R E E A S D I U S S
S N U R M A M E T S A A L L A U T O I R B I T
S O O V I T A B M A R E T I T O M A T U T T A V A I L E

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
11									12		
13			14			15		16	17	18	
19			20			21			22		
		23	24	25				26			
	27			28			29		30	31	
32	33			34				35		36	
37			38			39			40	41	
42				43				44			
		45						46		47	
48	49			50					51	52	
53		54		55				56		57	58
59								60			61
		62						63			
64	65					66			67		68
69				70	71	72			73		74
		75							77		78
79				80							82
		83	84								86
87											89

Paremale: 1. Tänapäeva romaan, 11. Ornalt lendlema, 12. Vald Pärnumaal, 13. Naisnimi, 14. Pisilane, 17. Jäme kett, 19. Sedasi, 20. Lühend teatud kutselise isiku nime ees, 21. Vene valitseja minevikus, 22. Needimisvahend, 24. Kömu, 28. Putukas, 29. On — inglise keeles, 30. Mägestik Euroopas, 32. Noor vili, 34. Olemas igal riigil, 36. Aedvili, mitm. 37. Linn Itaalias, 39. Sinul, 40. Vana Eesti vanem, 42. Suurem jagu, 43. Panipaik, 44. Kohvitööstur Tartus, 45. Annab sooja, 46. Poola tiitel, 48. Naise nimi, 50. Hullumaja, 51. „... Darja“ — Jögi Lääne Turkestanis, 53. Abielurahvale sageli ebasoovitud külaline, 55. Mitte taha, 56. Täiendus, 58. Kaks vokaali, 59. Tegusõna, 60. Suurvaim, 62. Tegusõna — spordialal, 64. Vaeslapsed, 66. Üks pearaamatuid raamatupidamises, 69. Võõrapärane naise nimi, 70. Naise nimi, 73. Mere-meeste hüüe, 74. Sink, 75. Number — lüh., 76. Knut Ham-sun'i teos, 77. Ettemaks, 79. Mootorrataste firma, 80. Tüütav putukas, 81. Kõik see, mida inimene tarvitab elamiseks, 83. Riik, 85. Inglise tiitel, 86. Ese, 87. Ruumikas, 88. Ristiisa, 89. Koera häälsus.

Alla: 1. Florence L. Barclay teos, 2. Paremus, 3. Sportlane Tartust, 4. Mitte täpselt, 5. Kiri 6. Korrale harjutamine, 7. Kääne, 8. Tsiivil, 9. Tööndusõpetus.

10. Omadus — milline ihaldatud eriti naistelt. 15. Vanem, 16. Vedeliku nõu, 18. Eesti riigitegelane, 23. Juurde panema, 25. On mõnel inimesel, 26. Tänav Tartus. 27. Naise nimi, 31. Ilmakaar, 33. Postiagentuur Harjumaal, 35. Polaarmaade uurija — nimi ja eesnimi, 38. Ülikooli sekretär, 41. Naise nimi, 46. Maakond Eestis, 47. Kihelkond Harjumaal, 49. Ei juhtu sageli, 50. Värvitööstus Eestis, 52. Lehma häälsus, 54. Elbe lisajõgi, 55. Emadele tähtis, 57. Kurgupõletik, 61. Üks vanemaid, 63. Meie, 65. Küla Peipsi ääres, 67. Vahend Jumalate lepituseks, 68. Linnake Kesk-Itaalias, 71. Kindral, 72. Mitte orjad, 78. Riidevärvi sort, 82. Trigonomeetria lühend, 84. Kaks konsonanti.

Vajatakse kevadeks Tartus, võimalikult paremas kesklinnale lähedases tänavas

2—3-TOALIST

eestoa, köögi, veevärgi ja vannitoaga moodsat **KORTERIT**. Teat. slt. kuni 1. apr. ms. „Moodne korter“ all.

Kellel vabaneb Tartus südalinnas

ÄRIRUUM.

Teat. Tartu, pk. 22 „Äriruum“.

Otsitakse Rakveres, võimalikult kesklinnas, kohast

ÄRIRUUMI

Tallinna firma osakonna jaoks. Teat. Rakvere, Leo Rikken'ile.

Soovitakse osta noort, puhast tõugu

KUTSIKAT.

Teat. ühes hinna ja tõu äramärgimisega slt. ms. „Kutsikas“ all.

Intelligentne garantiivõimeline härra, kelle elukoht Tallinnas, leiab tööd

HANKETÖÖ ALAL.

Sooviavaldused ühes senise tegev. kirjeldusega saata slt. ms. „Reklaam“ all.

Kellel on Tartus edasi anda sobivad ruumid

SÖÖGIMAJA JAOKS

või sissetöötatud söögimaja edasi anda. Teat. ühes tingimustega slt. „Söögisaal“ all.

TALU MÜÜA.

Hooned uued. Põld ja karjamaa ühes tükis. Heinamaa 2 km kaugel. Üldsuurus 24 hkt. Hind kr. 4000—. Teat. saab J. Välbe'lt, Laius-Tähkvere p.-ag., Võisiku talu.

Valgas, käidaval tänaval asuv sissetöötatud

JUUKSETÖÖSTUS

soodsatel tingimustel edasi anda. Teat. Lepiku rmtkpl. ms. „Juuksetööstus“ all.

Ilmus trükist, peente kommete ja viisakuse käsiraamat

EDU KÕIKJAL

Kogukas raamat, hulk häid pilte, värvitrükis kaas jne. Hind ainult 2 krooni. Päälaos „Postimehe“ raamatukauplus Tartus. Müügil igal pool paremates raamatukpl.

Kirjastusele hinna ettesaates postmarkides või rahas, saadame raamatu postikuludeta.

Kirjastus „RADA“, Tartu, Aia t. 22, postk. 145. (Tel. 14-72).

„MARET“ ilmub kord kuus. — Tellimishinnad: 12 kuud Kr. 3.50, 6 kuud Kr. 1.80, 3 kuud Kr. 0.90, üksiknumber 35 senti. — Kuulutusehinnad kaantel: viimane välimine külg Kr. 120.—, seesmised á Kr. 100.—, tekstis 1 mm üle lehekülje 25 snt., tekstikirjaga 30 snt. Kuulutajatele võimaldatakse koha valik võimaluste piires. Kuulutuste väljatöötamisele ja viimistlemisele pannakse erilist rõhku. — Väljaandjad: V. Kask ja R. Puusepp. **Toimetis ja talitus Tartus, Lossi tän. 7, telefon 15-20, postkast 22.** Vastutav toimetaja: R. Puusepp. Posti jooksev arve nr. 2201. — E. K. Ü. „Postimehe“ trükk, Tartus, 15. veebruaril 1936. a.

RIIETURITE ÜHISKAUBAMAJA

TALLINN, SUUR KARJA TÄN. 19. TELEFON 455-77

SOOVITAB
RIKKALIKUS
VALIKUS
IGASUGUSEID

meester. ja naister. riideid ja manukseid.

Suurim riidekaupade ladu Eestis.

SOODSAIM OSTUKOHT IGALE!

Villa- ja värvimistööstus "EKSTRA"

A. TRÄSS

Tartus, Narva tänav 31, telefon 10-07
Tallinnas, Suur Tartu maantee nr. 8

MÜÜA

head kodumaa villast riid, lõnga ning erilist tähelepanuväärivat kodumaa vaiba- ja käsitöölõnga igas värvis.

KRAASIMISE,

ketramise ja korrutamise ning riide värvimise, vanutuse ja pressimise tööd tehakse kiirelt võistlemata headuses.

Ostetakse maalamba villu.

Singer õmblusmasinate Ühisus
Oma kauplused igalpool

KOHALE JÕUDNUD

RIKKALIKUS VALIKUS

KAUAOODATUD

välismaa

aknaeesriided

stoorid valmis ja meetri- viisi ning tüllist kardinariided

kõigis laiusis ning
moodsamates mustrites

M. JÄNESE SUURÄRI

TARTUS, KAUBAHOOV 9-10-11-12

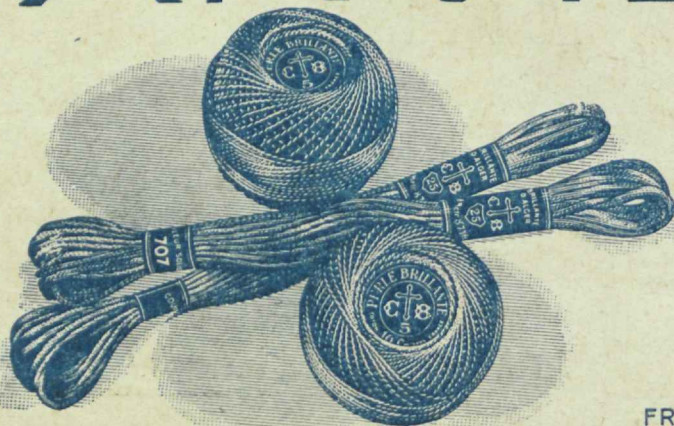
KÕNETRAAT 5-91

CARTIER-BRESSON

puuvillane käsitööniit

PESUKINDLAD VARVID

PARIS

FRANCE

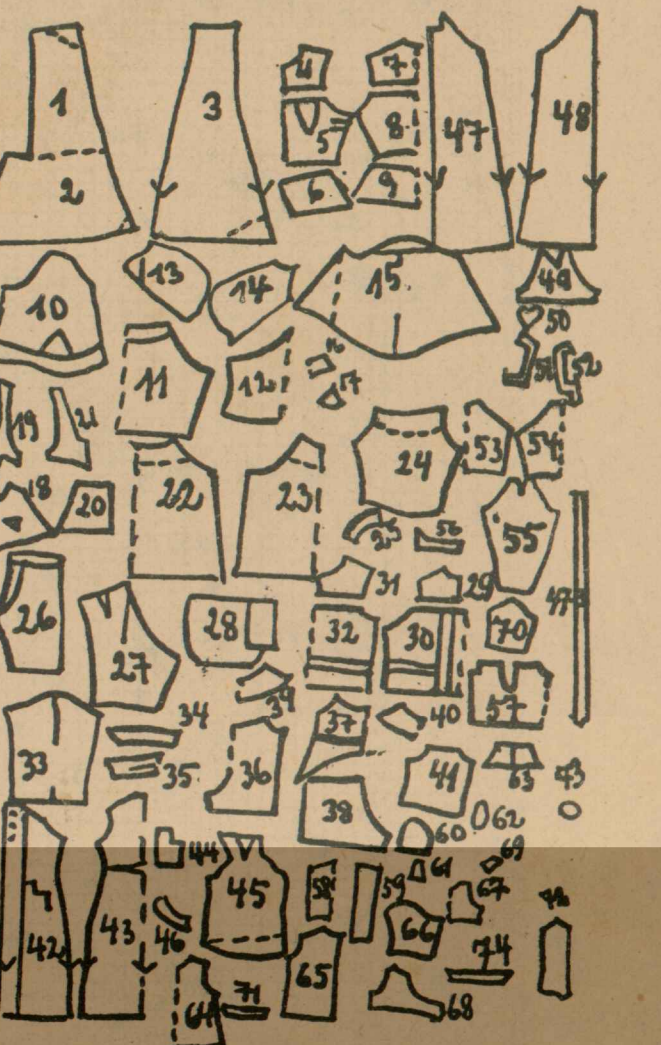
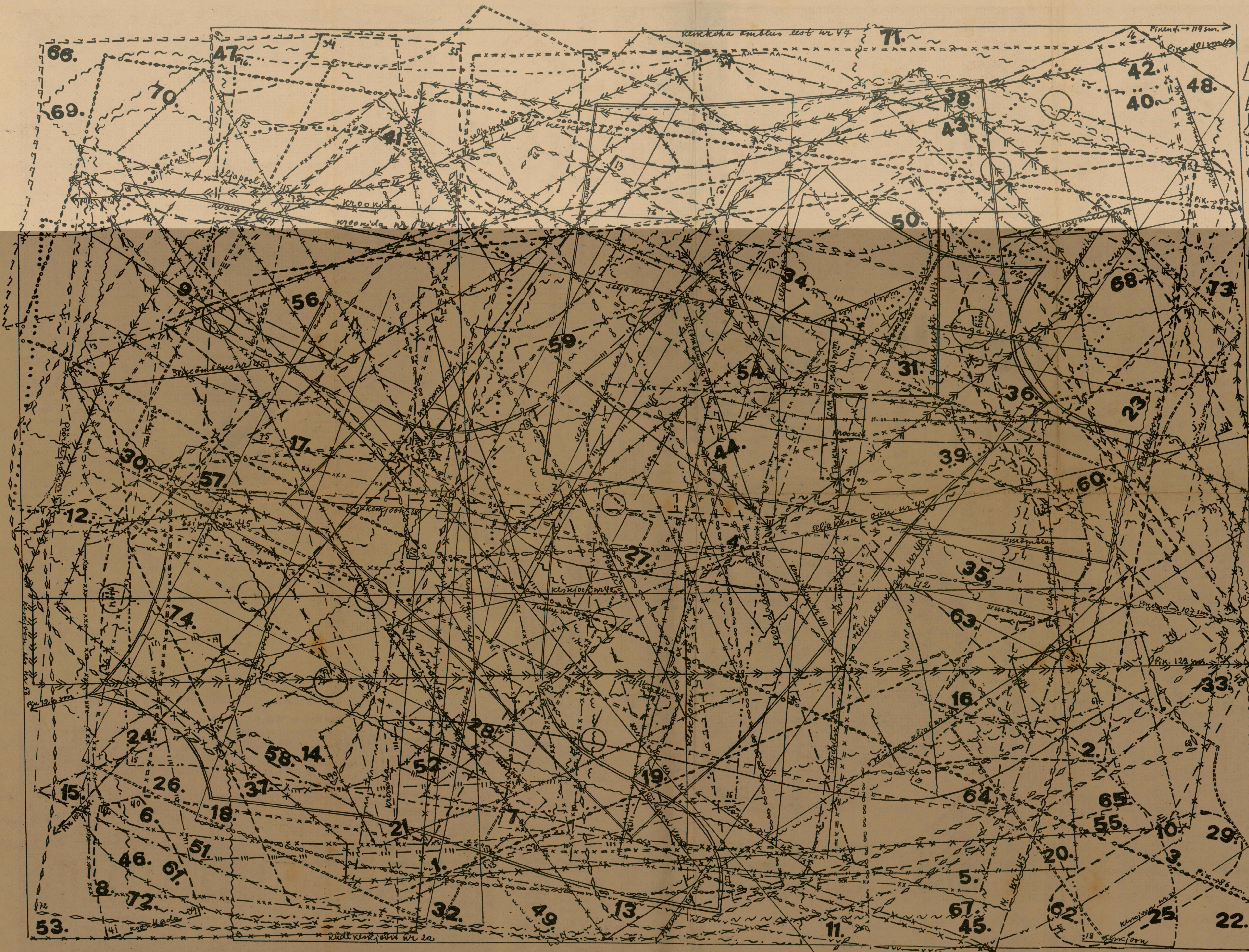
PARIM PARIMATEST

**Nõudke !
kõikjalt**

Ainuesindajaks Eestis on

Erich Kordes

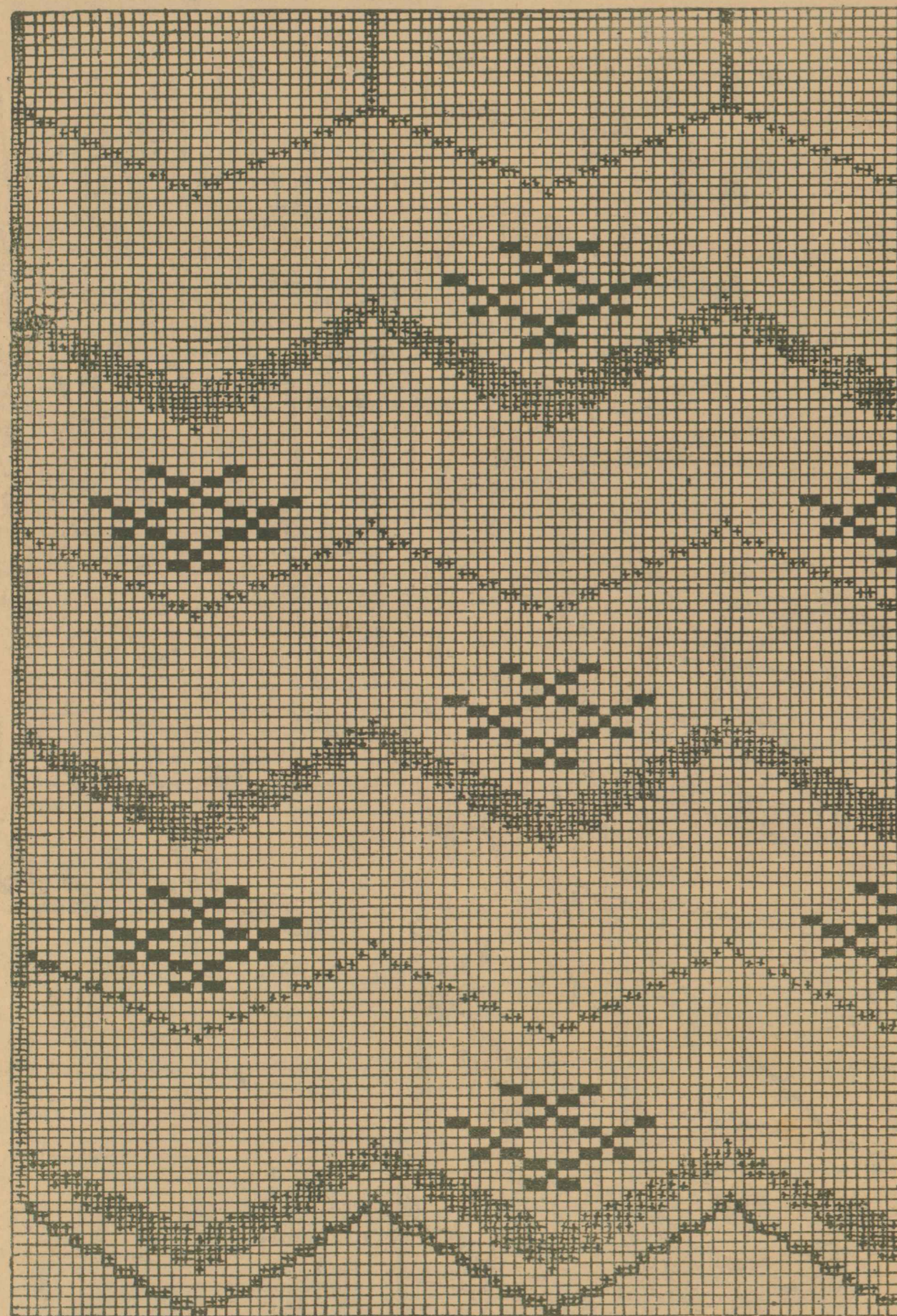
Tallinn, Kloostri-Kooli 7-6,
postk. 373, telefon 450-26

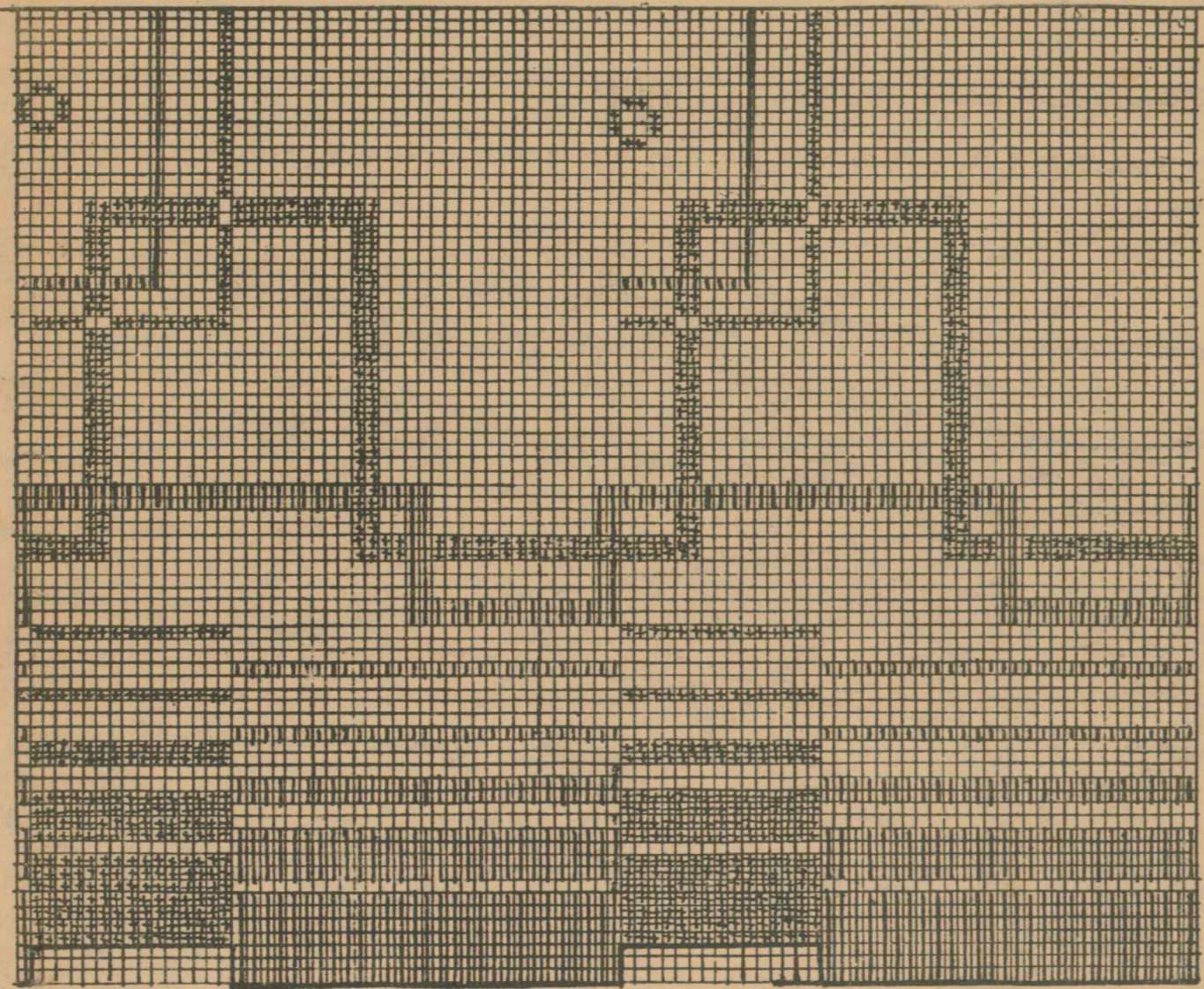
Maret

Naiate ja kodude kuukiri.
 Veebruarikuu lõike- ja
 mustrileht 1936. a.

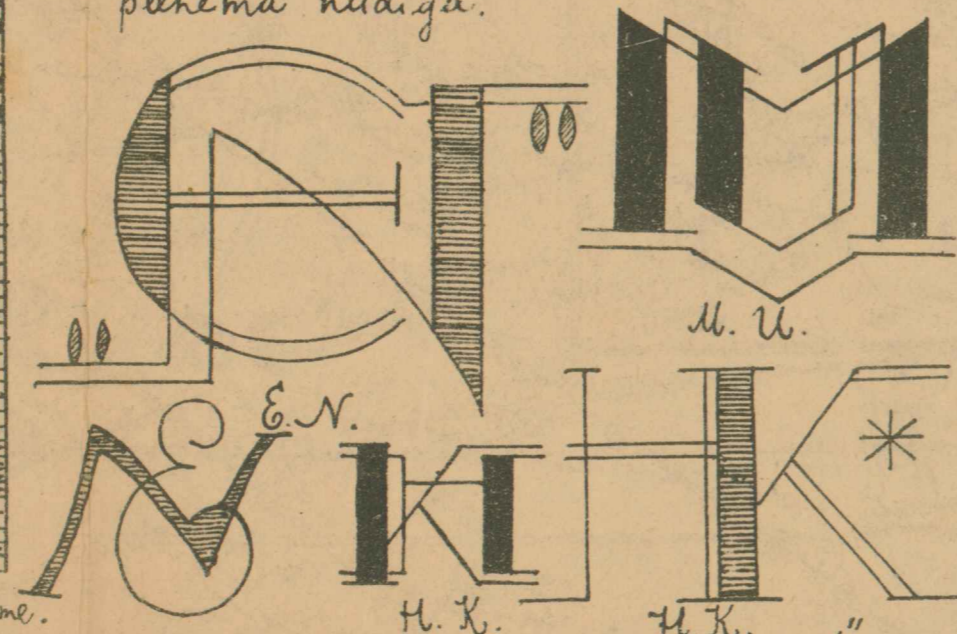
- Lõige I. Kleit nr. 58, rinnaumb. 84 sm.
- 1.) Eslaid
  - 2.) Tagalaid
  - 3.) Esiüks
  - 4.) Soos (esiosa)
  - 5.) Seljatuuk
  - 6.) Soos (seljosa)
  - 7.) Varrukas
  - 8.) Varrukas
  - 9.) Kättis
  - 10.) Lõige II. Plus nr. 61, rinnaumb. 92 sm.
  - 11.) Esiüks
  - 12.) Seljatuuk
  - 13.) Esimene passosa
  - 14.) Tagumine passosa
  - 15.) Varrukas
  - 16.) Krooge vooder osa
  - 17.) Varrukas
  - 18.) Lõige III. Tütarlapsepõll nr. 81, 1-2 a.
  - 19.) Esiüks
  - 20.) Seljatuuki osad
  - 21.) Seljatuuki osad
  - 22.) Eslaid
  - 23.) Tagalaid
  - 24.) Varrukas
  - 25.) Krae
  - 26.) Lõige V. Üllikond poisikesele nr. 86, 5 a.
  - 27.) Püki esituuk
  - 28.) Püki tagatuuk
  - 29.) Tasku
  - 30.) Pluusi seljatükid
  - 31.) Pluusi esitükid
  - 32.) Varrukas
  - 33.) Varrukas
  - 34.) Kättis
  - 35.) Krae
  - 36.) Lõige VI. Lapse mänguüllikond nr. 99, 1-2 a.
  - 37.) Esiüks
  - 38.) Seljatuuk
  - 39.) Tagumine püki tükk
  - 40.) Esimene passosa
  - 41.) Tagumine
  - 42.) Varrukas
  - 43.) Lõige VII. Kattel nr. 98, 96 sm rinnaumb. 66diale.
  - 44.) Esiüks
  - 45.) Seljatuuk
  - 46.) Tasku
  - 47.) Varrukas
  - 48.) Krae
  - 49.
  - 50.
  - 51.) Kaelaanga
  - 52.) Ääred
  - 53.
  - 54.
  - 55.
  - 56.
  - 57.
  - 58.
  - 59.
  - 60.
  - 61.
  - 62.
  - 63.
  - 64.
  - 65.
  - 66.
  - 67.
  - 68.
  - 69.
  - 70.
  - 71.
  - 72.
  - 73.
  - 74.
- Lõige IX. Kootud triibuline kampsun, rinnaumb. 92 sm.
- Lõige X. Imiku kampsun, müts ja sokid nr. 102.
- Lõige XI. Imiku särk nr. 101.
- Lõige XII. Imiku jakike ja müts flanellist nr. 100.
- Mustrilehel asuvad:
1. 3 schwapadja mustrit.
  2. Hainurkse fileelina muster.
  3. Umarguse fileelina muster.
  4. Filee-eafilee muster.
  5. Stoori allusa muster.
  6. Riistpistas pluusi muster.
  7. Väike kaunistus lapsarietele.
  8. Monogramme t. AA, RA, HA, 3 EN, 3 HK, 2 MU VA, IM.
  9. 3 õösärgi pitsi mustrit.

Fillee aanaesüide muster. ■ - ripspöime, □ - hõre labane pöime.

Markiseit-stoovi filleosa muster. ■ - hõre labane pöime, mis on õmmeldud jämedama niidiga. □ - ripspöime, täidetud peenema niidiga.

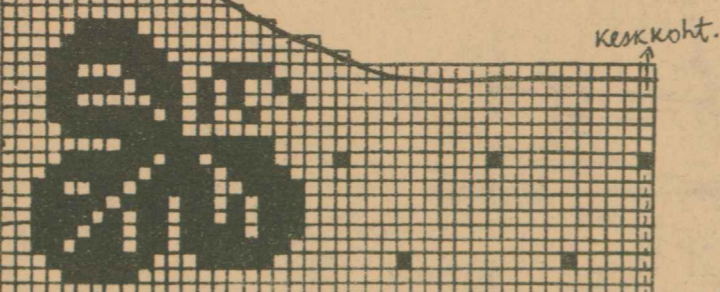
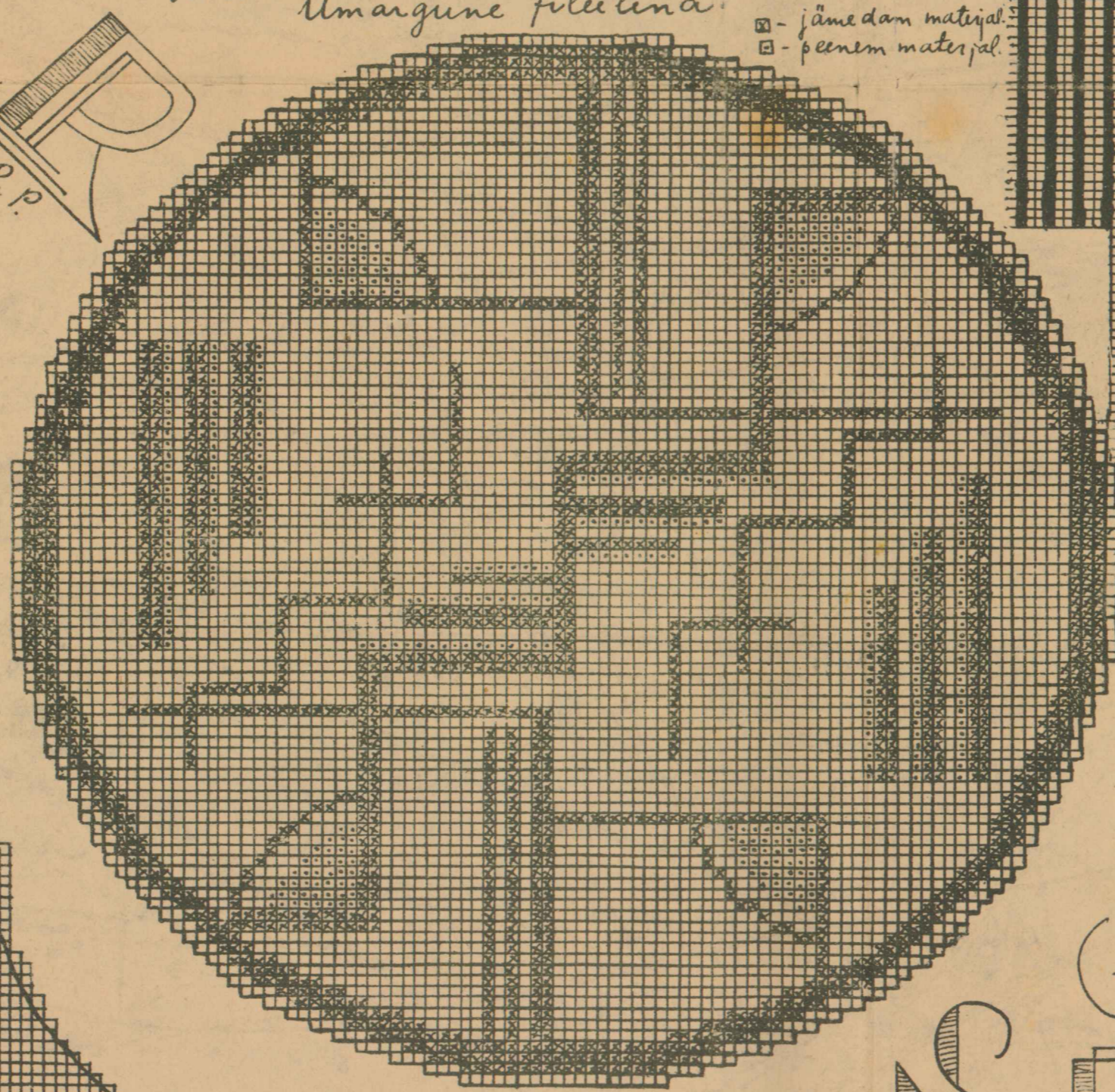

E.N.

H.K.

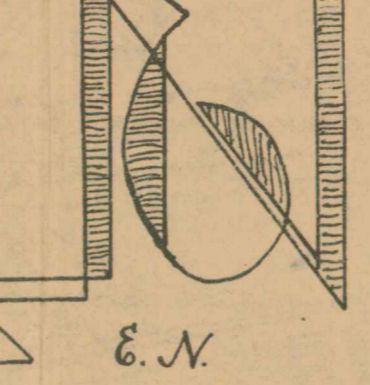
H.K.

Ümargune fileelina. ■ - jämedam materjal, □ - peenem materjal.

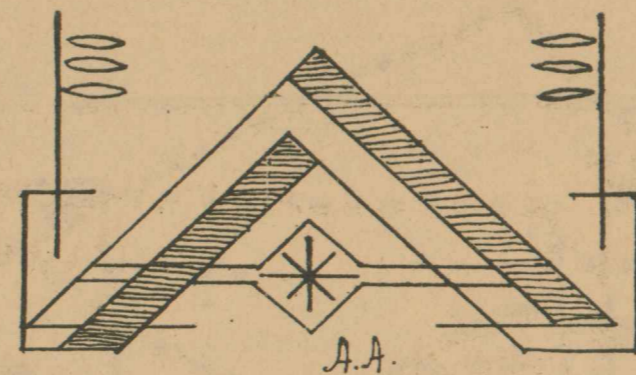

Heegeldatud vöösärgi kaunistus.

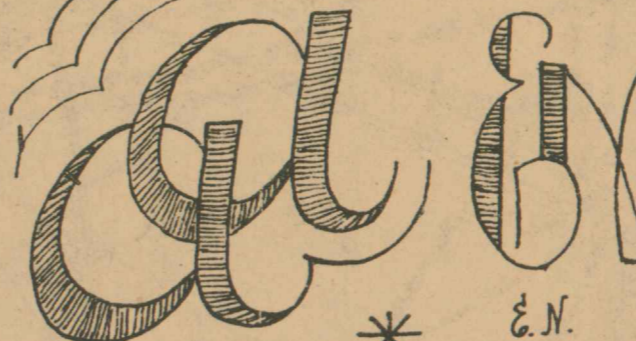
M.U.

E.N.

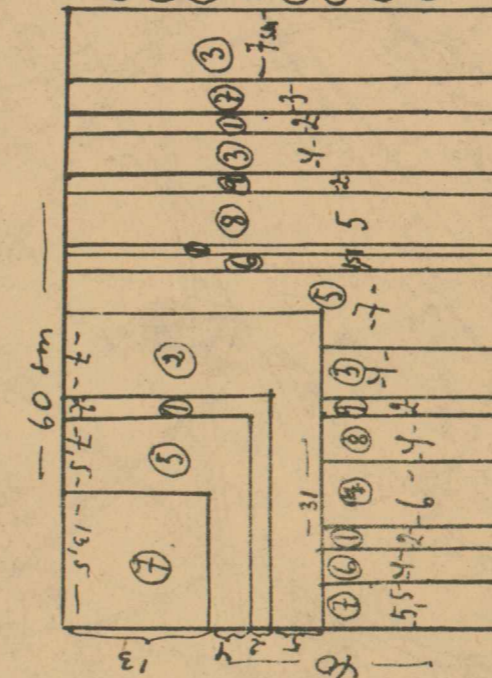

A.A.

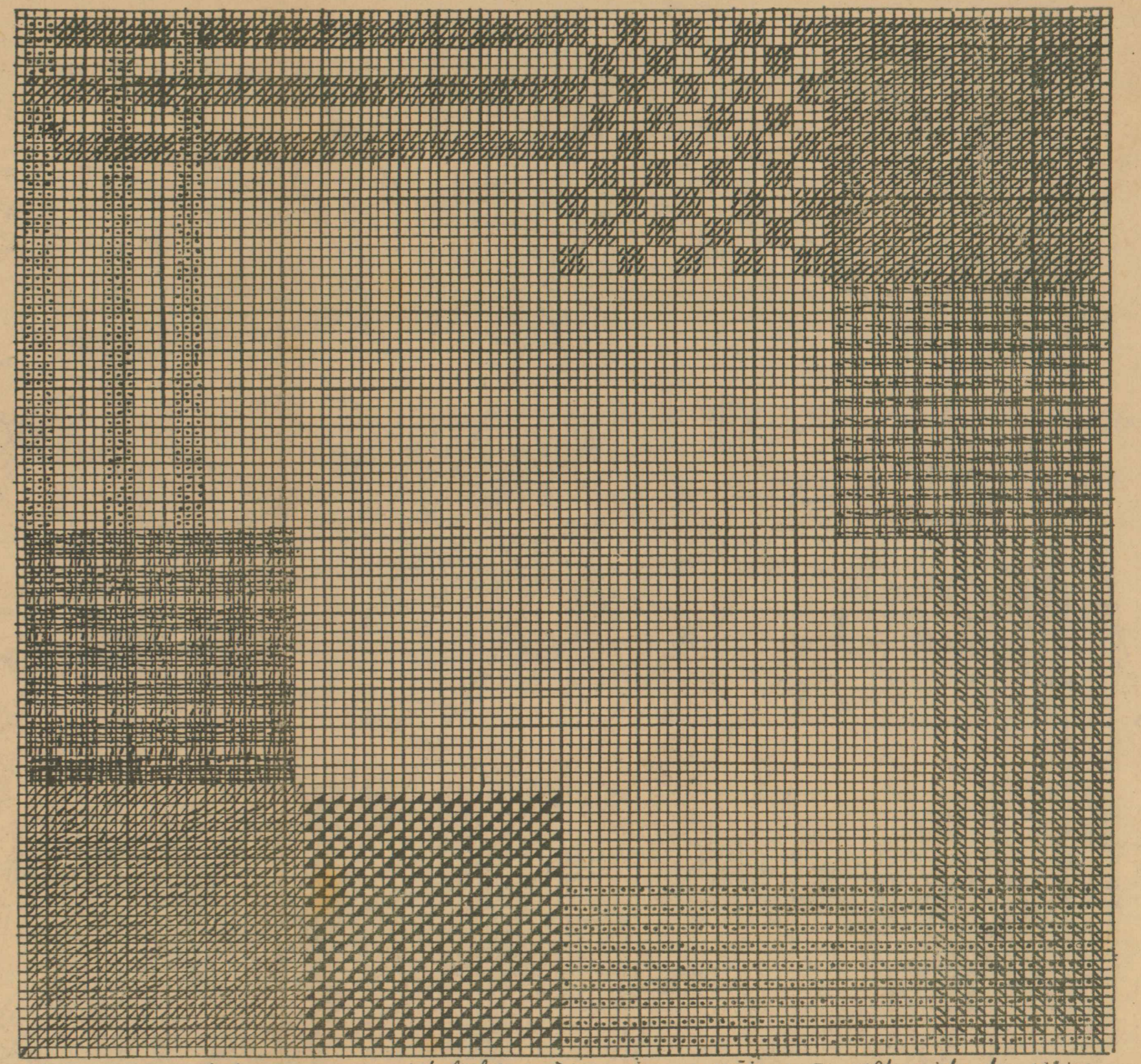

E.N.

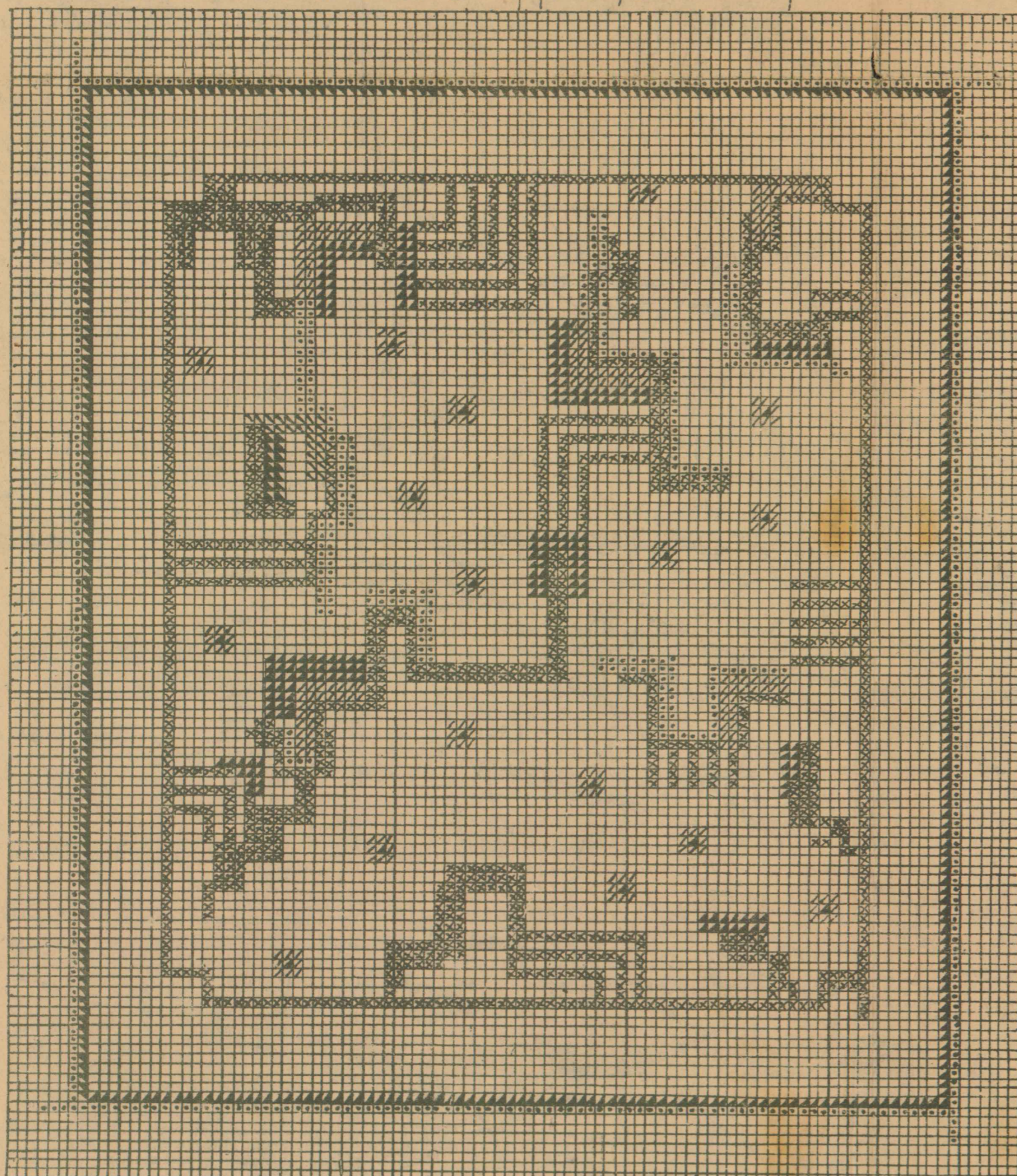
1) hõre kollane
2) hõre tanasõda
3) tume -
4) orango
5) kollane
6) kollane
7) tume pruun
8) tumemine
9) helehõbe.

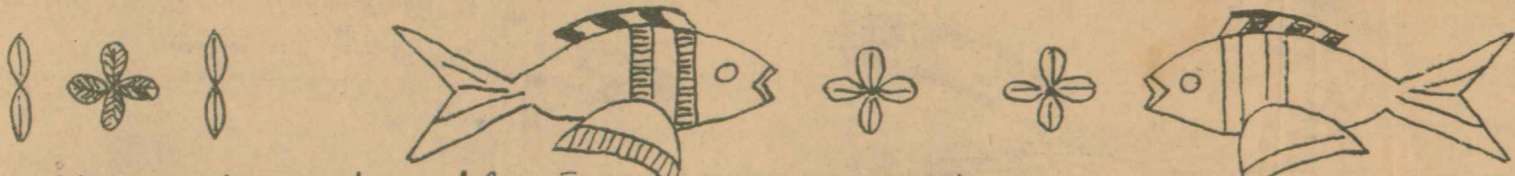
Heegeldatud sohva padja skeem.

Nelinurkne fileelina. ■ - tikelabane pöime, □ - ripspöime, ○ - vilturidades käiv. Kombineeritud õis pöime □ - hõre labane pöime, mis näitab vakt pöide. Lähispöimised ruudud ja joon on unyud skloõuga. Hõre labane pöime on korutatamata üldist, samuti, ka niirkaades ripspöime.

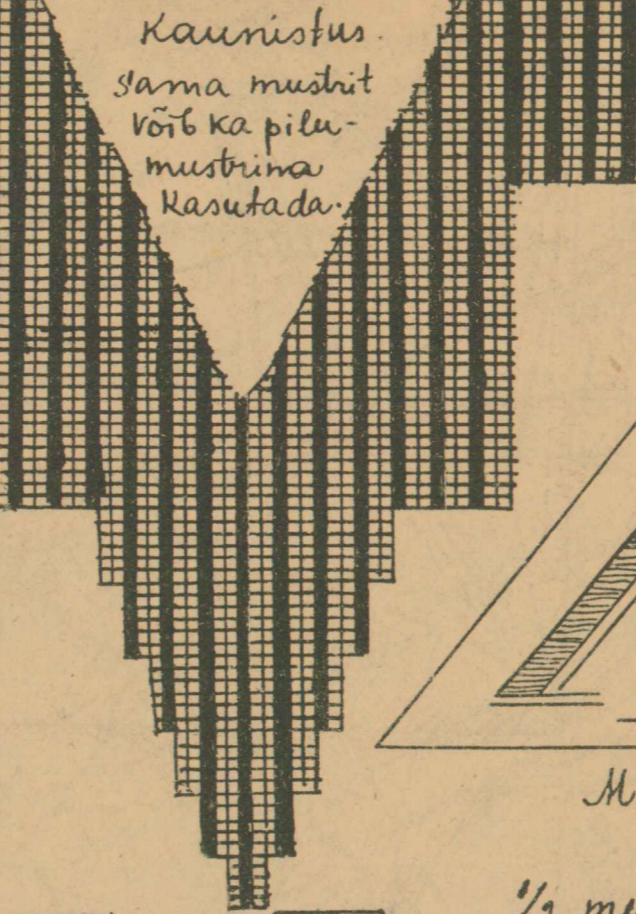

Ristpöime sohva padja muster. ■ - hõre kollane, □ - kollane, ○ - sinine.

Kaunistus lasterüütele. Õmmelda meline niidiga. Värvid 08 kaardi järgi: kalad-kollane nr. 612. Õisid-sinine nr. 555, lehed-roheline nr. 594, kalade vöödud-pruun nr. 19.

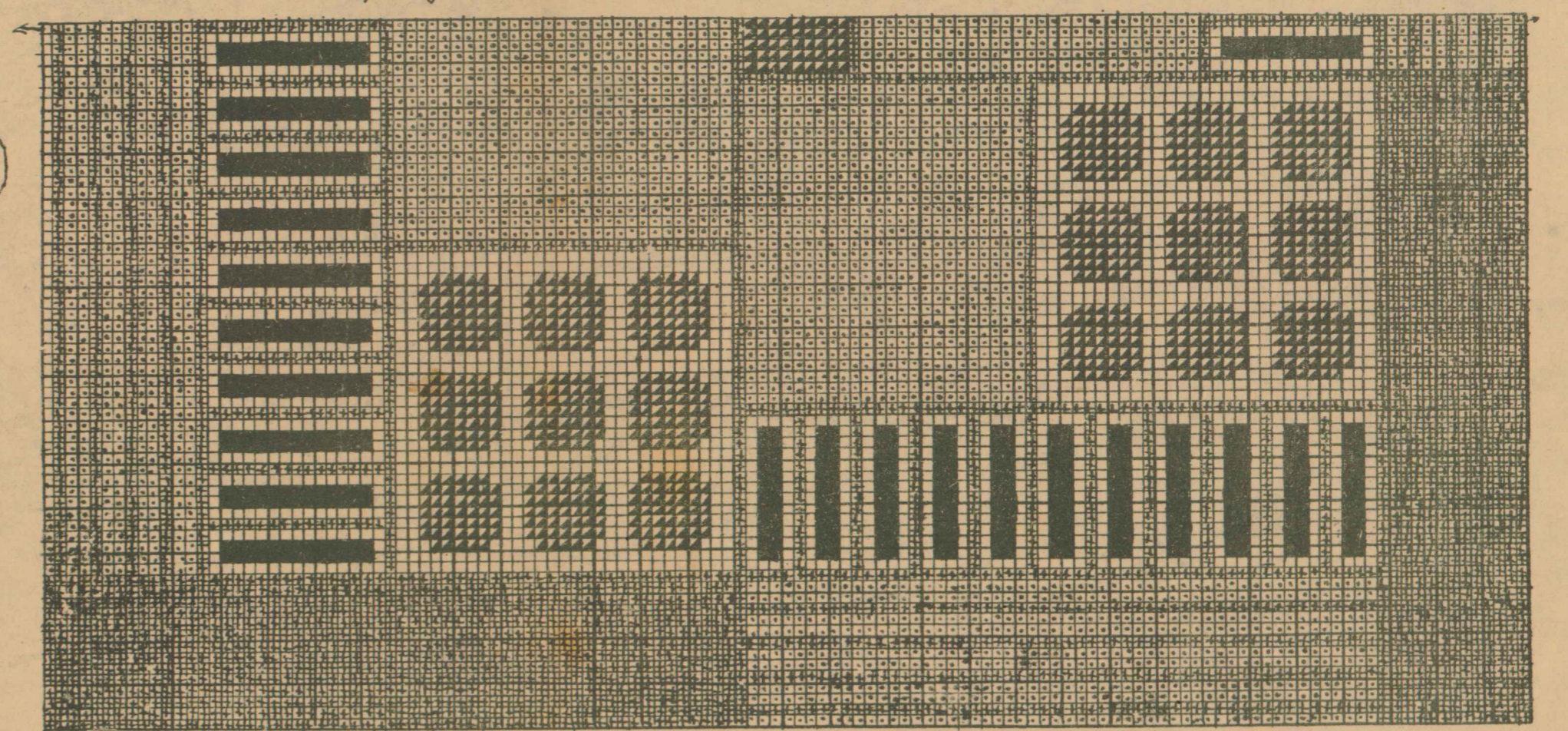
Heegeldatud vöösärgi kaunistus. Sama muster võib ka pilu-mustrina kasutada.

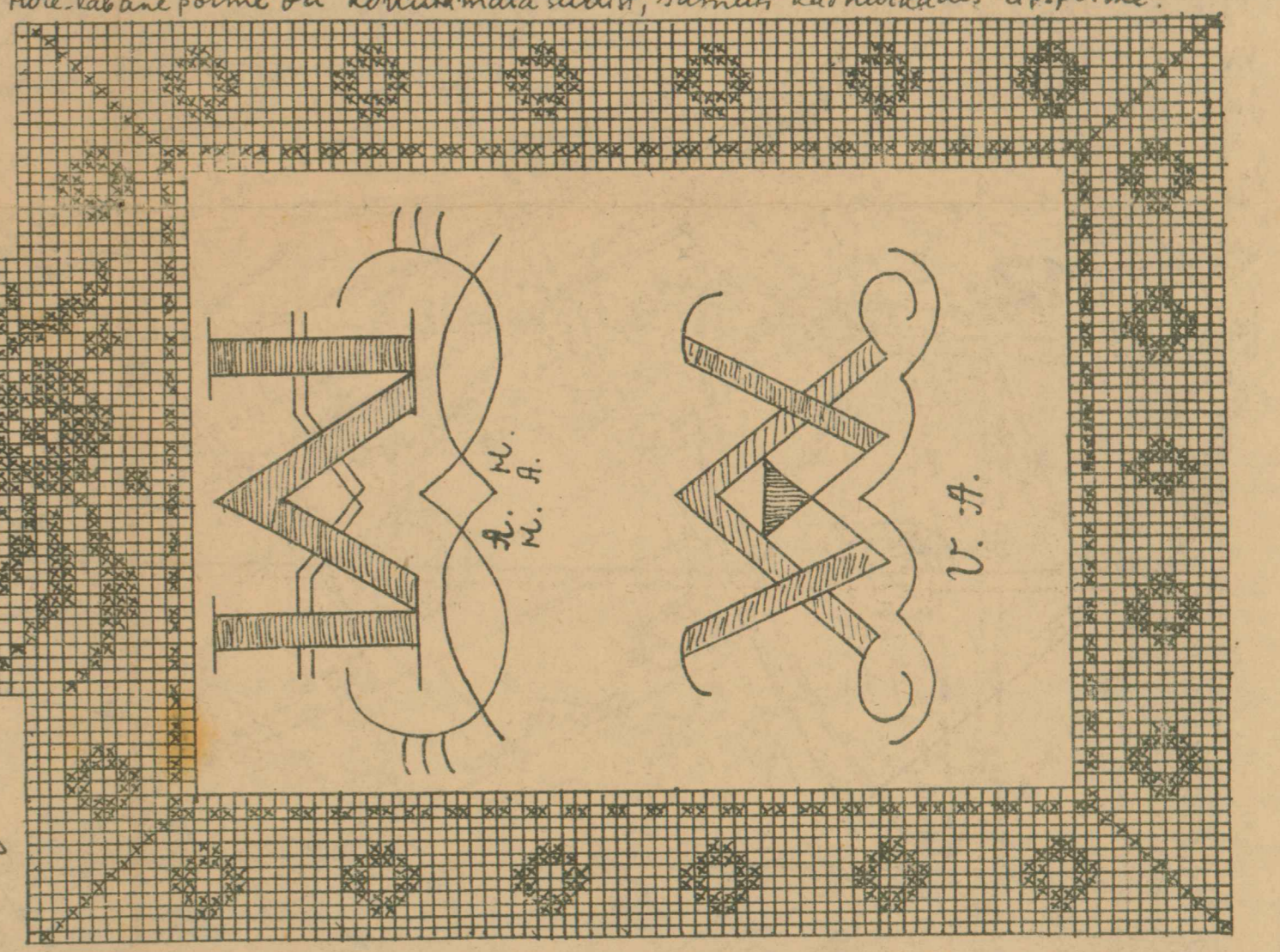
H.K.

M. J. ehk. J. M.

1/2 mustrit sohva padjale. ■ - roheline nr. 17, □ - kollane nr. 60, ○ - kollane nr. 61, ○ - hõre - 18, □ - pruun - 57.

Heegeldatud vöösärgi kaunistus.

M. A.

M. A.

V. A.